

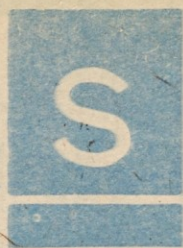
DELAVSKA ENOTNOST

28. NOVEMBRA 1970 — ŠT. 47 — L. XXVII

ZAVAROVALNICA SAVA

Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/1

Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGEŠ, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE in LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka

Skupaj včeraj

Skupaj smo bili včeraj, skupaj smo danes in skupaj bomo jutri.

Smo družina narodov in narodnosti, ki se imenuje Socialistična federativna republika Jugoslavija. Kot državna skupnost nove, Titove Jugoslavije smo stari šele 27 let, pa vendar nas v svetu bolje poznajo kot mnoge države, ki so mnogo večje, mnogo starejše in tudi mnogo bogatejše, kot smo mi.

Poznajo nas po tem, da se nismo dali pokoriti niti Hitlerju niti Stalinu, da odločitve v zvezi z našo neodvis-

nostjo nikoli nismo gledali skozi prizmo številnih računov, temveč vedno le z zavestjo, da drugače kot sodbodni ne moremo in ne bomo živeli.

Poznajo nas po tem, da smo vsa povojna leta bili pri samem vrhu po tempu gospodarskega razvoja. Vedo, da smo začeli tako rekoč od nič, toda morda prav zato toliko bolj cenijo tisto, kar smo dosegli.

Predvsem pa nas verjetno v današnjem svetu poznajo kot skupnost, ki si svoje celotno življenje ureja na načelih samoupravnega socia-

lizma, kot skupnost, ki na teh načelih s svojimi uspehi in s svojimi težavami odpira nove perspektive ne samo sebi, temveč tudi drugim. Naši uspehi so spodbuda tudi drugim, naše težave so svarilo tudi drugim.

Najbrž je svet objektivnejši od nas samih pri tehtanju tega, kaj pomenijo naši uspehi in kaj pomenijo naše težave. Morda mu odmaknjenost od naše vsakdanjosti omogoča treznejšo presojo, kaj je dolgoročna vrednost, kaj pa prehodna težava? Morda pa mi sami o svoji poti ne sodimo dovolj objek-

ROJSTVO REPUBLIKE — s freske v skupščini SRS
RAZŠIRJENA SEJA PREDSEDSTVA RS ZSS

Stabilizirati tudi porabov v zdravstvu

Sindikati sprejeli predlog družbenega dogovora o financiranju zdravstva v prihodnjem letu ●
Ustvariti vzdušje za stalen boj proti alkoholizmu ●
Sestanki z delavci, ki prihajajo na dopust iz inozemstva

Predsedstvo RS ZSS je minuli ponedeljek na svoji razširjeni seji sprejelo predlog družbenega dogovora o izdajah zdravstva in financiranju zdravstvenega varstva v prihodnjem letu. Težišče razprave s tem v predsedstvu RS ZSS je bilo podpredsednik republiškega izvršnega sveta Vinko Hafner in sekretarka zdravstva Majda Gaspari — je bilo predvsem na vprašanje, kako zagotoviti dobro zdravstveno službo, ne da bi s tem preobremenjevali gospodarstvo, ki spriči stabiliziranja potrebne več manevrskega prostora.

Ali torej poraba na področju zdravstva lahko precej „štrli“ preko rasti družbenega proizvoda — kar smo do sedaj zavestno dovoljevali — ali pa jo moramo prav tako kot druge oblike porabe omejiti na raven, ki jo zmoremo? Predsedstvo je bilo za realnost tudi na tem področju in podprlo predlog določila družbenega dogovora, ki pravi, da se ta poraba lahko v prihodnjem letu le za malenkost dvigne iznad predvidene rasti družbenega proizvoda. Federacija je bila zelo širokosrčna s predpisovanjem zakonskih obveznosti glede (Nadaljevanje na 2. strani)

danes in jutri

tivno ne zaradi tega, ker najbolj čutimo njeno težavnost, temveč enostavno zaradi tega, ker smo na uspehe navajeni gledati kot na nekaj vsakdanjega, na vsak neuspeh pa kot na dokaz nekakšne splošne nesposobnosti? Kaže, da smo v lastnem družinskem okolju navajeni prehitro dvigniti glas, drži pa tudi to, da nikomur nismo pripravljeni dovoliti, da bi se vmešal v naše notranje zadeve.

Zdi se mi, da smo kot država podobni družini, v kateri skupaj prepevajo pa tudi skupaj preklinjajo: na dogajanja zunaj naše družin-

ske skupnosti gledamo z istimi očmi. Kar pa zadeva medsebojne prepire, smo podobni družini, katere člani so sicer precej jeznoriti in si pripravljeni v oči povedati kar je prav in kar ni prav, ki pa v hipu pozabijo na vse medsebojne prepire in prepire, kadar se kot družina začutijo ogrožane. Tisti v svetu, ki delajo z nami različne računice, se tega zavedajo. In prav zaradi tega si z njimi ne upajo odkrito na plan.

Prav je, če ob našem državnem prazniku vsaj za hip dvignemo oči iznad trenut-

nega koraka: ne zato, da bi pozabili na težave in naloge sedanjega trenutka naše samoupravne socialistične skupnosti, temveč zato, da bi ga bolj objektivno ocenili. Ceniti pa ga moramo ne samo po tem, kar je sedaj, temveč tudi potem, kar je bilo in kar še bo. Če to storimo, smo lahko ponosni na to, kar smo že storili, trezno lahko urejamo to, kar je potrebno urediti danes, in z zaupanjem lahko pogledamo skupni jutrišnji dan narodov in narodnosti Socialistične federativne republike Jugoslavije.

MILAN POGAČNIK

Ob dnevu republike želijo vsem državljanom in vsem članom sindikata veliko delovnih uspehov
Republiški svet ZSS, republiški odbori in
ČZP Delavska enotnost

NA LINIJI
323-554

RAVNE

V Mežiški dolini so že začeli z občinskimi zbori osnovnih organizacij sindikata. Prva zbornica sta bila v Gradbenem podjetju „Stavbenik“ Prevalje in v ravenski poslovni enoti veletrgovine „MERX“ iz Celja. Na obeh občinskih zborih so obširno govorili tudi o nekaterih vprašanjih v zvezi s standardom zaposlenih. (ma)

DRAVOGRAD

Na čast praznika republike – 29. novembra bo pripravil občinski sindikalni svet Dravograd tekmovalno članov sindikalnih podružnic v šahu, kegljanju in streljanju. Najboljšim ekipam in posameznikom bodo podelili diplome, pokale ter praktična darila. (ek)

KOPER

Na povabilo Obalnega sindikalnega sveta Koper se je minul teden tu mudil sekretar Sveta ZSJ Marjan Rožič. S predstavniki sindikata se je pogovarjal o nalogah pri uresničevanju stališč in sklepov I. konference ZKJ. Razgovora so se udeležili tudi delegati za II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije. Marjan Rožič je obiskal tudi podjetje Delamaris Izola, kjer so ga predstavniki upravnih, samoupravnih organov ter družbeno-političnih organizacij seznanili s problematiko delovne organizacije. K. C.

CELJE

Medobčinski odbor sindikata gradbenih delavcev Celje je sklical razširjeno sejo, ki jo bo pripravilo gradbeno podjetje Vengrad iz Velenja. Člani bodo razpravljali o problematiki izobraževanja gradbenih delavcev in o kadrovanju v nova vodstva sindikalnih organizacij. Spregovorili bodo tudi o konkretnih nalogah medobčinskega odbora pri uresničevanju političnih ciljev slovenskih sindikatov. M. B.

PLENUM RO SINDIKATA DELAVCEV V KMETIJSTVU, ŽIVILSKI IN TOBAČNI INDUSTRIJI

Ne na račun delavcev!

Če naj bodo cene živil pod kontrolo, potem je treba subvencionirati njihovo proizvodnjo, ki bi sicer zašla v popolno zagato

Ali naj se stabilizacija gospodarstva rešuje na plečih kmetijstva? Ali naj račun za zamrzitev cen živil plačujejo delavci iz kmetijstva in živilske industrije, ki so po svojih osebnih dohodkih na zadnjem mestu med jugoslovanskimi proizvajalci? Ali sploh lahko govorimo o neki kmetijski politiki, ko pa goveje meso uvažamo iz Francije, kamor smo ga nekdanji izvažali, ko iz Madžarske uvažamo svinino, iz Izraela jajca itd.? Kakšna politika je to, ko pri pomanjkanju nekaterih pridelkov na domačem trgu te pridelke izvažamo, potem pa jih moramo, seveda po precej višjih cenah, ponovno uvažati? Ali odgovornost za takšen položaj kmetijstva res lahko omejimo samo na raven delovnih organizacij v tej veji našega gospodarstva, ali pa bomo končno le prišli do tega, da bo ta odgovornost veljala za vse ravni – do najvišjih? Delavci v kmetijstvu, ki živijo na robu življenjskega minimuma, najresnejše postavljajo vprašanja zaupnice naši gospodarski politiki – in to od vrha navzdol...

Taka in podobna vprašanja so kar deževala na plenumu republiškega odbora sindikata delavcev kmetijstva in živilske industrije, ki se je v torek sestal, da bi razpravljal o akcijskem programu za uresničevanje sklepov konference ZKS in ZKJ o agrarni politiki, nato pa še o stabilizacijskih ukrepih v gospodarstvu ter o njihovem odražanju v kmetijstvu in v živilski industriji. Plenum pa je sklenil, da naj razprava o teh dveh vprašanjih poteka združeno, saj bi drugače – kot je približno eden izmed diskutantov – razprava o resoluciji ZKS in ZKJ glede agrarne politike brez sočasne razprave o trenutnem položaju v kmetijstvu pomenila izgubljanje časa.

NOVO MESTO

delitvi

Na seji centralnega odbora sindikata Gozdnega gospodarstva Novo mesto so delavci iz vseh obratov podjetja razpravljali o nekaterih pomembnejših vprašanjih delitvenega sistema, organizacije dela in upravljanja ter notranje kadrovske politike. Z boljšo politiko nagajevanja so že doslej skoraj povsem uspeli odpraviti osebne dohodke pod 700 ND na mesec. Povprečni osebni dohodek znaša 1140 dinarjev na zaposlenega. Delitvenega razmerja, ki znaša zdaj 1:2,9 med najnižjim in najvišjim OD tudi v prihodnje ne nameravajo bistveno spreminjati.

SLOVENSKE KONJICE

Izmenjava izkušenj

Minuli teden so se mudili v Slovenskih Konjicah predstavniki občinskega sindikalnega sveta Kamnik in več vodilnih sindikalnih delavcev iz tamkajšnjih osnovnih sindikalnih organizacij. Gosti so si najprej ogledali nekatere proizvodne obrate industrijskega kombinata Konus in LIP Slovenske Konjice. V obeh kolektivih so se gosti pogovarjali o aktualnih gospodarskih, političnih in drugih nalogah.

Predstavniki kamniških in konjskih sindikatov so ugotovili, da je veliko značilnosti med obema občinama ter da izmenjava izkušenj lahko v marsičem pripomore večji učinkovitosti sindikatov.

Stabilizirati tudi porabo v zdravstvu

(Nadaljevanje s 1. strani)

obsega zdravstvenega varstva, precej manj radodarna pa glede sredstev za njihovo pokrivanje. Zato lahko tudi v Sloveniji pričakujemo, da prihodnje leto še ne bomo mogli zagotoviti vseh obveznosti s tega področja – in to ne samo zaradi pomanjkanja sredstev, temveč tudi zaradi pomanjkanja kadrov.

V razpravi je bilo dalje poudarjeno, da se različne oblike porabe v

zdravstvu – denimo investicijska poraba – lahko zmanjšajo, da pa ne more biti govora o povečanju participacije zavarovancev pri stroških zdravljenja, ki pa je tudi sicer v pristojnosti komunalnih skupnosti, ne pa stvar družbenega dogovora. Predsedstvo se je izreklo tudi za nadaljnje približevanje osebnih dohodkov v zdravstvu dohodkom v gospodarstvu – še posebej zato, ker osebni dohodki srednjega in nižjega medicinskega osebja močno zaostajajo.

gospodarstva, vendar z zahtevo, da se zamrznjene cene posameznih živil, predvsem kruha in mleka, subvencionirajo na enotni ravni in da se zamrznejo tudi cene reprodukcijskega materiala, ki niso pod kontrolo in ki zaradi stalnega naraščanja ogrožajo obstoj proizvajalcev agroživilske kompleksa. O teh stališčih bo RO sindikata kmetijskih delavcev takoj obvestil vse pristojne dejavnike.

M. P.

LJUBLJANA, 24. novembra – Predsedstvo RO sindikata delavcev storitvenih dejavnosti je razpravljalo o nekaterih aspektih nadaljnjega razvoja tega strokovnega sindikata. Zlasti zanimiva so bila razmišljanja o bodočih odnosih med republiškim odbori in med zveznim odborom. V razpravi so člani predsedstva poudarili, da bodoči zvezni odbor nikakor ne bi smel prevzeti funkcij nekdanjega centralnega odbora, marveč bi moral biti koordinator skupnih teženj in interesov vseh republiških odborov strokovnih sindikatov, jim hkrati moral tudi pomagati pri razreševanju njihovih skupnih, torej tudi splošno jugoslovanskih problemov. Novi zvezni odbor naj bi bil, nadalje, sestavljen iz predstavnikov, ki bi jih izvolili najvišji republiški organi sindikata delavcev storitvenih dejavnosti.

LJUBLJANA

Skupno o stanovanjih

Minuli četrtek je bila v Ljubljani skupna seja predstavnikov mestne konference SZDL in mestnega sindikalnega sveta. Bogat dnevni red je med drugim obsegal tudi sprejem stališč in predlogov o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva v Ljubljani.

Javna razprava o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji je zajela širok krog občanov in poklicnih strokovnjakov, ki so prek tribune, sekcij in posvetovanj, prek sindikalnih vodstev, samoupravnih organov in družbeno-političnih skupnosti izoblikovali številna pozitivna stališča in predloge o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva. V javni razpravi o izhodiščih za resolucijo je bilo poudarjeno, da je razvoj stanovanjskega gospodarstva v Ljubljani samodejen in pod močnim vplivom parcialnih interesov. Zato so se predstavniki SZDL in sindikata med drugim zavzeli za enotno stanovanjsko politiko na območju mesta, kar pomeni, da bo potrebno uskladiti interese in programe posameznih občin in preiti k ustrezni integraciji dela na tem področju.

— a.

Glede boja proti alkoholizmu je predsedstvo sprejelo akcijski program, ki ga je pripravil sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo. Nekatere od nalog iz tega programa bo vključila v svoj delovni program komisija za življenjske in delovne razmere pri RS ZSS, po potrebi pa bodo o posameznih vprašanjih s tega področja razpravljali tudi drugi sindikalni forumi. Ustvariti moramo vzdušje za boj proti alkoholizmu – je bilo poudarjeno v razpravi – in ne moremo biti strpni, kadar gre za alkoholizem na delovnem mestu, med mladino in v prometu. Ostrjeje bi morali kontrolirati proizvodnjo in prodajo alkohola, destimirati njegovo potrošnjo – predvsem potrošnjo umetnih alkoholnih pijač, stimulirati pa potrošnjo sadnih sokov. Za boj proti alkoholizmu je torej potrebna stalna, koordinirana akcija raznih dejavnikov, ki jo bodo sindikati krepko podprli.

Predsedstvo je na koncu seje potrdilo program v zvezi z organiziranjem sestankov z našimi delavci, ki bodo ob novem letu prišli domov na dopust. Ti sestanki so že tradicija, letos pa bodo imeli še poseben pomen zaradi potreb gospodarstva, da se kvalificirani in visoko kvalificirani delavci vrnejo na delo v našo industrijo. Konkretna možnost za to bodo na teh sestankih morali seveda obrazložiti predstavniki zainteresiranih delovnih organizacij.

M. P.

SINDIKATI O PRIPRAVAH NA ZAKON O CESTAH

Trezno in strpno

Skupna značilnost vseh štirih osnutkov novega republiškega zakona o javnih cestah je bolj ali manj odkrito uveljavljanje prestiža in moči predlagateljev

Več kot dve leti že trajajo priprave za sprejem republiškega zakona o javnih cestah, s katerim naj bi opredelili naloge v zvezi s financiranjem in vzdrževanjem javnih cest, po drugi strani pa poskrbeli tudi za širši družbeni vpliv nad cestnim gospodarstvom. Zdaj smo že tako daleč, da so na mah prišli v razpravo kar štirje osnutki omenjenega zakona. Ker so sindikati, posebej pa še RO sindikata delavcev prometa in zvez, doslej že večkrat opozorili na neurejenost cestnega gospodarstva in terjali čimprejnejše sprejetje ustreznega republiškega zakona, so zdaj – na seji predsedstva republiškega odbora – seveda povedali tudi svoje misli o predloženih osnutkih.

Predsedstvo je ugotovilo, da vsi predlagatelji možnih rešitev želijo zagotoviti čimvečji lastni vpliv pri določevanju bodoče politike razvoja cestnega gospodarstva v naši republiki. Pri tem je značilno, da bi po osnutku sekretariata za gospodarstvo največji del vseh pristojnosti dobila skupščina SRS. Rešitev, kot jo predlaga Cestni sklad, bi ohranila sedanje stanje, ki pa je po splošnem prepričanju nemogoče in nevzdržno. Skupnost cestnih podjetij se v svojem predlogu zavzema za čimvečji prenos pravic in odgovornosti na cestna podjetja. Iz osnutka, ki ga je pripravila Gospodarska zbornica SRS, pa sledi, naj bi cestno-transportna podjetja kot najmočnejši uporabniki cest imela največ besede pri odločitvah o vzdrževanju, rekonstrukcijah in gradnjah novih cest.

V zvezi s tem je predsedstvo zavzelo trezno in strpno stališče:

– predsedstvo RO sindikata delavcev prometa in zvez je v osnovi naklonjeno tistemu osnutku zakona, ki ga je pripravila Skupnost cestnih pod-

jetij SRS. Meni namreč, da ta osnutek nakazuje še največje možnosti, da bi bili poleg interesov cestnih podjetij zavarovani tudi interesi družbene skupnosti in uporabnikov cest. Glede teh vprašanj pa je po mnenju navedenega sindikalnega organa že izraženih več splošno sprejemljivih rešitev tudi v preostalih osnutkih. To pa pomeni, da bi se vsi prizadeti – od cestnih podjetij do uporabnikov cest – morali seznaniti z vsebino vseh štirih osnutkov. Za to pa potrebujejo čas, da bi se lahko v miru in brez predsodkov odločili za takšno vsebinsko in konkretno rešitev novega zakona, na osnovi katere bi lahko začeli načrtno razreševati tudi problematiko našega cestnega gospodarstva. M. G.

Popravek

V prispevku „Ne bi šlo hitreje“, objavljenem v minuli številki našega tednika, se nam je v članek vrinila ne-ljubla napaka. Namesto ugotovitve: „Iz analize in razprave sledi, da je marca letos kakih 20 % delavcev tekstilne in približno 10 % delavcev usnjarsko-obutvene industrije zaslužilo manj kot 800 din mesečno“, je pravilna ugotovitev:

Iz analize in razprave sledi, da je marca letos še 35,8 % delavcev tekstilne in 21,6 % delavcev usnjarsko-obutvene industrije zaslužilo manj kot 800 din mesečno. Ocenjujemo pa, da se je stanje do meseca septembra t. l. precej spremenilo, in da je v septembru imelo osebne dohodke izpod 800 din še kakih 20 % delavcev tekstilne in približno 10 % delavcev usnjarsko-obutvene industrije.

Bralcem se za napako opravičujemo.

Pravna posvetovalnica DE

VPRAŠANJE:

Dvyanajst let sem delal na delovnem mestu vodje delavnice, ki sicer ni vodilno delovno mesto, v jeseni letos pa sem bil razporejen na delovno mesto kvalificiranega ključavničarja. Ker imam priznano visoko kvalifikacijo, smatram, da ta razporeditev na delovno mesto, za katerega zahtevajo manj zahtevni pogoji glede izobrazbe, ni zakonita. Sama razporeditev na nižje delovno mesto me je tudi tako prizadela, da po zavrnitvi ugovora zoper razporeditveno odločbo nisem nastopil novega delovnega mesta, zato mi je bila izdana tudi odločba o samovoljnem prenehanju dela. Zanima me, ali je postopek delovne organizacije zakonit in ali lahko izpodbijam odločbo o razporeditvi ter odločbo o samovoljni zapustitvi dela.

S. S. – Ljubljana

ODGOVOR:

Po določilu 31. čl. temeljnega zakona o delovnih razmerjih lahko delovna skupnost razporedi delavca z enega delovnega mesta na drugo v primerih in po postopku, kot to določa splošni akt delovne organizacije. Delavec je lahko razporejen na drugo delovno mesto le v primeru, če delovno mesto, na katero se premešča, ustreza stopnji njegove strokovne usposobljenosti za posamezni poklic in delovno smer. Iz tega zakonitega določila sledi, da vas delovna skupnost ni mogla razporediti na delovno mesto kvalificiranega ključavničarja, ker imate dejansko visoko kvalifikacijo in ste zasedali tudi delovno mesto, za katero se je zahtevala ta izobrazba, za novo delovno mesto

pa se zahteva nižja izobrazba. Zoper tako odločbo lahko vložite tudi tožbo v 30 dneh po dnevu vročitve drugostopne odločbe, to je odločbe, izdane na vaš ugovor proti razporeditvi.

Za primer, ko delavec noče ravnati po dokončni odločbi o razporeditvi na drugo delovno mesto, pa je zakon predvidel, da takemu delavcu preneha delo po poteku časa, kolikor ima po določbah statuta pravico še ostati na delu. To pomeni, da delovna skupnost v vašem primeru ni mogla izdati odločbe o samovoljni zapustitvi dela, ker niste nastopili novega delovnega mesta, pri čemer pa seveda morate prihajati še vedno na delo na svoje prejšnje delovno mesto, saj je prepuščeno delavcu samemu, da se odloči, ali bo izpodbijal s tožbo razporeditev na drugo delovno mesto in nato zahteval tudi vrnitev na prejšnje delovno mesto ter obenem ravnal po dokončni odločbi in nastopil do dokončne odločitve sodišča delo na novem delovnem mestu, ali pa da ostane še naprej – tudi po prejemu drugostopne odločbe o razporeditvi na dotedanem delovnem mestu – in ne nastopi dela na novem delovnem mestu, v tem primeru pa mu preneha delo z izstopnim rokom.

A. POLJANSEK

KUPON DE — Pravna posvetovalnica

VELEBLAGOVNICA

nama

- priporoča potrošnikom hiter, sodoben in cenen nakup vseh potrebščin za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

LJUBLJANA

Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2

BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO,

Ljubljana, Wolfova 1

KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7
BLAGOVNICA NAMA, Škofja Loka
BLAGOVNICA NAMA, Kočevje

Stališča in opozorila

Plenum republiškega odbora sindikata delavcev v kmetijstvu, živilski in tobačni industriji Slovenije o kritičnih razmerah v kmetijstvu in živilski industriji v sedanjem obdobju izvajanja stabilizacijskih ukrepov v gospodarstvu

Na plenarnem zasedanju Republiškega odbora sindikata delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije Slovenije, ki je bilo 24. novembra letos v Ljubljani, je bilo ugotovljeno, da so ukrepi v zvezi s stabilizacijo gospodarstva zatekli izredno kritično stanje v slovenski živinoreji. To stanje pa se iz dneva v dan še slabša.

V dokumentih konferenc ZKS in ZKJ je dovolj jasno povedano, da je kmetijstvo v težavah. Obe konferenci sta poudarili, da so za izboljšanje razmer potrebni hitri, različni ukrepi na vseh ravneh.

V sedanjem času so najbolj kritične razmere v proizvodnji mleka in mesa. Oskrba potrošnikov z mlekom in mesom se hitro slabša in preti nevarnost, da bo teh živil občutno primanjkovalo na trgu. Vzrok temu pa je, da so sedanje odkupne cene mleka in živine spriči izrednega porasta cen reprodukcijskega materiala, posebno močnih krmil, očitno prenizke. Cena koruzi, ki je osnovna komponenta v močnih krmilih, se je po sprejemu stabilizacijskih ukrepov prosto oblikovala in je narasla preko vseh predvidevanj. V zadnjem času pa ponudba koruze na trgu ni zadovoljiva. Tovarnam močnih krmil so cene gotovim izdelkom zamrznjene, zato niso več sposobne redno oskrbovati živinorejcev s potrebno krmo. Zaradi takih razmer grozi, da se bo proizvodnja mleka še bolj zmanjšala, da bo uničen precejšen del plemenske črede, da bo prekinjena reja živine za meso, da bo občutno nazadovala brojlerška proizvodnja in proizvodnja jajc. Vse to se bo zgodilo in se tudi že dogaja na družbenih obratih, v kooperaciji in v zasebni reji.

Plenum v celoti podpira stabilizacijske ukrepe v gospodarstvu. Zavzemali se bomo, da se bodo ti ukrepi izvajali v praksi. Ne moremo pa se strinjati z nevarnostjo stagnacije v kmetijstvu in živilsko-predelovalni industriji.

Prepričani smo, da je možna takojšnja ureditev nujnejših kritičnih razmer v živinoreji, ne da bi bila ogrožena splošna stabilizacija. Za takojšnje rešitve problemov bi se mimo gospodarskih organizacij in kmetov morale zavzeti tudi vse občine, republiški forumi in federacija.

V tej zvezi predlagamo naslednje možne rešitve:

- takojšnja zamrznitev cen reprodukcijskega materiala na njihovi ravni na dan 29. X. 1970. leta ali pa uvedbo regresa za razliko v stroških proizvodnje, ki pri tem nastajajo,
- takojšnja prepoved izvoza kritičnih kmetijskih pridelkov, posebno koruze, ali pa takojšen uvoz manjkajočih krmil; – takojšnja uvedbo dodatne premije za mleko do višine, ki jo predlaga kmetijska strokovna služba Gospodarske zbornice SR Slovenije. S tem bi se izognili trenutni potrebi po spremembi ravni zamrznjenih cen mleka v maloprodaji. Sredstva za to so po našem mnenju dolžne in sposobne zagotoviti predvsem občinske in mestne skupščine in tudi republika s svojimi rezervami;
- če ni mogoče izvesti navedenih ukrepov, je potrebno takoj odmrzniti cene teh kritičnih kmetijskih proizvodov do ustreznih ravni.
- čimprejšnjo izravnano maloprodajnih cen mleka in kruha v občinah zaradi različne ravni teh cen ob njihovi zamrznitvi.
- V zvezi s splošnimi problemi stabilizacije gospodarstva pa je plenum zavzel naslednja stališča:
- smo proti zamrznitvi osebnih dohodkov kakor tudi proti zamrznitvi razmerij med osebnimi dohodki in skladi, ker bi to zaviralo razvoj produktivnosti in dobrega gospodarjenja. Smo pa odločno za kontrolo osebnih dohodkov in za odpravo anomalij, ki se dogajajo pri njihovi delitvi;
- smo za selektivno obravnavanje uvoza, hkrati pa podpiramo tudi prepoved uvoza tistih proizvodov, ki jih imamo doma dovolj, ali pa našemu gospodarstvu niso nujno potrebni.
- smatramo, da je osebna odgovornost za izvajanje stabilizacijskih ukrepov in reševanje kritičnih pojavov še vedno premalo zaostrena. Na to nas opozarjajo nezaželeni pojavi v zadnjem času.

Stališča in opozorila v zvezi s kritičnim stanjem v kmetijstvu in živilski industriji po sklepu plenuma posredujemo vsem tistim organizacijam in posameznikom, za katere plenum meni, da so dolžni in sposobni pomagati pri reševanju nastalega položaja: predsedniku republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, predsedniku Centralnega odbora sindikata delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije Jugoslavije, predsedniku Gospodarske zbornice SR Slovenije, predsedniku Skupščine SR Slovenije, predsedniku Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, predsedniku komiteja za kmetijstvo in gozdarstvo pri izvršnem svetu SR Slovenije, sekretarju Sekretariata za gospodarstvo SR Slovenije, vsem občinskim in mestnim skupščinam ter vsem organizacijam kmetijstva in živilske industrije Slovenije.

In prav to občutenje notranjega zadovoljstva je tisto, kar je v mnogih primerih odločilo, da ta ali oni urednik, naveličan stalnega boja za boljše glasilo, že ni vrgeł puške v koruzo. Žal se vse prerado dogaja, da se v delovnih organizacijah sicer bolj podzvestno zanašajo na to, ko zapade urednik njihovega glasila v krizo in ko ga prevzame malodušje. Žal bi lahko na prste ene roke našli v naši republiki primere, kjer so uredniki za večletno skrbno in odgovorno urejanje glasila nagradili z ustreznim priznanjem. Pri tem o ustreznem denarnem nagrajevanju za ves vložen trud ne govorim, saj sem v enem izmed sestavkov poudaril na osnovi podatkov raziskave o vsebini glasil na Slovenskem, da so uredniki za svoje delo izredno slabo nagraceni.

IN ZA KONEC – SKROMNO PRIPOROČILO

V sklepnih mislih o raziskavi „Vsebinska glasil delovnih organizacij Slovenije“ naj izrečem v imenu članov odbora RS ZSS za tisk in informiranje v delovnih organizacijah ter namesto izvajalca delavske univerze „Tomo Brejc“ Kranj zahvalo za sodelovanje in pomoč vsem urednikom, ki so predložili zaželene izvide svojega glasila. Zahvaliti se velja za sporočene podatke tudi vsem uredništvom glasil delovnih organizacij, nekaj graje pa naslavljam na vse tiste ljudi po Sloveniji, ki smo jih pred začetkom raziskave prosili za podatke o domnevnih glasilih, pa teh niso sporočili. Zaradi tega smo namreč v raziskavi zajeli le 161 glasil, čeprav jih izhaja vsaj petnajst več.

In še prošnja!

V začetku prihodnjega leta bodo sindikati nadaljevali z raziskovanjem tiska v delovnih organizacijah. O tem sem dokaj podrobno že spregovoril. Druga faza raziskave bo usmerjena v ugotavljanje učinkovitosti tega sredstva za obveščanje. To pomeni, da bo treba na terenu – to je v razgovorih z bralci – ugotoviti, kaj berejo, koliko preberejo, ali je objavljena vsebina zanje zanimiva, kako se na objavljeno vsebino odzivajo itd. Raziskovalci bodo torej prišli v delovne organizacije in brez pomoči ter sodelovanja urednikov raziskava ne bo uspela.

Od urednikov pričakujemo predvsem to, da bodo znali prihod raziskovalcev v svoje delovne organizacije utemeljiti in zagovarjati in da bodo uspeli pridobiti odgovorne osebe in organizacije, da bodo raziskovalci lahko svoje delo nemoteno opravili. Brez tega raziskave ne bo mogoče izpeljati pa tudi do zaželenih rezultatov ne bomo prišli ...

DUŠAN REBOLJ

Ljubljana: za družbeni dogovor

Iz izjave RUDIJA BREGARJA, predsednika Mestnega sindikalnega sveta Ljubljane: »Že na občnem zboru februarja letos smo se zavzeli za najmanjši startni dohodek 800 din. Podatki kažejo, da so bila prizadevanja uspešna, da pa premiki ne bi bili tako očitni, če ne bi vplivala tudi konjunktura, spremljana z inflacijo in obremenjena z močnim naraščanjem življenjskih stroškov. Kolektive, kjer zaposlenim ne morejo zagotoviti vsaj 800 din in kjer dopuščajo celo zaslužke 600 din in manj, ne vsekakor treba v najkrajšem času proglasiti za nerentabilne in nesposobne življenja, če ne bodo storili tistega, kar so pred njimi uspeli vsi drugi. Čeprav zagotavljanje najnižjih zaslužkov 800 din ni vplivalo na razpore v delitvi osebnih dohodkov, ni bilo mogoče preprečiti vseh ekscesov, uprli pa se bomo tem negativnim pojavom, če ne bomo več odlašali s sprejemom družbenega dogovora o usmerjanju delitve dohodka

Iz razpoložljivih podatkov je mogoče sklepati, da se je tudi v Ljubljani v času od marca do septembra močno zmanjšalo število delavcev, ki za polni delovni čas zaslužijo manj kot 800 dinarjev. Manj kot toliko je n. pr. marca pri 122.000 zaposlenih prejelo 12.800 ljudi ali 10,5 % vseh zaposlenih, medtem ko je septembra le še 5.000 delavcev ali 4 % od skupno 125.000 zaposlenih zaslužilo manj kot 800 din. Premik je vsekakor očitno in spodbuden, čeprav ni brez kaplje pelina: izmed omenjenih delavcev vsak peti zasluži le po 600 din ali celo manj.

Ker se je mestni sindikalni svet v Ljubljani že februarja letos na svojem občnem zboru med drugim zavzel za najmanjši zaslužek 800 din mesečno, smo predsednika MSS Ljubljana Rudi Bregarja zaprosili, naj bi komentiral omenjene podatke, hkrati pa orisal prizadevanja sindikatov.

„BODIMO REALNI!“

VPRAŠANJE: Kolikšen delež uspeha, če naj tako rečemo, bi pripisali prizadevanjem sindikatov in kolikšnega vplivu konjunktura, inflacije in pritisku po kompenzaciji namščajočih življenjskih stroškov?

ODGOVOR: Mislim, da razmerje med vplivom sploh ni možna, še manj pa se mi zdi potrebna. Bom takoj povedal – zakaj! Mestni sindikat so se na primer februarja letos na svojem občnem zboru zavzeli za ustrežnejše vrednotenje osebnega dela v kalkulativnih postavkah proizvodnih stroškov ter za najmanjši startni zaslužek 800 din. Naš predlog in zahteva, naj bi v delovnih organizacijah proučili vse vzroke, zakaj na posameznih delovnih mestih, ponekod celo sodobno

opremljenih, delavci ne morejo ustvariti niti toliko, da bi v obliki osebnega dohodka prejeli vsaj 800 din za normalno delo v rednem delovnem času, sta naletela na ugoden odmev v delovnih organizacijah. Tehnolog, organizatorji dela in proizvodnje ter še drugi odgovorni so začeli razmišljati, ali si še lahko privoščijo razkošje, da dovoljujejo tako nizko izkoriščanje proizvodnih sredstev, ki ne nosi niti toliko, da bi vsak zaposleni zaslužil vsaj 800 din mesečno. V gradbeništvu pa je razmišljanja in iskanja spodbudil sprejem znanih samoupravnih dogovorov, ki urejajo tudi problematiko zaslužkov.

Biti moram realist in priznati, da premikov, kot jih navajate, najbrž še zlepa ne bi dosegli, če nanje ne bi

vplivala tudi konjunktura, spodbujena z inflacijo in obremenjena z močnim naraščanjem življenjskih stroškov.

KAKŠEN BOJ PROTI EKSCESOM?

VPRAŠANJE: Ali in kako MSS obravnava položaj tistih delavcev, ki dandanes zaslužijo manj kot 800 dinarjev in celo manj kot 600 din?

ODGOVOR: Vemo, da manj kot 600 din zaslužijo še mnogi delavci v kmetijstvu, gradbeništvu, v nekaterih obratih Iskre in še drugih, pretežno manjših kolektivih. Precej je tudi takih, ki se šele pričujejo, oziroma ki zavoljo drugih vzrokov ne dosegajo norme. V vseh teh primerih je MSS Ljubljana zastopal stališče, da delavcev ne gre prepuščati samim sebi, da bodo pač sčasoma že dosegli normo, kot jo dosegajo njihovi starejši delovni tovariši, namesto tega pa smo poudarjali, da je potrebno organizirano skrbeti za to,

BREŠT
POHIŠTVO

da bo čas priučevanja čim krajši in učinkovit, da bodo delovna mesta urejena in opremljena tako, da bo možno doseči normo slehernemu povprečno spretnemu delavcu, da je na račun organizacijskih in drugih prijemov treba poskrbeti za to, da bi

vsakdo lahko zaslužil vsaj 800 din za normalno delo v rednem delovnem času. Sicer pa samo še tole: gre za kolektive, ki jih bo treba prišteti med nerentabilne in nesposobne življenja, če ne bodo v nakrajšem času storili tistega, za kar so že poskrbeli drugi pred njimi.

VPRAŠANJE: Ali in kako je zagotavljanje najmanjšega zaslužka 800 din vplivalo na razpore v delitvi osebnih dohodkov?

ODGOVOR: Obenem s tem, da se je občutno zmanjšalo število delavcev, ki mesečno zaslužijo manj kot 800 dinarjev, se je močno zmanjšalo tudi število tistih, ki prejema do 1000 din. V višje skupine, tudi v tisto, ki zajema delavce z zaslužkom iznad 3000 din mesečno, je uvrščenih vse več KV delavcev in VK delavcev. Ker torej gre za premike na vsej črti, to pomeni, da zagotavljanje najmanjših zaslužkov 800 din mesečno v Ljubljani ni vplivalo na zoževanje razponov v delitvi osebnih dohodkov. Ob tem pa je v nekaterih primerih žal prišlo tudi do malicena načela delitve po delu. Da bi to preprečili v prihodnje, v sindikatih sodimo, da ne bi smeli več odlašati s sprejemom družbenega dogovora o usmerjanju delitve dohodka. Šele tak dogovor bi stvari postavil na pravo mesto in preprečil razmetavanje sredstev, ki v mnogih primerih sploh niso sad prizadevanj kolektivov, ki jih delijo v imenu „svojih“ samoupravnih pravic.

MILAN GOVEKAR

GLASILA DELOVNIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE

PRIZNANJE UREDNIKOM

Ko končujemo objavljati serijo sestavkov o ugotovitvah raziskave „Vsebinska glasil delovnih organizacij Slovenije“, naj posvetimo še nekaj besed urednikom. Čeprav je bila večina napisanega namenjena prav njim, zaslužijo posebno pozornost v tem poslednjem sestavku. Da sploh imamo v Sloveniji 161 glasil s povprečno mesečno naklado kakih 313.000 izvodov za 295.300 zaposlenih ljudi, se imamo zahvaliti predvsem njim!

Ta sestavek torej namenjam 157 ljudem v naših delovnih organizacijah, za katere vemo, da z veliko mero odgovornosti in prizadevnosti skrbijo za izhajanje glasil v delovnih organizacijah, kjer uporabljajo to sredstvo za obveščanje zaposlenih. Namenjeno pa je tudi vsem doslej še neznanim posameznikom organiziranega obveščanja v delovnih organizacijah, ki urejajo različne interne biltene, informacije in glasila ali ki drugače skrbijo za organizirano seznanjanje svojih sodelavcev z dogajanjem v delovnih skupnostih in tako utirajo pot novim načinom ter oblikam organiziranega obveščanja ...

KLJUB TEŽAVAM NE POPUSTITE!

Poziv, ki ga najprej naslavljam na vse urednike glasil delovnih organizacij ter urednike najrazličnejših drugih pisanih občil, se glasi: četudi imate težave pri urejanju in izdajanju internega glasila ali biltena, ne odnehajte! Ne dopustite, da ostanejo vaši sodelavci celo brez tega sredstva za obveščanje. Če dela nikakor ne morete zadovoljivo opravljati, ker odgovorni posamezniki, službe in organizacije ne cenijo vaših naporov, napišite dobro argumentirano poročilo delavskemu svetu in na tem organu sprožite razpravo o

obveščanju kot enem izmed pogojev za razvoj demokratičnih odnosov v delovni organizaciji in kot enem izmed pogojev za učinkovito poslovanje in samoupravljanje. Pri tem si pomagajte z dokazi in utemeljitvami, ki jih naša praksa nudi iz dneva v dan. Uporabite tudi študijsko gradivo, raziskave in druga publicirana poročila. Dvomim, da se bo kateri izmed delovnih kolektivov, ki je okusil prednost organiziranega obveščanja, taki pridobitvi odpovedal. Najbrž bo prav nasprotno; zahteval bo še več in še bolj neposredno povezovanje tistih, ki pripravljajo za organe samoupravljanja poročila, analize in predloge, tistih, ki v organih upravljanja odločajo, in tistih, ki so z izvolitvijo v organe upravljanja svojim sodelavcem poverili pravico pa tudi dolžnost odločati v njihovem imenu in interesu.

UREDNIŠKO DELO ČLOVEKA TUDI USPOSABLJA IN ZADOVOLJUJE

Kljub najrazličnejšim težavam, ki jih imate uredniki z uredniškimi posli, pa najbrž nihče ne oporeka trditvi, da to delo človeka usposablja in ga tudi notranje zadovoljuje. Urejanje glasila ali bilten delovne organizacije je predvsej in preverljivi, kaj je za bralce pomembno, kaj bi jih zanimalo in kako bodo ob prebiranju sestavkov dojemali vsebino. Tako delo pomeni vživljati se v mišljenje in ravnanje stotin ali tisočev sodelavcev, zato ni enostavno in tudi ne brez odgovornosti. Prav potreba po stalnih naporih vživljati se v način mišljenja drugih in občutek odgovornosti pa urednika navdaja z zadovoljstvom. Zlasti kadar spozna, da je v glasilu ali v biltenu objavljeni sestavek sprožil v delovni organizaciji ali v širši družbeni skupnosti premik k nečemu boljšemu; če povzroči na tak način v mišljenju ali obnašanju posameznika ali skupine premike v nove kvalitete, pa ga prevzame najbrž zadovoljstvo, ki mu ni primere ...

Tako poročajo, da ostavka visokega političnega funkcionarja ni več tisto, kar je bila nekdanja napoved političnih komplikacij s človekom, ki je dal ostavko. Dimenzije odločitve so nove: predvsem je to poštna poteza človeka, ki ni več hotel izvajati ukrepov, s katerimi se intimo ne strinja; še manj pa, da bi zaradi „miru v hiši“ tiho sprejel nov položaj, ki so mu ga ponujali. Dejanje pa ima nujno tudi globlji politični pomen. Po iz-

ZAVOLJO NESOGLASJA

Naš tisk je končno le komentiral odstop podpredsednika ZIS dr. Miljanića

javi predsednika Ribičića — zlasti v zvezi z devalvacijo dinarja, — lahko sklepamo, da sta bila v ZIS dva, že prej formulirana koncepta za ureditev razmer v gospo-

darstvu. Kakšen je bil eden ali drugi, je zdaj težko ugotoviti, lahko pa rečemo, da je bila v obeh konceptih postavka o devalvaciji dinarja in pot do njegove konver-

bilnosti. Kaže, da je bila prva postavka bistveni del v Miljanićevem konceptu, v drugem konceptu pa ne. S prednostmi prve in druge variante je bil seznanjen tudi pred-

sednik Tito. ZIS je izgubil precej časa, ko je izbral med alternativama. To dokazuje, da je bila vlada v nekakšni „mini“ krizi, ki je sedaj premagana na najbolj logičen način. Miljanićovo delo bo prevzel nov človek, verjetno pa bo drugače sestavljena tudi skupina, ki pripravlja stabilizacijski program. Kako se bo delo razvilo in kakšen je koncept, ki je prevladal, bomo še videli.

-ik

To je najslabše

Kako bo zasnovan naš bo- doči sistem ekonomskih odnosov s tujino — to je vse, kakor vprašanje, na katerega morajo v tem trenutku najti odgovor predvsem strokovnjaki, pa bo znan njihov odgovor, bomo seveda morali k vsemu reči svoje mnenje tudi mi, saj bomo navsezadnje mi vsi sodelovali s tujino.

Pravzaprav strokovnjaki so svoje v tem primeru že povedali. Celo tri gradiva o tem, kako zasnovati sistem odnosov s tujino, so trenutno na voljo. Prvo gradivo je pripravila posebna komisija zvezne skupščine, obe drugi pa sta plod prizadevanj in pogledov posameznikov. Vsem tem trem gradivom je marsikaj skupnega, vendar si predlagane rešitve v marsičem tudi nasprotujejo, saj so slednjič nasprotni tudi interesi njihovih avtorjev.

Javna razprava pa kljub vse- mu ne krene z mrtve točke. Zato pač — tako so na zadnji seji ugotavljali člani predsedstva republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije, ker se na pristojnih organih — tudi v Centralnem odboru sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije in v svetu ZSJ! — ne morejo odločiti, katero gradivo naj služi kot osnova za razpravo. Prerekanja o tem vprašanju se že ne- kaj časa vlečejo, zadeve pa se- veda tečejo naprej po stari- timicah, čeprav vsi skupaj ugotavljamo, da so ti tiri že- hudo majavi in da bo naše go- spodarstvo prej iztirilo, kot pa- prispelo na cilj, če tračnic ne- zamenjamo.

Tako kaže v javnem mne- nju samo podkrepiti zahtevo Republiškega odbora sindi- kata delavcev industrije in ru- darstva Slovenije, naj se sled- njič le prenehajo pripravljati za oslovo senco, ker je rešitev lahko ena sama: osnova za- javno razpravo je lahko le gra- divo komisije zvezne skup- ščine, ki je bila tudi družbeno politično zadolžena, da ga pri- pravi, preostali gradivi pa lah- ko služita kot dopolnilo. Vsa- ko nadaljnje prerekanje okrog tega pa samo odmika nekam v- prihodnost prepotrebne re- šitve.

S. B.

Komentatorjev stolpec

NOV SISTEM

Po večmesečnih medrepubliških razpravah o prihodnji podobi federacije smo končno le opredelili, katere pristojnosti lahko zveza še obdrži, katere pa je nujno treba prenesti na druge družbeno-politične skupnosti. Pri razmejevanju funkcij federacije, republik in pokrajin moramo upoštevati predvsem tiste skupne interese narodov in narodnosti Jugoslavije, ki so zapisani v temeljih njihove odločitve, da bodo živeli skupaj. Ti pa so: obramba neodvisnosti in boj za mir v svetu, enotnost socialističnega samoupravnega sistema in enotnost tržišča z vsemi obveznostmi, ki sledijo iz tega dejstva za odnose med narodi in med delovnimi ljudmi naše skupnosti ter za odnose s tujino.

Konkretna formulacija o tem, kaj naj bi v prihodnje urejala fede- racija, pa oblikujemo zaenkrat še zelo oprezno. Za to upravičeno opreznost sta v glavnem dva razloga. Tako še nimamo pri roki enot- nega predloga, kako praktično izvesti delitev pristojnosti. Razen tega so mnogi prepričani, da samo ponovna razdelitev ekonomskih funkcij med federacijo in republikami ne bo rešila sedanjih težav. Pravijo, da ni dovolj samo na novo določiti pristojnosti zveze, marveč bi morali tudi določiti, da mora te svoje pristojnosti uporabljati na povsem drug način kot doslej. Če bo namreč enotnost tržišča in družbeno- ekonomskega sistema varovala na dosednji način, potem bomo od tega imeli še manj koristi kot danes. Čeprav imamo — teoretično — „enotno tržišče“, kaže praksa, da je republiške in občinske meje težje prestopiti kot državne. Enotni gospodarski sistem imamo pravzaprav samo še v učbenikih, dejansko pa lahko rečemo: kolikor podjetij, toliko sistemov. V praksi še vedno deluje sistem posebnih ugodnosti, sistem močne administrativne intervencije. Pri ustvarjanju takšnih razmer smo se najbolj pogosto posluževali tistih delov gospodarskega sistema, ki naj bi tudi v prihodnje ostali v pristojnosti federacije: deviznega in carinskega sistema ter denarne poli- tike. Prav ti deli sistema so omogočali, da smo brez formalnega raz- polaganja federacije z denarjem prehlivali ogromna sredstva iz podjetja v podjetje, iz panoge v panogo, iz republike v republiko. Velik del moči je razen tega z države prešel v banke ter reeksportna in po- dobna podjetja. Vse to uvaja namesto samoupravnega družbenega odnosa najemni odnos, v posameznih delih gospodarstva pa ukinja vsako materialno in družbeno osnovo samoupravljanja. Zaradi vsega tega je ponovna razdelitev funkcij med federacijo in republiko ne- dvomno samo del dela, ki nas čaka. Prav tako je namreč pomembno, da hkrati določimo tudi novo kakovost izpolnjevanja teh funkcij.

Predvsem bi morali doseči, da bi proračuni ne poslovali na kredit. Dohodki bi morali vedno pokrivati izdatke. Proračuni so iz leta v leto večji, zato vedno znova iščemo nove vire dohodkov ali pa pove- čujemo stare. Pri nas je največji davčni obveznik gospodarstvo, zato odteče iz gospodarstva vsako leto več sredstev. V večini držav pa prav proračunsko porabo financirajo na kredit. Proračuni se zadol- žujejo tam, kjer je denar, to je pri bankah in pri prebivalstvu. Kolikor sredstev zberejo na ta način, toliko manjše so lahko obveznosti gospodarstva. Ker proračun ob pomanjkanju denarja lahko svojim upnikom ponudi boljše pogoje, lahko v reprodukciji tokove pri- tegne tudi še denar, ki bi drugače ostal pri prebivalstvu „v noga- vica“. Pri veliki ponudbi denarja pa lahko država s pomočjo pro- računa z manj ugodnimi pogoji zajame del tega denarja in tako po- zitivno vpliva na stabilnost. Proračun je tako lahko zelo dejaven instru- ment kreditne — denarne politike. Pri nas je, kot je znano, povpraševanje po blagu mnogo večje od ponudbe, zato bi bilo za stabilnost še kako dobro, da bi del razpoložljivega denarja z ekonom- skimi instrumenti potegnili v proračun, pa ne od gospodarstva, ampak od prebivalstva, ki ima danes v rokah 35 % gotovine.

Nove kakovosti v našem ekonomskem sistemu si torej ni mogoče zamišljati brez moderne proračunske politike, ki naj bi zagotovila, da družba ne bo živela na račun inflacije, ampak predvsem na račun denarja v bankah in prihrankov prebivalstva.

V. B.

Vsebinska stabilizacije

Nujno bo treba z novimi ukrepi ekonomske politike zagotoviti spremembo tokov in ravnanja nosilcev gospodarske aktivnosti v delitvi, razširjeni re- produkcijski in porabi ● Do konca februarja prihodnjega leta temeljne si- stemske rešitve?

Čeprav je program stabiliza- cije „javen dokument“ — kot je večkrat poudaril predsednik ZIS Mitja Ribičić — prihaja v javnost po kapljicah, pred zvez- ne poslance pa v „paketih“. Vendar je ob vsem tem le razve- seljivo, da se povečuje število „odgovornih dejavnikov“, ki so- dijo, da je bojazen pred politič- no in gospodarsko škodo zaradi javnega pogovarjanja o „zaup- nih državnih vprašanjih“ ne- umešna in odveč. Ljudje bomo slej ko prej in v vsakem primeru občutili vso pezo restriktivne politike na vseh področjih druž- benega življenja — le zakaj naj bi bili presenečeni, zakaj naj bi se „po hitrem postopku in čez noč“ znašli v resnejših časih in težjih razmerah.

Prav to spoznanje pa že pri- speva k temu, da je mogoče iz dnevnega in periodičnega tiska, iz priložnostnih govorov druž- benih delavcev in iz različnih gradiv za sedanje aktualne raz- prave in posvete odbrati dokaj pester mozaik podatkov za pre- sojo, kakšno smer bodo v pri- hodnjem letu in kasneje ubrala naša stabilizacijska prizade- vanja.

Poglejmo, kakšna bo ta smer!

Znano je, da gospodarski ukrepi, ki sedaj učinkujejo na področju delitve, obdavčevanja, kreditno-monetarne politike, na področju deviznega in zunanje- trgovinskega režima, na pod- ročju trga in cen ter še na dru- gih, ne morejo umiriti tržišča in zavreti inflacije. Če bi ves go- spodarski instrumentarij, ki opredeljuje delitev in porabo ter ravnanje gospodarskih sub- jektov, še naprej deloval po sta- rem, bi se vedno znova vračali v sedanje neugodne gospodarske razmere. Zato je nujno treba odstraniti korenine motenj in s tem zagotoviti spremembo to- kov in ravnanja nosilcev gospo- darske aktivnosti v delitvi, raz- širjeni reprodukciji in porabi. Da bi to dosegli, pa moramo

korenito spremeniti gospo- darski sistem, gospodarsko poli- tiko in delovanje celotnega go- spodarskega mehanizma.

Da to ni lahko delo, doka- zuje že sam osnovni namen teh sprememb: krepitev akumula- tivne in konkurenčne sposob- nosti gospodarstva s hitrejšo modernizacijo in prestrukturira- njem in zboljšanjem strokov- nosti vseh zaposlenih. To je motto stabilizacijske politike, ki mu je treba podrediti celotno usmeritev družbe in s tem bi- stveno spremeniti gospodarsko politiko, ki je doslej zadovolje- vala predvsem različne družbe- ne in splošne potrebe na vseh ravneh in ne glede na položaj in potrebe gospodarstva. Bistveno bomo torej zožili možnosti, da bi dejavniki izven gospodarstva povečevali obveznosti in breme- nili gospodarstvo — ter okrepili položaj in manevrski prostor gospodarstva, to je njegovo možnost, da se prilagodi novim razmeram in povečani medna- rodni konkurenci.

Vse oblike porabe bomo hočeš nočeš morali potisniti v okvir razpoložljivih sredstev, razumljivo, na podlagi spre- menjenih odnosov v delitvi. To pa zahteva odločno odpravo mož- nosti, da bi še naprej investirali brez pokritja. To pa kajpak tudi pomeni precejšnje zaviranje stopnje splošne rasti in revizijo tistih zakonskih obveznosti, ki niso v skladu s stabilizacijsko politiko in z dejanskimi mož- nostmi naše družbe. Vse to bo

možno doseči le z učinkovitim in doslednim uresničevanjem politike dohodka, ki bo osebne dohodke bolj neposredno pove- zovala z dejanskimi rezultati dela in gospodarjenja.

Ti osnovni cilji stabilizacije ne morejo pomeniti nič drugega kot krepitev vpliva trga na pro- izvajalne in samoupravne od- nose. Treba bo odpraviti vme- šavanje in vpliv družbeno-poli- tičnih dejavnikov na proizvod- no in investicijsko politiko de- lovnih organizacij in zagotoviti, da bodo delovne organizacije in drugi upniki popolnoma sami nosili tveganja in posledice, ki izhajajo iz njihovih poslovnih odločitev.

V celotni politiki, sistemu in ravnanju se bomo morali vsi go- spodarski in družbeni subjekti opreti na rezultate lastnega dela, na svoj dohodek in aku- mulacijo, namesto da bi kot do- slej pričakovali, da jim bodo dohodek „ustvarjali“ stalno spreminjajoči se pogoji gospo- darjenja, zviševanja cen in dru- gačnja delitev akumulacije.

In načrt uresničevanja teh ciljev in skupnih nalog?

ZIS namerava najkasneje do konca leta zbrati osnovna sta- lišča o bodočih in drugih funk- cijah federacije in republik ter določiti konkretne ukrepe za uresničitev gospodarske poli- tike za leto 1971. Do konca fe- bruarja 1971 bo predlagal vse osnovne rešitve v zvezi z veli- kimi sistemskimi vprašanji, kot so sistem ekonomskih odnosov s tujino, mehanizem zaščite, si- stem za podpiranje hitrejšega razvoja gospodarsko premalo razvitih republik in pokrajin, družbeni mehanizem in politika dohodka, spremembe v banč- nem sistemu, davčnem sistemu itd. Med letom 1971 pa naj bi te rešitve postopoma vključe- vali v mehanizem gospodar-jenja, tako bi mogle že v letu 1971 učinkovati kompleksno in usklajeno. VINKO BLATNIK

inles
ribnica

PRODAJA
POLKNA
VRATA
OKNA
NA KREDIT

V OBJEKTIVU

LJUBLJAN-
SKI
TAMAR

Projektivni biro Tamar te dni praznuje svojo desetletnico. Maj- hen, komaj desetletni kolektiv že vsa leta nazaj dela in ustvarja načrte, po katerih so zrasli nič kaj barakarski objekti. Že dolgo stojijo Garni hotel na Bledu in Ljubelju, osnovna šola „Mirana Jarca“ v Ljubljani, šola v Skop- ju, razstavna hala v Novem Sadu. Že nekaj desetletij hiše stoji na Brodu in v Kosezah, za katere so naredili načrte skupaj z Urbani-

stičnim zavodom Ljubljana. Tudi urbanistični načrt za Kr- vavec je njihovo delo.

„Čeprav je v baraki kar pri- jetno, so mi povedali v „Tamar- ju“, „ne bomo več dolgo tukaj. Drugo leto se preselimo v nove prostore.“

Kupili jih bodo iz lastnih sred- stev. Načrti, ki jih imajo v načr- tih, so vsak dan večji. Nove ljudi potrebujejo in večje prostore.

„Ravno sedaj oddajamo na- črte za hotel A kategorije v Jaj- cu.“ Velik kup map z načrti v kotu je pričal, da tudi hotel ne bo majhen.

Naslednji mesec bo prav tak kup načrtov potoval v Kranjsko goro, nato še v Koper za poslov- ni hotel.

Prva nagrada na natečaju za ureditev trgovsko-poslovnega centra ob Linhartovi cesti jih ob-

vezuje, da izdelajo tudi načrte.

Vedno imajo dovolj naročil. Še takrat, ob začetku reforme, ko so imeli drugi prazne risalne mize, so v „Tamarju“ delali s polno paro. Žal jim je, ko mo- rajo odklanjati delo.

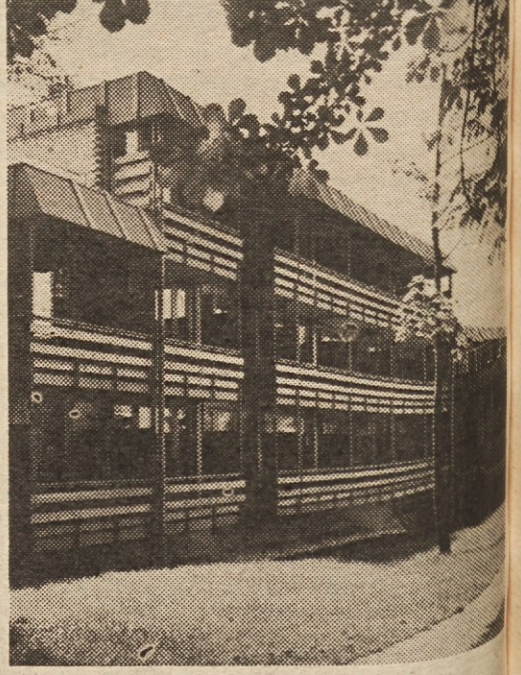
Kljub vsemu je prijetno v nji- hovi baraki. Dobro se počutijo — oni in vsi, ki jih obiščejo. Upa- jo, da bo v novih prostorih prav tako.

V projektirnici je miza pri mizi. Vedno je gneča. Eni delajo zase, drugi skupno rešujejo probleme.

Neugledna baraka projektivnega biroja Tamar in najnovejši tipi avtomobilov pred njo.

Prednja stran Garni hotela na Bledu.

Termika na tujem

Največje priznanje za ljubljansko Termiko je vsekakor to, da bodo njeni delavci prihodnje leto od marca pa do konca leta sodelovali pri pokrivanju velikega olimpijskega stadiona v Muenchnu. Delo pri pokrivanju olimpijskega stadiona bodo izolaterji Termike opravili skupaj z izolaterji firme Reinhold - Mahla iz Manheima. Gradnja pokritega olimpijskega stadiona pa ni edino delo, ki ga izolaterji Termike opravljajo v tujini. Sodelujejo tudi pri montaži in izolacijskih delih številnih termoelektrarn in v ladjedelnicah v Zvezni republiki Nemčiji ter deželah Beneluxa.

Na našem posnetku imamo priložnost videti, delavce Termike pri izdelavi segmentov za delovišča podjetja „Cleton“ na Nizozemskem.

Poslej pod skupno streho?

Kolektiv ljubljanske tovarne koles in transportnih naprav ROG bo na referendumu 7. decembra letos glasoval o pripojitvi k sarajevskemu podjetju UNIS. Kot samostojna organizacija združenega dela naj bi ROG v novi hiši povezal vse veje proizvodnje dvokoles, na račun delitve dela in specializacije pa občutno povečal proizvodnjo.

Kolektiv ljubljanske tovarne koles in transportnih naprav ROG bo na referendumu 7. decembra letos glasoval o pripojitvi k sarajevskemu podjetju UNIS, katerega delavski svet je to integracijo pred dnevi že potrdil. Kaj je vplivalo na takšno odločitev kolektiva ljubljanske tovarne, ki je edini specializirani proizvajalec koles v naši državi, ki obvladuje dve tretjini potreb po kolesih na našem trgu.

„ZAKAJ BI SILILI Z GLAVO SKOZI ZID?“

Direktor tovarne ROG Zvonimir TANKO je pojasnilo o nameravani pripojitvi k sarajevskemu podjetju UNIS strnil takole: „TOMOS in UNIS zdaj vsak zase proizvajata vse od koles, prek motornih koles, pa do avtomobilov. Finančno sta oba tako močna, da bi nas po tej strani potisnila na kolena, čeprav so naša kolesa po kvaliteti neprimerno boljša od tistih, ki jih delata Partizan ali pa Lasta. Glede na doseženo stopnjo produktivnosti in kvalitete, na račun česar zdaj pokrivamo dve tretjini jugoslovanskih potreb po kolesih, bi sicer še lahko vzdržali kot samostojno podjetje. Vendar naša akumulacija ni tolikšna, da bi smeli misliti

na občutnejšo razširitev proizvodnje. To je še zlasti očitno zdaj, ko letno izdelamo kakih 300.000 koles, UNIS pa je pripravljaj gradnjo nove tovarne z zmogljivostjo pol milijona koles letno. Priznam, da smo nekaj časa računali s tesnejšim povezovanjem s tovarno TOMOS, ki pa je enostransko razdrla vse stike z nami ter za našim hrbtom izvedla vse priprave za integracijo s Partizanom iz Subotice. Ob takšnem položaju smo imeli samo dve možnosti: ali vztrajati pri samostojnem podjetju, kar bi nas postopoma uničilo, ali pa pristati na pripojitev k sarajevskemu podjetju Unis, ki je bilo pripravljeno z nami uresničiti svoje načrte za razširitev proizvodnje koles. Kakor veste, smo se odločili za to

možnost, ker je po našem mišljenju najbolj smotrna in najbolj racionalna.“

KAJ BO KDO PRIDOBIL?

ROG naj bi se v UNIS vključil kot samostojna organizacija združenega dela s sedežem v Ljubljani, z lastno komercialno, lastno razvojno službo in z lastnimi sredstvi. Razširjenemu podjetju bi bil dolžan prispevati ustrezni del stroškov za skupne službe in četrtno ostanka dohodka, ki bi ga – v obliki kreditov – razporejala interna banka. ROG naj bi, nadalje, povezal celotno proizvodnjo koles znotraj razširjenega Unisa. To pomeni, da si bodo ROG, LASTA in SLAVKO RODIČ iz Bugojna, ki izdeluje tudi torpeda za kolesa, med seboj do skrajnih podrobnosti razdelili delo in specializirali proizvodnjo. Kolesa bi še naprej montirali v Rogu in v Lasti, ki pa bi prešla na tehnologijo in kvaliteto, kot jo pozna ROG. UNIS kot celota naj bi torej po integraciji z Rogom pridobil predvsem tržišče, na katerem bo po

specializaciji kolesarske proizvodnje nedvomno še bolj konkurenčen.

Številne podrobnosti v zvezi z organizacijo novega podjetja še niso dorečene. Že načelna usmeritev pa kaže, da bo pod novo streho tudi ROG dobil močnejša krila. Lahko želimo še kaj več?

—mg

SKIP IZ VIŽMARIJ PRI LJUBLJANI PREDSTAVLJA PROIZVODNI PROGRAM

Rumeni giganti

Perspektive podjetja se kažejo tudi v proizvodnji vseh vrst containerjev iz poliesterskih smol. Kmalu bodo začeli proizvajati tudi izdelke za široko potrošnjo.

Strojno kovinsko industrijsko podjetje, ali na kratko SKIP iz Vižmarij pri Ljubljani, se na trgu vse bolj in bolj uveljavlja s svojimi izdelki. Najbolj so jih veseli gradbeniki – SKIP ima namreč že dolga leta v proizvodnem programu izdelavo najrazličnejših žerjavov, pretovorne silose za prevažanje betona, posode za prenašanje opeke z zmogljivostjo 400 do 800 kilogramov, nato strojev za odvijanje in ravnanje betonskega železa. Povemo naj, da je SKIP v državi edini proizvajalec teh strojev. V družini gradbenih stolpnih dvigal pa so najpopularnejša tista, ki nosijo oznako GD-9.

Za trg so v SKIP naredili že več kot 1000 žerjavov z oznako GD. Ker gre pri tem za izvenserijske proizvode, je čas za izdelavo vsakega dvigala precejšen. Z GD dvigali je namreč mogoče graditi stavbe, visoke več kot 70 metrov, konstrukcijsko pa so tako izpopolnjeni, da jih je mogoče montirati v pičlih 15 minutah.

Druga skupina izdelkov podjetja SKIP je prav tako zanimiva. Gre za proizvodnjo najrazličnejših cistern prostornine od 2 do 100 kubičnih metrov. Te cisterne je možno uporabljati za lahka in težka tekoča goriva ter različne kemikalije. Izdelane so iz železa, aluminija in nerjavečega

jekla. Sem sodi še proizvodnja stoječih rezervoarjev za najrazličnejše tekočine prostornine do 5000 kubičnih metrov, ki so izdelani iz železa.

V podjetju SKIP pa so osvojili tudi proizvodnjo vseh vrst cistern in containerjev iz poliesterskih smol, ojačanih s steklenimi vlakni. Cisterne in containerji so primerni predvsem za skladiščenje vseh tekočin. Zlasti stabilni containerji so se dobro obnesli v prehranbeni industriji: v njih je mogoče skladiščiti vino, pivo, mleko, različne sokove in druge podobne prehranske proizvode. Stabilni containerji za prehranbeno industrijo, izdelani iz poliesterskih smol, so tu daleč cenejši od tistih iz aluminija oziroma nerjavečega jekla. Velika prednost teh containerjev je še v tem, da so povsem odporni pred najrazličnejšimi korozijami. Znano pa je, da tekočine, kot so vino, mleko, pivo, sokovi in druge, v stiku s kakršnokoli kovino povzročajo precejšnjo korozijo.

Kot so povedali v podjetju SKIP, bodo v prihodnje še izpopolnili proizvodni program za izdelovanje najrazličnejših strojev in naprav za potrebe gradbeništva. Velike perspektive se podjetju kažejo v proizvodnji izdelkov iz plastike. Vse izdelke, ki smo jih našli, so v SKIP razvili v lastnem konstrukcijskem oddelku in jih imajo tudi patentirane. Prav zdaj konstruktorji v SKIP oblikujejo nove proizvode, ki ne bodo razveselili le strokovnjakov v gradbeni operativni in prehranbeni ter kemični industriji, marveč tudi širok krog potrošnikov. O tem pa kdaj drugi kaj več, za danes naj dodamo le še to, da v SKIP razmišljajo tudi o razširitvi proizvodnih prostorov, kajti vseh naročil zaradi utesnjenosti niti ne morejo sprejeti.

—m

S KAMERO PO KOLEKTIVIH

LEVO:

V drugi polovici decembra bodo v Ljubljani odprli novo blagovnico. To bo prva taka trgovina veletrgovine Astra. Bo sicer že deseta Astrina trgovina, vendar prva, kjer bo kupec lahko dobil vse, kar potrebuje. Ne najmanjša prednost nove blagovnice za Bežigradom bo velik parkirni prostor. Sicer pa bo blagovnica imela štiri etaže s 3.400 kvadratnimi metri, v kleti pa še snack bar. Prodajali bodo praktično vse. Od živil, gospodinjskih potrebščin, časopisov in tobaka, kozmetike in nakita, športne opreme, moške in ženske konfekcije, metrskega blaga, otroške konfekcije do opreme za stanovanja. Morda nekaj kasneje bodo imeli celo avtosalon.

Nova Astrina trgovina bo gotovo pomembna pridobitev na območju novega centra za Bežigradom.

SPODAJ:

V Logatcu gradi ljubljanska „Kartonažna“ obrat valovitega kartona. Prihodnje jesen, ko bo obrat dograjen, bodo v prvi fazi v tovarni proizvedli 25.000 ton valovite lepenke letno. Ko pa bo proizvodnja stekla s polno paro, še 10.000 ton več.

Skupaj z obratnimi sredstvi bo gradnja veljala predvidoma 41 milijonov novih dinarjev. Sredstva so deloma vložili sami, deloma pa Slovenijales po pogodbi o združevanju sredstev s skupnimi poslovnimi cilji.

Ingeneering je prevzel Elektro-projekt, gradbena dela pa izvaja gradbeno podjetje iz Nove Gorice skupaj z GP Tehniko.

Po načrtih, naj bi polovico valovite lepenke sami predelali v embalažo.

ZDAJ JIM BO LAŽE

Trboveljska Mehanika povečuje obseg gospodarjenja

Kolektiv trboveljske Mehanike je menda edini v revirjih, ki si je s prigrisposodarjenimi sredstvi, brez kreditov postavil novo tovarno. Pred kratkim pa so dosegli doslej največjo realizacijo, saj so že prodali za 20 milijonov din blaga.

Doslej so bili v Mehaniki več kot utesnjeni. Zavoljo pomanjkanja prostorov niti ni bilo mogoče vpeljati sodobne organizacije dela oziroma takega delovnega procesa, da bi proizvodnja potekala brez zastojev. Odlej jim bodo te težave prihranjene. Novi del tovarne že opremljajo s stroji in napravami, urejajo transport in vse, kar je potrebno za normalno obratovanje. Zaposlili so 50 novih delavcev, v glavnem žensk, ki so se priučevale na svoje poklice.

Modernizacija je veljala 4 milijone dinarjev.

Kolektiv tega mladega trboveljskega podjetja doslej ni bistveno sodeloval v mednarodni menjavi. Nekaj malega izdelkov je prodajal v tujino posredno preko svojega partnerja v Kamniku. Vendar so v Mehaniki že pred leti navezali sodelovanje z zahodnonemškim podjetjem in razvili kooperacijske stike z njim. Sodelovanje s tem podjetjem se jim bo splačalo. Sicer pa so pred kratkim že podpisali pogodbo za izvoz svojega blaga temu partnerju v vrednosti 1 milijon DM. Izdelke bodo začeli dobavljati še letos, večino blaga pa bodo izdelali prihodnje leto.

»Vesel bom, če bo tudi sindikat vpliven«

V čem gleda pomen in v čem vidi pomoč sindikalne organizacije generalni direktor Združene kemične industrije HELIOS Domžale inž. Jurij De-
tiček

Pogovor z Marjanom Bolharjem, predsednikom domžalskih sindikatov, o pripravah na letošnje občne zборе osnovnih sindikalnih organizacij

Najpomembnejše: socialna varnost

V pripravah na občne zборе osnovnih sindikalnih organizacij v domžalski občini smo se pogovarjali s predstavnikom občinskega sindikalnega sveta Domžale Marjanom Bolharjem. Vprašali smo ga:

„Kako ste se na občinskem sindikalnem svetu pripravili na letošnje občne zборе osnovnih sindikalnih organizacij?“

„Letos smo se začeli pripravljati na občne zборе osnovnih sindikalnih organizacij že dobri teden. Mislim, da so bile te priprave tudi dokaj temeljite. Najprej smo za vse osnovne organizacije izoblikovali smernice priprav, da bi tako občni zbori potekali kar najbolj enotno. Še posebej smo v smernicah opozorili na vsebino občnih zborov, da le-ti ne bi pomenili samo formalnosti, kot se je doslej marsikaj primerilo. V smernicah smo opozorili na dve bistveni stvari: prvič, naj občni zbori realno ocenijo delo osnovne sindikalne organizacije in odgovorijo na vprašanje, kaj najbolj zavira akcijo sindikata pri razreševanju posameznih problemov; in drugič, in vseh občnih zborih naj bi sprejeli konkretne programe dela za naslednje vsaj enoletno obdobje.“

„Kako ocenjujete priprave na občne zборе v osnovnih organizacijah?“

„Tudi v vseh delovnih organizacijah so se dovolj resno pripravili na občne zборе. O tem pričajo številne seje izvršnih odborov sindikalnih organizacij, ki so bile posvečene izključno pripravi na občne zборе. Z gradivom, ki so ga obravnavali ali pa ga še bodo obravnavali na občnih zborih, so se seznanili tako rekoč vsi člani sindikata. Kot pomembno naj omenim tudi to, da so se v posameznih delovnih organizacijah sestajali celo politični aktivisti, da so izbrali kandidate za nova vodstva sindikalnih organizacij.“

„Nekaj občnih zborov osnovnih sindikalnih organizacij je že opravljenih. Kaj ste pri tem opazili in kako jih ocenjujete?“

„V organizacijskem smislu občni zbori dobro potekajo. Pomankljivost dosedanjih občnih zborov, pa je v tem, da se v razpravah o zelo pomembnih problemih delovnih organizacij oglašajo le vodilni delavci in nekateri člani izvršnih odborov osnovnih organizacij. Glas neposrednih proizvajalcev pa je le bolj malo slišati in če se že oglašijo v razpravi, potem iz njihovih besed lahko razbereš precejšnje nezaupanje v naš nadaljnji gospodarski razvoj. Nikogar pa ni, ki bi znal delavcem pojasniti sedanje stabilizacijske ukrepe, tako, da bodo razumeli, in jasno, kaj se bo konkretnega zgodilo. Prav bi tudi bilo, da bi direktorji podjetij in drugi vodilni delavci bolj nazorno prikazali usodo kolektivov, kako se bodo podjetja razvijala v naslednjih petih, desetih letih. V tem primeru si bodo tudi delavci lažje ustvarili predstavo o tem, kakšna je in kakšna bo njihova socialna varnost.“

Slednjič pričakujem, da bodo na občnih zborih člani sindikalne organizacije opozorili na vse tiste probleme, ki jih bomo morali razrešiti na občinski ravni. Gre za vprašanja zdravstvenega in socialnega zavarovanja, za urejanje otroškega varstva in podobno. Prav pa je, da bi z občnih zborov dobili tudi signale, kakšni so problemi posameznih panog industrije, kakšni so problemi posameznih delovnih organizacij. Na osnovi takšnih pripomb in signalov pa bomo nato lahko izdelali akcijski program sindikatov v občini.“

OBČNI ZBOR SINDIKALNE ORGANIZACIJE
V DOMŽALSKEM PODJETJU UNIVERSALE

Nevarna nelikvidnost

V zadnjih dveh letih so zaposlili blizu sto novih delavcev

Občni zbor sindikalne organizacije v podjetju „Universale“ v Domžalah je minil v znamenju obračuna sindikalnega dela v minulih dveh letih. V tem času je sindikalna organizacija uspešno sodelovala pri razreševanju številnih problemov na področju medsebojnih odnosov, delitve dohodka in osebnih dohodkov, po svoje je vplivala tudi na izboljšanje poslovnih rezultatov in s tem na dvig življenjske ravni vseh zaposlenih. Kot največji uspeh si sindikalna organizacija v podjetju „Universale“ šteje to, da so v podjetju v minulih dveh letih, ko je bilo veliko brezposelnih ne samo v Domžalah, marveč po vsej Sloveniji, zaposlili blizu 100 mladih delavcev.

V podjetju je iz leta v leto rasel bruto produkt, večal se je dohodek, skladi pa so vedno bogatejši. Podjetje „Universale“ pa bi nevedno zabeležilo še boljše poslovne rezultate, če jih ne bi pestila nelikvidnost, ta

zelo nevarna bolezen našega gospodarstva. Blizu milijardo starih dinarjev jim dolgujejo različni poslovni partnerji, medtem ko je „Universale“ dolžno drugim le blizu 400 milijonov starih dinarjev. To je ob 3 milijardah starih dinarjev bruto produkta že zelo nevarna bilanca.

S tem, ko je podjetje doseglo določeno raven razvoja, se je kolektiv znašel pred novo nalogo: kako povečati proizvodne prostore in še razširiti proizvodnjo, saj je povpraševanje po njihovih izdelkih iz dneva v dan večje. V zvezi s tem je na letošnjem občnem zboru sindikalne organizacije prevladalo mišljenje, da je treba zavestno vse sile, da bi z gradnjo novih proizvodnih prostorov čimprej začeli.

Da se res mudi, pove podatek, da imajo skoraj celotno proizvodnjo za prihodnje leto že prodano.

Zmeraj je zanimiv odgovor na vprašanje, kako ocenjujejo pomen sindikalnih organizacij v „svojih podjetjih“ najbolj odgovorni predstavniki, ali kakšno pomoč sindikata si želijo pri svojem delu. Nekaj več o tem nam je tokrat povedal generalni direktor Združene kemične industrije HELIOS iz Domžal inž. Jurij De-
tiček:

„Iz prakse vidim, da je sindikat natanko tak, kot sta njegovo vodstvo in njegovo članstvo. Če so v vodstvu sposobni, prizadevni in med delavci priljubljeni ljudje, ki znajo druge „potegniti“ za seboj, je tudi članstvo bolj delavno in aktivno ter ne negoduje nad tem, da je treba plačevati članarino.“

Zadnji občni zbor sindikalne organizacije v našem podjetju je bil dobro pripravljen; pravzaprav celo imenitno „uglašen“ na probleme, ki jih tako ali drugače občuti naš kolektiv. Prav zaradi tega so po mojem občutku ljudje lahko spoznali, da sindikat pravzaprav predstavlja zelo koristno organizacijo, če seveda le-ta uspe ljudi tudi aktivirati. Pri nas je to storil sindikat tako, da je izvedel nekaj popularnih akcij, ko je poskrbel za oziroma, za nakup tekstila po nižjih cenah in še za nekaj takih stvari. Osebnost me ne bi prav nič motilo, če bi to storil tudi ob klo-basi in poliču vina. Važno je le, da so si delavci povrnili zaupanje v sindikat in da v njem vidijo organizacijo, ki zanje v določenem smislu skrbi,

ki zastopa nekatere njihove interese. Reči pa si upam, da se delo sindikata pri nas ni zaustavilo ob tako postranskih zadevah, kot je denimo ozimnica. Sindikalni delavci so na primer zastopani v političnem aktivu tovarne, v kadrovske komisiji in sploh v samoupravnih organih. V tej obliki sindikat tvorno sodeluje pri sprejemanju vseh tistih odločitev, ki so pomembne za delovnega človeka.

V zvezi s tem, o čemer vprašujete, pa bi rad poudaril še nekaj: Kot direktor velikega podjetja sem prepričan, da med kolektivom ne more biti pravega vzdušja, prave informiranosti in kolektivnih akcij, če ne bi imeli učinkovitih političnih organizacij. Vse to skupaj zame pomeni eno bistvenih sestavin progresivnega vzdušja kot pogoja za razvoj podjetja. V obdobju stabilizacije, s katero začnemo zdaj in ki ga bo v naši tovarni nemara spremljala tudi stagnacija, se mi zatorej zdi še toliko pomembnejše, ali bomo imeli tudi močan sindikat. Vesel bom, če bo ta sindikat tak, da bo med ljudmi znal soustvarjati pravo razpoloženje; da bodo ukrepi, ki utesnejo prizadeti večje skupine ljudi, prav pojasnjeni in da jih bodo ljudje prav razumeli. Čeprav člani kolektiva enkrat tedensko z biltenom obveščamo o stanju in problemih podjetja, po mojem to še ne more nadomestiti žive besede ugledega in med ljudmi priljubljenega sindikalnega delavca!“

JANEZ ULČAR, PREDSEDNIK OBČINSKE KONFERENCE SINDIKATA
PROSVETNIH DELAVCEV V DOMŽALAH, TRDI:

KMALU BO BOLJE

Kaj ovira sindikalne delavce v prosveti?

Prosvetni delavci v domžalski občini so organizirani tako, da na vsaki šoli obstaja osnovna organizacija, ki se sestane vsaj enkrat mesečno takoj po zaključku delovne konference. Enkrat letno pa se v Domžalah sestanejo vsi prosvetni delavci iz občine. Na vseh teh sestankih razpravljajo o problemih, s katerimi se najbolj pogosto srečujejo in med katerimi je še vedno v ospredju delitev osebnih dohodkov, skrb za delovne razmere in rekreacijo. Čeprav torej ni mogoče trditi, da prosvetni delavci ne bi bili aktivni, je vendarle res tudi to, da bi bilo mogoče njihovo delo v marsičem še bolj razmahniti in poživiti. Toda kako? Za odgovor na to vprašanje smo poprosili Janeza Ulčarja, predsednika občinske konference sindikata prosvetnih delavcev v domžalah. Dejal je:

„Vem, da bi bilo koristno, če bi se sestajali pogostejše in takrat bolj na kratko, ko skratka sindikalna problematika ne bi pomenila zadnje točke dnevnega reda naših delovnih konferenc, ko smo že vsi utrujeni. Vendar za kaj takega zdaj ni ne časa, ne prostora. Vsi po vrsti smo z učenim delom več kot obremenjeni, zasedene pa so tudi učilnice in drugi prostori v šolah, kajti pouk poteka v dveh izmenah. Vendar se stvari zdaj

že obračajo na bolje. Na račun samoprispevka občanov bodo namreč v občini pridobili kar štiri nove šole, tako da bo pouk potekal le še v eni in pol izmene. Prostorov pa bo tako tudi več. S tem pa že nastajajo nekateri pogoji za boljše delo sindikalnih organizacij. Z druge strani pa gre za to, da posebna komisija že pripravlja osnutek enotnega pravilnika o delitvi dohodka in osebnih dohodkov po naših šolah. Ko bo ta pravilnik sprejet, ko bodo odpravljene znatne razlike v višini osebnih dohodkov pri sicer enakem delu, bomo lahko zakopali kamen spotike, o katerem zdaj vedno znova razpravljamo in izgubljammo čas. To pa pomeni, da se bomo lahko dlje in bolj te-

meljito pogovorili o drugih zadevah, ki nas tudi težijo, vendar ne pridejo na vrsto, ker pač ni časa zanje...“

Manj ročnega dela v proizvodnji

Sindikat v TOKO pripravlja obračun svojega dela

Z Janezom Burgerjem, tajnikom sindikalne organizacije v podjetju TOKO sva se pred občnim zborom njihove organizacije, ki ga bodo imeli 5. ali 6. decembra pogovarjala kar v vratarjevi loži.

„Na občnem zboru bomo na vsak način ocenili delo naše sindikalne organizacije med dvema običnima zboroma,“ mi je pripovedoval. „Mislim, da smo nekaj le naredili, s čimer bi se lahko pohvalili. Zlasti veliko smo storili za rekreacijo naših delavcev in za podpore socialno ogroženim delavcem...“

„Oprostite, ali imate tako zelo slabe dohodke?“

„Povprečje osebnih dohodkov trenutno znaša nekaj več kot 1000 dinarjev, kar pa ni

najbolj pohvalno. Morali bomo še marsikaj storiti, da bi dvignili produktivnost in si s tem povečali tudi osebne dohodke. Izdelati bo treba tudi nova merila nagajevanja po delu, tako da bo res dobil vsak toliko, kolikor z ustvarjenim delom zasluži.“

„Kaj boste morali pravzaprav storiti, da bi povečali produktivnost in s tem dosegli še boljše poslovne rezultate?“

„Bom odkrit: pri nas organizacija dela še precej šepa. Na mnogih delovnih mestih imamo vse preveč ročnega dela, kar povišuje proizvodne stroške. To pomeni, da bomo morali proizvodnjo rekonstruirati, modernizirati in mehanizirati. Samo v tem primeru se lahko nadajamo boljšim poslovnim uspehom in s

Pred združitvijo

„Po več kot enoletnih razgovorih so se trgovska podjetja Napredek iz Domžal, Delikatosa iz Ljubljane, Ilirija iz Ilirske Bistrice, Loka iz Skofje Loke, 1. junij iz Trbovelj, Tabor iz Grosuplja in Vrhnika z Vrhnike dogovorila, da ustanovijo skupno podjetje,“ je povedal Franc Marn, predsednik sindikalne organizacije v trgovskem podjetju Napredek. „To pomeni, da bo glavna tema razgovorov na našem sindikalnem občnem zboru prav ta integracija, zlasti zato, ker v našem podjetju še nismo izvedli referendumov za združitve. Občni zbor naše sindikalne organizacije naj bi zato pomenil tudi pripravo na referendum, na to, da bi kar najbolje uspel.“

„Kakšen status bodo imela podjetja, se pravi tudi vaše, če bo prišlo do združitve?“

„Samostojnost in enakopravnost sta na osnovi pogodbe o združitvi zagotovljeni za vse kolektive. Podjetja, ki se bodo združila, bodo še naprej samostojna in bodo opravljala tisto trgovsko dejavnost, ki jo opravljajo danes. To pomeni, da bo naše podjetje ostalo še naprej neokrnjeno in da bo poslovalo vsaj tako kot danes. V celoti bomo ohranili poslovno dejavnost, prav tako pa tudi notranjo organizacijo.“

„Kaj torej pridobite z združitvijo?“

„Predvsem bomo s skupnim nastopom pred proizvajalci in grosisti z nakupi večjih količin blaga dosegli nižje cene, po drugi strani pa bomo ustvarili več sredstev, jih združili in s tem denarjem širili trgovsko mrežo in lastno proizvodnjo. Prizadevali si bomo zagotoviti pogoje, kot jih že imajo na trgu velika trgovska podjetja, na primer Mercator, Emona in druga.“

„Verjetno pa boste na občnem zboru sindikalne organizacije spregovorili še o čem drugem?“

„Dotaknili se bomo tudi naših osebnih dohodkov. Čeprav nimamo več primerov zaposlenih, ki bi prejeli na mesec manj kot 800 dinarjev, je prav, da bi se na občnem zboru pogovorili tudi o tem, kako izboljšati nova merila za nagajevanje po delu, da bi bilo le-to še bolj stimulativno.“

tem tudi boljšega standarda naših delavcev. To je vsekakor tema, o kateri bo treba nekaj spregovoriti na občnem zboru.“

„Menite, da se kot sindikalni delavec in samoupravljaev srečujete še s kakšnim problemom, ki mora priti na dnevni red vašega občnega zbora?“

„Mislim, da je še veliko nedorečenega v zvezi s stanovanjsko problematiko v našem podjetju. Mnogo naših delavcev živi v neprimernih in slabih stanovanjih. Zato bi bilo prav, da se na občnem zboru resno pogovorimo o politiki delitve stroškov za gradnjo stanovanj.“

FLUKTUACIJE NI VEČ

Predsednik sindikata v podjetju Mlinostroj Miro Marn o pripravah na občni zbor

V tovarni mlinskih strojev Mlinostroj so priprave na občni zbor osnovne sindikalne organizacije v polnem teku. Čeprav se je delovna organizacija znebila že marsikaterega problema, bo vendarle imel sindikat v Mlinostroju tudi v prihodnje ve-

liko dela, saj težav ne bo zmanjkalo tako zlepa, posebno v proizvodnji ne...

„Prav danes bomo izdelali podoben načrt za občni zbor sindikata“, smo zvedeli od Mira Marna, predsednika osnovne sindikalne organizacije v domžalskem Mlinostroju. „Sestali se bomo člani Zveze komunistov in izvršni odbor sindikalne organizacije, da bi se dokončno pomenili o tistih, ki naj bi v prihodnje vodili našo sindikalno organizacijo, in seveda o vsebini občnega zbora. Vemo namreč, da kolektiv kot tudi posamezniki še marsikaj teži, zato se moramo vsaj malce pomeniti, katerim vprašanjem bomo dali na občnem zboru prednost...“

Vsekakor je razveseljiva ugotovitev, da je uspelo samoupravnim organom in družbeno političnim organizacijam v tovarni mlinskih strojev v minulem obdobju razrešiti njihov do nedavnega največji problem. Zavoljo neurejenega nagrajevanja so namreč delavci na veliko zapuščali podjetje, kar je nato povzročalo zmedo v proizvodnji in seveda tudi materialno škodo. Najhuje pa je bilo to, da so iz delovne organizacije odhajali tudi strokovnjaki...

„Osebnih dohodkov in nagrajevanje – to je zdaj urejeno...“, nam je pripovedoval Miro Marn. „V podjetju ni nikogar več, ki bi prejemal za svoje delo manj kot 850 dinarjev na mesec pa tudi strokovnjaki po novem boljše zaslužijo. Skratka, nevarnosti, da bi ljudje še odhajali zaradi prenizkih osebnih dohodkov, ni več. S tem pa ne trdim, da v naši delovni organizaciji ni več problemov. Nikakor ne. Pomanjkanje reprodukcijskega materiala nam denimo, povzroča težave, ki jim nismo kos. Zato bomo morali na bližnjem občnem zboru našega sindikata odkrito spregovoriti o stvareh, ki nam povzročajo največje težave pri našem delu, pravzaprav o vzrokih za njene...“

PEREČI OSEBNI DOHODKI

Marjan Slapšak je v Tovarni platnenih izdelkov Induplati v Jaršah predsednik osnovne sindikalne organizacije že štiri leta. Tako dobro ve, kaj organizacijo najbolj teži in kaj bo potrebno v prihodnje storiti, da bodo delavci s sindikatom še bolj zadovoljni.

„Zmenili smo se, da bomo imeli občni zbor 11. decembra...“, nam je pripovedoval Marjan Slapšak, ko smo ga obiskali na njegovem delovnem mestu. „Spričo naglega naraščanja življenjskih stroškov in nizkih osebnih dohodkov, ki so še zlasti značilni za tekstilno industrijo, bomo morali na občnem zboru spregovoriti tudi o tej zadevi. Poglejte, v slovenskem merilu so v letošnjih prvih devetih mesecih v poprečju narasle cene kar za 13 odstotkov. Cene komunalnih uslug so poskočile za 26 odstotkov, medtem ko so narasli življenjski stroški skoraj za 12 odstotkov. Ob tem pa imamo v Sloveniji – in seveda tudi v naši delovni organizaciji – ljudi, ki prejemajo za svoje delo manj kot 800 dinarjev na mesec. To se mi ne zdi prav. Zato bo ena izmed nalog sindikata v prihodnjem obdobju, da bo skušal odpraviti osebne dohodke, ki bodo manjši od 800 dinarjev. Tudi o regresih za redne letne dopuste se bomo pogovarjali na občnem zboru in skušali zavzeti do tega vprašanja svoje stališče. V minulem letu so prejeli naši delavci v poprečju komaj 120 dinarjev regresa. Ta vsota je bila vsekakor premajhna, da bi lahko dosegla svoj namen. Res je, da je delovna organizacija v hudih materialnih težavah, toda nekaj bomo morali storiti, da si bodo naši delavci lahko privoščili vsaj deset dni oddiha na leto. In slednjič, naš občni zbor bo nedvomno tudi priloženost, da v širšem krogu osvetlimo naše naloge v zvezi z investicijami v nove stroje, v novo tehnologijo. Samo modernizacija nas bo namreč rešila iz težav, ki nas danes tako neusmiljeno pestijo...“

»A L M A«
OBRATNO
PROIZVODNO
PODJETJE
MARIBOR,
Strossmayerjeva 26
tel. 21-556

PROIZVAJA
● sodobno plastično
embalažo
● podložko Maropen
● polietilen mrežo in
vrečice
CESTITAMO
ZA DAN REPUBLIKE!

mokratične republike Nemčije – kar pa je vedno znova zavrla prodajo njihovih izdelkov.

Prav na to temo je stekel tudi kratek razgovor pred bližnjim občnim zborom sindikalne organizacije. Štefan Podgoršek, predsednik sindikalne organizacije v „Melodiji“, nam je dejal:

„Že na nekaj zadnjih sejah delavskega sveta smo razpravljali o tem, ali bomo še naprej samostojno po-

Poraba vseh vrst filcev tako hitro narašča, da 85-članski kolektiv Tovarne filca v Mengšu – enega izmed specializiranih tovrstnih podjetij v državi – enostavno ne more več zadovoljevati naročil. Prav zavoljo tega se zdaj pripravljajo na rekonstrukcijo, katere rezultat naj bi bila še enkrat večja proizvodnja. Potrebno novo strojno in drugo opremo so že kupili, tako da je uresničitev njihovih načrtov odvisna predvsem od poteka gradbenih del. Če bodo po rekonstrukciji tehnološko usposobljeni za bistveno večjo proizvodnjo, pa njihova naslednja naloga pomeni dolžnost, da bi dosegli kar najboljše izkoriščanje novih strojev in naprav.

Na občnem zboru svoje sindikalne organizacije so v zvezi s tem poudarili, da bodo morali v času, ki jim je na voljo, poskrbeti za čim bolj načrtno in vsestransko izobraževanje kolektiva, za poglobljanje samoupravnih odnosov, red in disciplino ter spodbudnejši način nagrajevanja. Uspeh na teh področjih bi skupaj s prizadevanji za izboljšanje delovnih pogojev, varstva pri delu in načrtno politiko oddiha ter rekreacije nedvomno pripomogel k višji produktivnosti, akumulativnosti podjetja in k nadaljnjemu zviševanju zaslužkov, katerih spodnja meja se začneja pri 930 din mesečno. (Na naši sliki: Med občnim zborom sindikalne organizacije).

VSO POZORNOST NOVEMU VODSTVU

Pred občnim zborom sindikata v Papirnici Količevo

Kaže, da bo imela večina osnovnih sindikalnih organizacij na območju domžalske občine svoje občne zore v mesecu decembru. Tudi sindikat Papirnice Količevo bo položil obračun svojega dela za minulo mandatno obdobje še pred novim letom.

„Občni zbor naše sindikalne orga-

nizacije bo 8. decembra,“ nam pripoveduje Vlado Korošec, predsednik sindikata v Papirnici Količevo. „V pripravah, ki smo jih imeli na občni zbor, se mi je zdelo najbolj pomembno posvetiti vso pozornost izbiri novega vodstva. Občutek imam, da smo letos v teh svojih prizadevanjih uspeli in da bo novi izvrš-

ni odbor sindikalne organizacije v slehernem pogledu kos obsežnemu delu...“

Na vprašanje, katerim problemom bo posvetil občni zbor največ pozornosti, pa je odgovoril Vlado Korošec takole:

„Osnovna naloga občnega zbora naše sindikalne organizacije bo ocena dela sindikata v minulih dveh letih. Po vsej verjetnosti se bomo ob tej priložnosti pomudili tudi ob gospodarjenju podjetja. Problemi pa, ki so danes tako značilni za številne delavce, v našem primeru niso kdove kako aktualni. Naši zaslužki so še kar dobri, saj znaša povprečje osebnih mesečnih dohodkov 1400 dinarjev na zaposlenega. K temu moram še dodati, da znašajo tudi najnižji mesečni prejemki več kot 800 dinarjev. Tudi stanovanjska vprašanja delavcev v glavnem sproti rešujemo. V večini primerov naši delavci sami gradijo, kolektiv pa jim pomaga pri tem s krediti...“

Z ROKO V ROKI

V tovarni sanitetnega materiala na Viru pri Domžalah je sindikat dosegel najtesnejšo povezavo s samoupravnimi organi

Z novim statutom Tovarne sanitetnega materiala TOSAMA na Viru pri Domžalah niso bile le do podrobnosti opredeljene pravice in dolžnosti vseh organov ter organizacij v občini, marveč je bila ustvarjena tudi najtesnejša povezava med samoupravnimi organi in sindikatom. O tem govori predsednik delavskega sveta v tej tovarni Štefan Rozman.

„V podjetju imamo po samoupravnih pravi delavski svet, poslovni odbor za gospodarstvo in

poslovni odbor za medsebojne odnose. Slednji razrešuje probleme oseb, ki so se med seboj znašle v konfliktih. Zakaj pa nastajajo taki konflikti? Vzrokov je veliko, ampak skoraj vsi imajo isti koren: slabosti na najrazličnejših področjih – tudi v samoupravnih odnosih. Dosedanjemu delu naše sindikalne organizacije v bistvu sicer ne bi bilo kaj prida očitati, če bi pa že iskal njeno slabo točko, potem bi rekel, da je naš sindikat še najmanj deloval na področju

samoupravljanja. No, ker zdaj sindikat neposredno sodeluje s poslovnim odborom za medsebojne odnose pri razčiščevanju različnih spornih zadev, po mojem mišljenju lahko spoznavata tudi posledice pomanjkljivosti v svojem delu, oziroma na izkušnjah lahko gradi drugačno pot. S tem seveda ni rečeno, da se sindikat ne bi smel vtikati tudi na druga področja. Ampak: najprej se lahko uveljavlja med ljudmi prav gotovo po taki poti, kot pri nas.“

MALA ANKETA

Predstavnike nekaterih sindikalnih organizacij v domžalski občini smo vprašali, s kakšnimi problemi se ukvarjajo njihove delovne organizacije in čemu bodo posvetili občni zbor svoje organizacije. Pripovedovali so:

Franc OMAHNA, predsednik osnovne sindikalne organizacije v Obrtnem čevljarškem podjetju „MOJCA“ Lukovica:

„Komaj na začetku naše poti smo; šele dobro leto posluujemo pod tem nazivom in izdelujemo otroško obutev. Nemara so prav začetne težave krive, da ne dosegamo tistih rezultatov, ki bi jih radi in ki bi jih pravzaprav lahko dosegali, če bi bili izpolnjeni nekateri pogoji. Eden izmed njih je, da pri mlajših članih kolektiva, ki so tudi v večini, še ni dozorel občutek pripadnosti do kolektiva. Zlasti o tem in pa o skrbi za povečevanje produktivnosti in izboljševanju delovnih pogojev, ki so bolj slabi kot pa dobri, se bomo pogovorili na bližnjem občnem zboru naše sindikalne organizacije.“

Anica DOBOVŠEK, tajnica osnovne sindikalne organizacije v obratu RAŠICA v Moravčah:

„Včasih smo pri nas sami izdelovali pletenine; zdaj samo delujemo tisto, kar pred nami ukroji drugi obrati našega podjetja. Prehod na novo proizvodnjo ni bil lahek, pa še brez obratovodje smo bili precej časa. Zato se je moral sindikat precej angažirati pri reševanju problemov, ki so nastajali pri usvajanju nove proizvodnje: še posebej pa glede osebnih dohodkov, ki so bili zelo nizki.“

FRANCKA PETKOVIČ, predsednica sindikalne organizacije v Zdravstvenem domu Domžale:

„Na bližnjem občnem zboru naše sindikalne organizacije bomo prav gotovo največ govorili o stanovanjski problematiki v naši ustanovi. Zdj namreč pripravljamo nov pravilnik o delitvi stanovanj. Doslej pa niti stanovanjske komisije nismo imeli in je v naši ustanovi na tem področju vladala prava anarhija. Čeprav nimamo kdove koliko sredstev za rešitev številnih stanovanjskih problemov v kolektivu, pa mislim, da moramo tudi pri delitvi stanovanj narediti red.“

JANEZ HROVAT, predsednik sindikalne organizacije v domžalskem „Avtoservisu“:

„Veliko je stvari, o katerih bi se morali pogovoriti na občnem zboru naše sindikalne organizacije, ki bo takoj po praznikih. Še prej pa se bomo te dni sestali na seji izvršnega odbora. Glede na to, da smo si že uredili nov pravilnik o delitvi osebnih dohodkov, mislim, da bomo morali na občnem zboru kaj več spregovoriti o organizaciji dela v naših delavnicah, ki po mojem še ni najboljša, in o rekreaciji naših delavcev.“

Predsednik sindikalne organizacije v Lesni in pohištveni industriji Slovenijales v Radomljah ALOJZ REBOLJ:

„Občni zbor bo, kot smo se domenili, 5. decembra letos. Glavne probleme, ki jih bomo tedaj obravnavali, pa bi lahko strnil v tri besede: proizvodnja, prodaja, dohodki... Kot veste, je konkurenca v naši industriji iz leta v leto večja, zato si ne moremo dovoliti nobenih spodrsiljav in delati bomo morali še bolj kvalitativno, da bi se še bolj utrčili na tržišču. Z osebnimi dohodki pa v našem podjetju resnično ne moremo biti zadovoljni, saj ima od 380 zaposlenih še vedno bližje 50 delavcev manj kot 800 dinarjev osebnega dohodka na mesec.“

... v jugoslovanskih sindikatih

PROTI
ZAMRZNITVI OD

SVET ZSJ

Sekretar Sveta ZSJ Marijan Rožič je v zvezi z nekaterimi govori-
cami o tem, da se pripravlja zamrznitev osebnih dohodkov, izjavil
sodelavcem glasila Zveze sindikatov Jugoslavije RAD, da so sindikati
proti zamrzovanju osebnih dohodkov:

— V uradnem predlogu zveznega izvršnega sveta ni bilo govora o
tako imenovani zamrzitvi osebnih dohodkov, je dejal Marijan Rožič.
Vendar pa moram reči, da so bila v razpravah o stabilizacijskih ukre-
pih izrečena tudi mnenja, da bi kazalo zamrzniti osebne dohodke
tako v celoti kot samo v družbenih dejavnostih in v tako imenovanih
monopolnih organizacijah. Predsedstvo Sveta ZSJ pa se je odločno
izreklo proti takim ukrepom. Splošno ali pa posamezno zamrzovanje
osebni dohodkov bi namreč prelozilo začetek organizirane druž-
bene akcije za oblikovanje politike osebnih dohodkov ter za dokon-
čen sprejem ustreznega mehanizma za izvajanje take politike. To bi v
bistvu privedlo do zamrzovanja samoupravnih proizvodnih odnosov
in do stagnacije ustvarjalne pobude delavcev. Hkrati bi ta ukrep poli-
tiki osebnih dohodkov odvzel njeno potrebno ekonomsko funkcijo.

V sindikatih smo zagovarjali in se še sedaj zavzemamo za stališče,
da osebni dohodki niso glavni vzrok za nestabilnost. Ne da bi se
spuščali v oceno tega, v kakšni meri so osebni dohodki dejavnik
inflacije in gospodarskega ravnovesja, pa morajo le-ti biti element
samoupravno dogovorjene družbene politike dohodka in njegove de-
litve. Kakršno koli zamrzovanje bi samo preprečilo normalno gibanje
rezmerij v osebnih dohodkih, preprečilo bi njihovo rast v skladu z
rezultati dela, zavoljo česar bi tudi negativno vplivalo na stabilnost
dosežene ravni življenjskega standarda delovnih ljudi, predvsem pa
delavcev v neposredni proizvodnji. Zato se Zveza sindikatov zavzema
za takšne rešitve, ki pomenijo organizirano družbeno akcijo v politiki
osebni dohodkov, in to predvsem v delovnih organizacijah, v ob-
činah in v republikah. Samo takšna aktivnost lahko zagotovi dejansko
stabilizacijo in angažiranje delavcev kot nosilcev stabilizacije, za-
gotovi krepitev ekonomske funkcije osebnih dohodkov. V delovnih
organizacijah morajo postati nosilci politike osebnih dohodkov orga-
ni samoupravljanja, sindikalne organizacije in strokovne službe, med-
tem ko morajo to funkcijo v družbeno-političnih skupnostih sprejeti
skupščine, sindikati in gospodarske zbornice.

Vse tiste organizacije, ki so v zadnjem času neupravičeno poveče-
vale osebne dohodke svojih delavcev, pa so naredile medvedjo uslugo
družbeni akciji za stabilizacijo gospodarstva, zavoljo česar zaslužijo
ostro obsodbo. Sindikati pa tudi ne moremo sprejeti tega, da bi bil
zavoljo uresničevanja ukrepov stabilizacije prizadet življenjski stan-
dard zlasti delavcev v neposredni proizvodnji, zato smo v Svetu ZSJ
tako proti zamrzovanju osebnih dohodkov kot tudi proti njihovemu
neosnovanemu naraščanju. Osebni dohodki se morajo oblikovati
skladno z rezultati vsake delovne organizacije, slehernega posamez-
nika, pri tem pa je treba uveljaviti sistem družbenega dogovarjanja in
usmerjanja.

Diagnoza ekonomistov

Kaj pravijo jugoslovanski ekonomisti o vzrokih inflacije ● O tem vpra-
šanju je med drugim razpravljala tudi sarajevski posvet jugoslovanskih
ekonomistov

O sedanjih gospodarskih razmerah in o vpra-
šanju, kako uravnovesiti našo gospodarsko rast,
so sklenili odkrito spregovoriti tudi ugledni ju-
goslovanski ekonomisti. To se je zgodilo pred
dnevi na posvetovanju ekonomistov v Sarajevu,
ki ga je organizirala sekcija za znanstveno delo
Zveze komunistov Jugoslavije.

V gradivu, ki so ga pripravili za to posveto-
vanje, kakor tudi v sami razpravi so prevlado-
vala vprašanja o naši sedanji ekonomski politiki.
Med njimi seveda tudi o inflaciji. Posamezni
ekonomisti različno ocenjujejo sedanjo infla-
cijo, najzanimivejšo oceno pa vsebuje „Zelena
knjiga“ — delo ekonomskega inštituta iz Za-
greba, inštituta za zunanjo trgovino iz Beograda
in zavoda za tržne raziskave iz Beograda.

Avtorji te knjige se strinjajo v tem, da je naj-
večja nestabilnost na tržišču potrošnih dobrin,
kjer je neskladje med ponudbo in povpraša-
vanjem. Toda po mišljenju teh dveh inštitutov
to ni osnovni vzrok nestabilnosti. Razlogi za
naraščanje cen so po njihovem mišljenju v sa-
mem instrumentariju sistema ekonomske poli-
tike. Gre za že znano neugodno delovanje
mekanizma sekundarne delitve in kritja skupne
porabe skoraj izključno na osnovi samo-
prispevkov in davkov od osebnih dohodkov.
Skupna poraba tako nesorazmerno obremenjuje
delovno intenzivnejše panoge, ki imajo tudi
stvarno najnižje dohodke, privilegirane pa so
panoge visokega organskega sestava in tiste
panoge, ki zaradi svojih ekonomskih pozicij lahk-
o ustvarjajo nesorazmerno visoke dohodke. Z
dviganjem svojih dohodkov te panoge delujejo
tudi na rast dohodkov v celoti, ki je ni mogoče
več „nadomeščati“ z rastjo produktivnosti in
učinkovitejšim poslovanjem, temveč postaja
tudi dejavnik pritiska na naraščanje cen, ker
poteka popolnoma neodvisno od dejanskih
odnosov, od ponudbe in povpraševanja. Tako
postaja naraščanje osebnih dohodkov dejavnik

nestabilnosti, ki vpliva na naraščanje cen, te pa
prek življenjskih stroškov povratno vplivajo na
naraščanje osebnih dohodkov. Torej sploh nista
centralni vprašnji višina in tempo rasti osebnih
dohodkov, temveč pogoji in način celotnega
odvijanja omenjenega procesa.

V knjigi dr. Branka Horvata o vzrokih infla-
cije je postavljena diagnoza. Ekonomske raz-
iskave v beograjskem inštitutu za ekonomske
vede so pokazale, da je možno štiri petine pove-
čanj cen pojasniti s povečanjem osebnih dohod-
kov iznad povečanja produktivnosti dela. Do
razkoraka med osebnimi dohodki in produktiv-
nostjo dela prihaja predvsem zaradi institucio-
nalnega negiranja načela delitve po rezultatih
dela. Privilegirane skupine proizvajalcev —
nafta, zunanja trgovina, elektrogospodarstvo,
banke itd. lahko povišujejo osebne dohodke ne
glede na dejanske rezultate dela. Druge skupine
jim v manjši ali večji razdalji slede. Kjer produk-
tivnost dela ne more „kriti“ dviga osebnih do-
hodkov, pride do povečanja cen. Inflacijska spi-
rala se začne odvijati. Kontrola cen ne od-
stranjuje inflacije, temveč jo maskira: dispari-
tete cen se povečujejo in kadar pride do revizije
cen, imajo te eksplozivni značaj. Takšne eksplo-
zije smo imeli v letih 1964 in 1965 in ponovno
sedaj.

Iz razprave ob teh dveh osnovnih razlagah
inflacije v našem gospodarskem življenju je mo-
goče razbrati, da so ugledni ekonomisti ostali
pri svojih osnovnih ocenah tega pojava. Kljub
temu pa lahko posvetovanje ocenimo kot uspeš-
no, saj ekonomisti niso le ponujali uporabo svo-
jega znanja zveznemu izvršnemu svetu pri obli-
kovanju stabilizacijske politike, marveč so ter-
jali, naj ZIS veliko bolj kot doslej upošteva stro-
kovno veljavo in utemeljenost naše ekonomske
misli.

—KO

Kako vračati

Izvršni svet srbske
skupščine je sklenil pred-
lagati skupščini, naj go-
spodarstvu vrne 14 mili-
jard starih dinarjev pre-
sežkov, ki so nastali v
republiškem proračunu
in v nekaterih skladih. 5
miliard 600 milijonov
naj bi vrnili z zmanjša-
njem stopnje prispevka iz
osebnega dohodka, 3 mi-
lijarde bi dodelili želez-
nici za modernizacijo, 5
miliard pa bi vrnili z
zmanjšanjem prispevka
za otroški dodatek.

Zmanjšanje stopenj pa
naj ne bi veljalo za vse
gospodarske organizacije,
tako na primer ne za
podjetja elektrodistribucije,
projektantske orga-
nizacije, PTT, za zunanjo
trgovino, poslovna zdru-
ženja in turistične agen-
cije. Prispevek naj bi se
naprej plačeval tudi
banke, hranilnice, zavaro-
valne organizacije, lote-
rija, zbornice in vse ne-
gospodarstvo.

Končno dokaj konkre-
ten recept, kako poma-
gati gospodarstvu, da bi
se postavilo na noge. Jas-
no pa je tudi povedano,
komu nič pomoči, ker že
sedaj dobro živi — očitno
na račun drugih!

PRELO- ŽENO

Rok za šolanje občinskih
uslužbencev z nezadostno
strokovno izobrazbo v SR
Hrvatski — določil ga je re-
publiški zakon o upravi iz
leta 1968 — je minil, predlog
pa je: še dve leti po starem.
Če predlog ne bi bil sprejet,
bi na Hrvatskem praktično
morali zapreti kakih 350
krajinskih uradov, znatno
število matičarjev ter davč-
nih knjigovodij in izterjeval-
cev pa bi moralo iskati dru-
go delo. Po podatkih repu-
bliškega zavoda za javno upra-
vo dela v občinski upravi na
Hrvaškem 881 delavcev na
delovnih mestih s srednjo iz-
obrazbo, šola se jih 645, pre-
ostali pa nimajo pogojev za
šolanje. To so predvsem de-
lavci z dolgoletno prakso; Ti
pa naj bi pred posebno ko-
misijo dokazali svojo spo-
sobnost za posle, ki jih
opravljajo že leta.

pk

FOTOGRAFIJA GOSPODARJENJA V BIH

POPRAVITI DELITEV!

Gospodarstveniki dokazujejo, da sta učinkovitost in neučinkovitost gospo-
darjenja v BiH taka kot povsod v Jugoslaviji

Že na več pomembnih poli-
tičnih sestankih so voditelji BiH
v zadnjem času dokaj ostro za-
stavili vprašanje, zakaj zaostaja-
nje te republike. Pri tem so na-
vajali različne primerjave, ki naj
to njihovo oceno potrdijo.

Tako navajajo, da se je stop-
nja rasti skupnega družbenega
proizvoda v BiH od 1952. do
1968. leta povečevala letno po
6,478 % na Kosovem po
7,02 %, vse druge republike pa
so napredovale znatno hitreje.
V 1952. letu je bil narodni do-
hodek BiH na prebivalca za po-
lovico nižji kot v Sloveniji in za
tretjino manjši od hrvaškega po-
prečja. V letu 1968 pa so se te
razlike še povečale. Na Hrvat-
skem je zdaj narodni dohodek
na prebivalca dvakrat, v Slove-
niji pa trikrat večji.

Pripombe, da v BiH sredstva
neučinkovito porabljajo, so po-
litično zelo škodljive: prebival-
stvo BiH razburjajo, razburjajo
pa tudi prebivalce razvitih kra-
jev, ki se zaradi takih netočnih
in nedokazanih trditvev spraš-
ujejo, zakaj dajeti sredstva ne-
komu, ki jih razsipa. Gospodar-
stveniki BiH dokazujejo, da ne-
učinkovitost oziroma učinko-
vitost gospodarjenja v Bosni ni
ne večja ne manjša od jugoslo-
vanske. Zavedati bi se tudi mo-
rali, da ni realno primerjati, de-
nimo, akumulacijo črne meta-
lurgije v BiH z akumulacijo pre-
delovalne industrije v neki drugi
republikli. Realne so samo pri-
merjave po panogah. Širši jav-
nosti pa tudi ni znano, da dose-
gajo v BiH v štirih panogah v
premogovništvu, železarstvu,

elektrogospodarstvu in v tekstil-
ni indusitriji večjo učinkovitost,
kot je v poprečju jugoslo-
vanska.

Osnovni razlog, da je BiH v
razvoju za drugimi republikami
zaostala, je, da raven investicij
naglo upada. Od 1957. do
1969. leta znaša delež BiH v ju-
goslovanskih investicijah komaj
še 12 %. Razen tega so v dol-
gem predreformnem obdobju
pogoji predibovanja dohodka
diskriminirali surovinsko gospo-
darstvo, tudi po reformi se je
ponovila „stara zgodba“, da
mora biti proizvodnja repro-
dukcijskega materiala in surovin
poceni, potrošniško blago in
višje faze predelave pa precej
dražje.

Za odpravo sedanjega raz-
merja pa bi morali predvsem
urediti primarno delitev in „po-
praviti“ diskriminacijo cen, ker
je le od tega odvisen zdrav raz-
voj gospodarstva vse Jugosla-
vije.

Povišanje pokojsnin

V Črni gori predlagajo, da bi
z veljavnostjo od 1. 1. 1970.
leta povečali pokojnine in inva-
lidnine za 5 %, da bi jih tako
začeli usklajevati z gibanjem
življenjskih stroškov, ki so v
Črni gori v prvih devetih mese-
cih letos narasli za 12,7 %.
Predlagano povišanje je samo
akontacija, dokončno pa bi
uskladili pokojnine in invalid-
nine v pričetku prihodnjega
leta. 5 % povečanje bo dobilo
tudi 5000 udeležencev NOB iz
časa pred 9. septembrom 1943,
ki imajo minimalne pokojnine
860 dinarjev.

OGLEJTE SI
VELIKO IZBIRO OBLEK
IN PLAŠČEV V NAŠIH
BOGATO ZALOŽENIH
POSLOVALNICAH,
IZDELKI PO MERI
ZA VSE VELIKOSTI,
IZVOZNI ARTIKLI!
MODERNI VZORCI
IN KVALITETNE TKANINE

PRIPOROČATA SE KOLEKTIVA PRODAJALN

VARTEKS

POSLOVALNICA ŠT. 301
Ljubljana, Čopova ulica in
POSLOVALNICA ŠT. 302
Ljubljana, Dalmatinova 4

IN HKRATI ČESTITATA VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

VEČ DELA NA DOMAČIH TLEH

V Dalmaciji je odprtih kakih 1.500 delovnih mest
● Selitev delavcev v tujino pojenjuje

Zavod za zaposlovanje v Spli-
tu je prenehal pošiljati moško
delovno silo na začasno 'elo v
tujino, ker ne more zadovolje-
vati povpraševanja po delavcih
na svojem območju. Delovnim
organizacijam na tem področju
je od 3.000 na novo odprtih ali
izpraznjenih delovnih mest
uspelo napolniti le vsako drugo;
prazna čakajo celo nekatera de-
lovna mesta za nekvalificirane
delavce. Selitev delavcev z obale
v tujino pojenjuje, ne pa še z
otokov, posebno pa iz Zagore,
ki je eden izmed najbolj neraz-
vitih predelov na Hrvaškem, saj
ima v celoti le 4 % zaposlenih.
Ekonomska selitev s tega po-
dročja je izredno velika: Imoča-

nov je na primer na delu v tujini
štirikrat več, kot jih je zaposle-
nih v družbenem sektorju te
občine.

Na Hrvaškem sodijo, da bodo
lahko večino obmorskih prebi-
valcev, ki morajo sedaj po delo
in kruh na tuje, zaposliti doma-
ko bodo zgradili industrijo alu-
minija. Predvidevajo, da tudi za-
služki na tujem ne bodo več
zavlačili delavcev z obale, saj re-
čunajo, da bodo znašali popreč-
ni mesečni OD zaposlenih v tej
industriji kakih 1.700 dinarjev.

BREST
POHIŠTVO

TE DNI
SO REKLI

Zanimiva pobuda za naše na tujem

Mladinski domovi v ZR Nemčiji bodo odprli vrata tudi jugoslovanskim delavcem?

V vseh večjih mestih ZR Nemčije ima mladina svoje dobro opremljene domove — in če se bodo uresničili dogovori naših mladinskih organizacij z zahodnonemško mladinsko organizacijo „Falken“ (Sokoli), potem bodo ti domovi vsak teden za dan ali dva odprti tudi mladim Jugoslovancem, ki so zaposleni v nemških podjetjih. Naših mladincev pa je v ZR Nemčiji — tako predvidevajo strokovnjaki — približno 200.000 in verjetno prav ti mladi ljudje najteže prenašajo osamljenost v neznanem okolju.

Zveza mladine Srbije je svojčas že dosegla načelno soglasje s predstavniki zahodnonemške mladinske organizacije „Falken“, da odstopi svoje domove za dan — dva v tednu našim mladincem, sedaj pa je — ko kaže — ta dogovor pred uredničenjem. Pobudo srbske mladinske organizacije so podprli tudi hrvatski mladinci, o njej pa bo te dni govora tudi v Zvezi mladine Jugoslavije. Zato lahko upamo, da se bodo mladinski domovi organizacije „Falken“ odprli našim mladincem že kmalu v začetku prihodnjega leta.

V zadnjem času smo — zahvaljujoč se tudi prizadevanju Zveze sindikatov Jugoslavije — uredili številne probleme naših delavcev v ZR Nemčiji, le malo pa nam je uspelo storiti za organizacijo njihovega družabnega življenja, še posebej, kar zadeva družabno življenje mladine, ki je „lačna“ zabave vseh vrst — plesa, kina, časopisov itd. V domovih organizacije „Falken“ pa bi lahko zanj, pa tudi za naše delavce nasploh organizirali najrazličnejši zabavni program pa tudi redno dostavo naših časopisov, saj se vsi naši delavci zelo zanimajo za dogajanja v Jugoslaviji nasploh, še posebej pa v svojem kraju. Naše gospodarske organizacije pa bi bile gotovo zainteresirane za to, da na oglašnih deskah v teh domovih objavljajo razpise za prosta delovna mesta kvalificiranih delav-

cev, kar bi našim delavcem v Nemčiji pomagalo pri odločanju za vrnitev v domovino.

Morda bo Zveza mladine Jugoslavije organizirala v ZR Nemčiji svoje stalno predstavništvo, kar naj bi pozneje storila tudi v nekaterih drugih državah. Svoje mladinske „ambasade“ v ZR Nemčiji imajo že mnoge države, med njimi tudi tiste, ki v tej državi nimajo niti približno toliko svojih delavcev kot jih ima Jugoslavija.

(Po „Politiki“)

SKOPJANCI IN STANOVANJA

NEKATERI JIH IZBIRAJO DRUGI JIH SPLOH NIMAJO

Sindikati kritizirajo stanovanjsko politiko v Skopju in zahtevajo ustanovitev sklada za gradnjo delavskih stanovanj

Sindikati v Skopju so nezadovoljni s stanovanjsko politiko v svojem mestu, pravijo, da se določeno število privilegiranih občanov seli iz komfortnih stanovanj v luksuzna stanovanja, ogromno število Skopjancev — kakih sto tisoč — pa sploh nima stanovanja. To so predvsem delavci z nizkimi osebnimi dohodki, ki skupaj s svojimi družinami menda sploh nimajo nobenih možnosti, da pridejo do stanovanja. Sindikati trdijo, da je tako tudi zato, ker sedanja stanovanjska politika pri dodeljevanju posojil za stanovanjsko gradnjo ne dela razlike med tistimi, ki nimajo stanovanja, in tistimi, ki si gradijo še eno stanovanje ali pa lastno hišo in ki za vsakega člana svoje družine hočejo včasih zagotoviti tudi po 50 kvadratnih metrov stanovanjske površine.

Mimo drugih ukrepov za izboljšanje razmer na tem področju zahtevajo skopski sindikati tudi ustanovitev mestnega sklada za gradnjo delavskih sta-

novanj na bazi solidarnosti, ki pa ne bi bil v okviru stanovanjskega podjetja, kateremu sindikati niso kaj prida naklonjeni. V ta sklad bi se iz zagotovljenih virov akumuliralo kakih 420 milijonov novih dinarjev, tako da bi lahko gradili po 500 takšnih stanovanj letno. To bi bila družbena stanovanja, ki bi jih po določenih kriterijih dobivali tisti delavci, ki sicer ne morejo priti do stanovanja. Sredstva sklada bi se formirala tako, da bi se do tistih 4 %, ki jih zaposleni dajejo od svojega osebnega

dohodka za stanovanjsko gradnjo, 1 % odstopal temu skladu. Tiste delovne organizacije, ki nimajo stanovanjskih problemov — in takih menda v Skopju ni malo — pa bi v ta sklad prispevale večji odstotek svojih sredstev za stanovanjsko gradnjo.

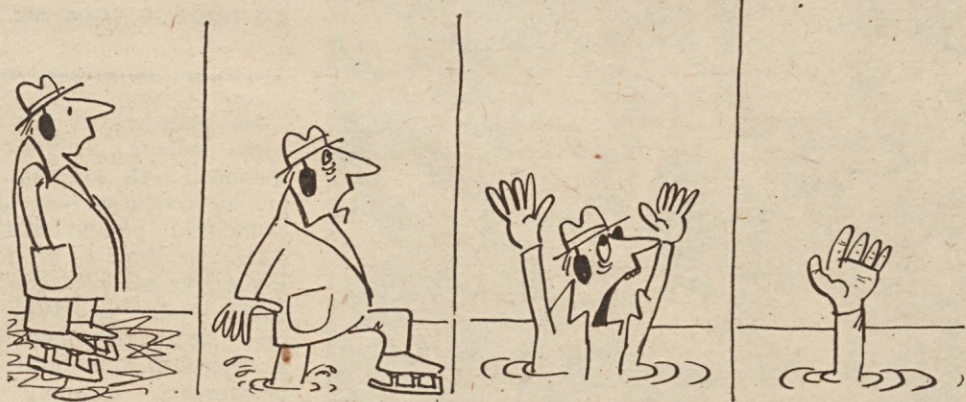
Sindikati zahtevajo, da se 50 % sredstev amortizacije stanovanjskega sklada prelije v omenjeni fond, ki naj bi mu tudi občinska skupščina redno odstopala kar pomemben del svojega proračuna. Tistim, ki nimajo stanovanja in želijo zgraditi takšno stanovanje, v katerem stanovanjska površina na družinskega člana ne bi presežala 15 kvadratnih metrov, naj bi banke dodeljevale ugodnejša posojila, kot tistim, ki želijo graditi večja stanovanja.

Vse družbeno politične organizacije v Skopju so podprle ta predlog sindikatov. Sedaj pa anketirajo tudi prebivalce o tem predlogu.

(Po „Borbi“)

A. Novak

VREMENSKA NAPOVED: SPREMENLJIVO

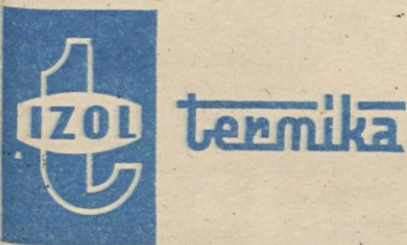
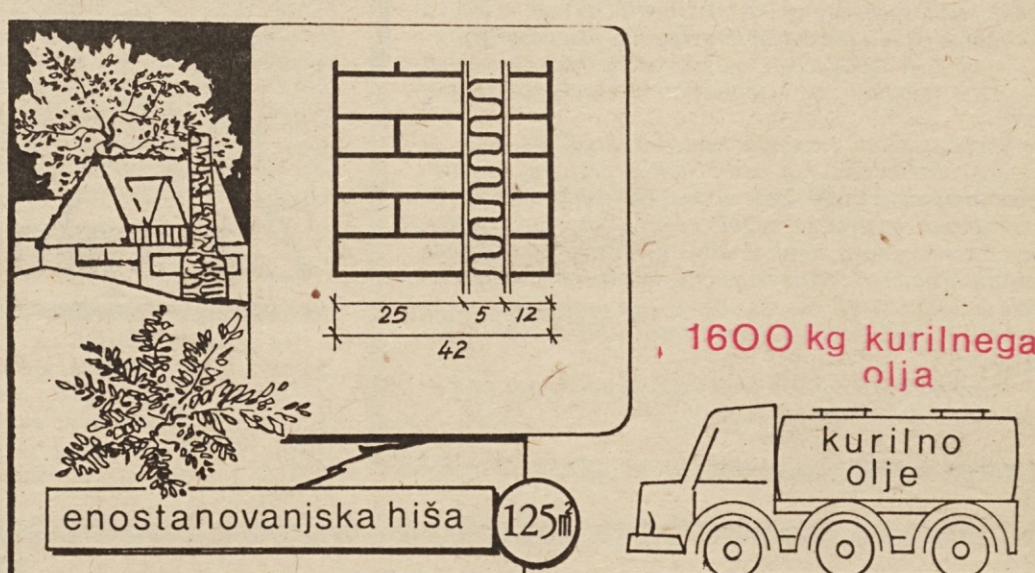
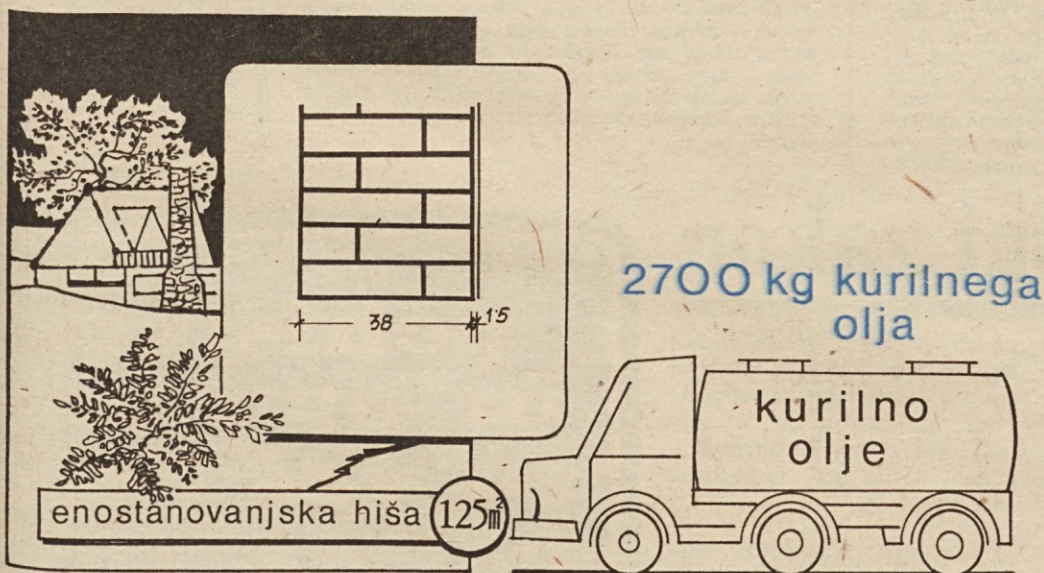

— Topel val se umika mrzlemu, sledi odjuga in nato prodor hladnih mas ...

Zagrebsko gospodar- stvo

Po koncentraciji gospodarstva je Zagreb v Jugoslaviji na drugem mestu — takoj za Beogradom. Dve petini zagrebskega gospodarstva pa predstavlja industrija, ki jo označuje velika odvisnost osnovnih sredstev in sredstev za delo. Ta veliki gospodarski center z 12 % skupnega dohodka jugoslovanskega gospodarstva dosega takšen rezultat le s 3,7 % deležem sredstev in z 8,8 % delavcev. Za Zagreb je značilna nerazvitost bančništva in trgovine — posledica prejšnjega centralističnega upravljanja gospodarstva in kratkovidne usmeritve — kar se močno odraža na razvoju celotnega gospodarstva, zlasti še industrije. V primerjavi z Beogradom, Ljubljano, Sarajevom in Skopjem ima Zagreb — po oceni hrvaških gospodarstvenikov — največji upad udeležbe sredstev za razširjeno reprodukcijo in dohodek. Za vsa omenjena mesta — razen Ljubljane — pa je značilna relativno visoka zadolženost gospodarstva. Zagrebsko gospodarstvo ima pri pridobivanju kratkoročnih kreditov tudi več težav kot gospodarstvo drugih mest: lani je imelo za kreditiranje obratnih potreb le 11,6 % skupnega dohodka v obliki kreditov. —vk—

TERVOL IZOLACIJA VARUJE VAŠE STANOVANJE IN PROSTORE PROTI MRAZU IN VROČINI • IZOLACIJA STANOVANJSKE HIŠE S TERVOL • ZAŠČITA PROTI POLETNI VROČINI • 40 % PRIHRANKA NA GORIVU • 900 kg KURILNEGA OLJA V ENI SEZONI

TERMIKA Ljubljana, Kamniška 25 — telefon: 315-477 — teleprinter 31-263 YU TERMIZ

Predstavništva: Beograd, Kraljevića Marka št. 2, telefon 621-330

Zagreb, Trg Francuske republike 11 — telefon 571-840

Delovišča: Po vsej SFRJ, v inozemstvu: Belgija, Italija, ZRN

Obrati: Ljubljana, Šk. Loka — Trata Bodovlje (Šk. Loka, Poljane) Šk. Loka, Zrenjanin

VSEM
DELOVNIM LJUDEM
ČESTITAMO
ZA DAN REPUBLIKE!

Pouk o prvi pomoči v osnovni šoli

Proti tabujem za trezno presojo

Ob predlogu stabilizacijskih ukrepov, ki jih je Izvršni svet predložil Skupščini SRS, so sindikati ponovno opozorili na to, da so dejavnosti, kot so zdravstvo, šolstvo, kultura, otroško varstvo itd., neposreden sestavni del življenjskega standarda delavskega razreda in drugih delovnih ljudi Slovenije. Govoriti o zmanjšanju te potrošnje, pomeni torej ne zgolj finančno restrikcijo, temveč predvsem odločitev o zmanjšanju uslug dejavnosti. To pa pomeni zmanjšanje življenjskega standarda delovnih ljudi.

Na zadnji seji predsedstva RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti so člani odločno poudarili, da so za stabilizacijo pa tudi za to, da se odločimo vsem tabujem, da posežemo po radikalnih ukrepih na vseh področjih, vendar pa morajo biti vse akcije temeljito premišljene. Pri vsakem ukrepu je treba vnaprej vedeti, kakšne in kolikšne bodo njegove posledice. Eventualne finančne restrikcije so torej lahko le posledica vsebinskih ukrepov, ne pa ad hoc računskih operacij, ki dišijo po klasičnih bilančnih proračunskih metodah.

Sindikati delavcev družbenih dejavnosti je odločno in na glas povedal, kakšno je minimalno izhodišče, s katerim mora vsak stabilizacijski ukrep računati:

- pri vseh kalkulacijah za družbene služebe je treba računati na povišanje materialnih stroškov in to tudi priznati;

- realno je treba načrtovati povečanje sredstev zaradi potrebnega povečanega obsega dela in za to tudi zagotoviti sredstva;

- četudi se odpovemo temu, da bi nesorazmerja v osebnih dohodkih med gospodarskimi in negospodarskimi dejavnostmi v naslednjem letu odpravili, moramo kljub stabilizacijskim ukrepom dvigniti OD vsaj toliko, za kolikor si jih je v letošnjem letu dvignilo gospodarstvo;

- ob vseh kalkulacijah sredstev za družbene dejavnosti je treba računati vsaj z minimalnimi skladi skupne porabe.

Sindikati si bo z vsemi silami prizadeval, da bodo ta stališča uresničena. Kaj pa bo storil v primeru, da navedeni minimumi in do kraja utemeljene zahteve ne bi bile upoštevane, je stvar naknadnih ocen in odločitev, upoštevajoč vse možnosti, ki jih sindikat kot družbeno-politična organizacija ima. Predvsem pa bodo v takem primeru morali povedati svoje mnenje neposredni proizvajalci, ki se gotovo ne bodo odrekli sedanji ravni uslug družbenih dejavnosti.

In ne nazadnje: tudi delavci v družbenih dejavnostih so del našega delavskega razreda.

N. L.

PRED SKUPNO SEJO SKUPŠČINE IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI SRS IN PREDSEDSTVA RO SINDIKATA DELAVCEV DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

Štirje skrajni minimumi

Za nobeno ceno se ne smemo vrniti v razprave iz preteklosti, ko so bili na izobraževalnih zavodih v ospredju predvsem osebni dohodki

Na ponedeljkovi seji izvršnega odbora Izobraževalne skupnosti SRS so obravnavali predlog Izvršnega sveta SRS o ekonomski politiki in izhodiščih za zbiranje in porabo sredstev za kritje splošno družbenih potreb v letu 1971 in izračun sredstev za prihodnje leto za dejavnosti, ki jih financira izobraževalna skupnost SRS (RISK). O tem bodo razpravljali 2. decembra tudi na skupni seji skupščine RISK in predsedstva RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije in javnost obvestili o svojih skupnih stališčih.

Ukrepi za stabilizacijo našega gospodarstva gotovo ne bodo obšli nobenega področja družbene dejavnosti. Načela financiranja splošnih družbenih potreb, ki jih je v svojem predlogu zapisal slovenski Izvršni svet, tako veljajo tudi za tiste dejavnosti, ki se financirajo prek RISK. Ni pa mogoče prezreti, da je IS tudi tokrat izrazil svoje posebno stališče do izobraževanja, zavedajoč se pomena, ki ga imajo pri nadaljnjem družbenem razvoju vzgoja, znanje in strokovni kadri.

Izvršni odbor RISK je ugotovil, da se za dejavnosti, ki jih financira njihova skupnost, predvidevajo sredstva (702 milijona), ki so sicer višja kot lani, a je z njimi ob pokritju višjih življenjskih stroškov v tekočem letu mogoče realizirati le isti program kot letos – to pa v marsičem pomeni stagnacijo. Konkretno: prizadevali smo si, da so si prosvetni delavci pridobili višjo kvalifikacijo, ne bo pa jih mogoče nastaviti (primer: no plačati); ne bo mogoče odpreti novih oddelkov pri strokovnih šolah za toliko učencev, za kolikor se dotok iz osemletke povečuje (manjši osip, to pa

smo želeli!); še bolj se bo povečala fluktuacija učiteljev strokovnih šol nazaj v gospodarstvo, ker jih bolje plača; opustiti bo treba misel na boljše opremljenost šol, za to pa bi bila potrebna na manj razvitih področjih pet do šestkrat večja vlaganja; delovna mesta v otroških vrtcih, domovih in nekatere šole bodo ostala nezasedena in tako bomo imeli še vedno na primer 40 gojencev na enega vzgojitelja.

Sklenili so predlagati gospodarstvu, da bi iz sredstev, ki se mu bodo vrnila, namensko odstopilo primanjkljaj za nove oddelke strokovnih šol (da mladina ne bi ostala na cesti) in za primanjkljaj pri sofinanciranju izgradnje tistih šol, za katere so že sklenjene pogodbe. Utemeljena je pripomba Izvršnega sveta, naj bi družbeni dogovor o štipendiranju v letu 1971 zagotovili tako, da bi gospodarstvo bolj kot doslej postalo nosilec

Pobuda občinskega sindikalnega sveta

V krški občini obratujeta dve konfekcijski podjetji. To sta senovska „Lisca“ in krški „Labod“. Da bi občani lahko kupovali njune izdelke po nekoliko nižjih cenah, je Občinski sindikalni svet predlagal, naj podjetji odpreda svoji lastni trgovini. V njih bi prodajali izdelke z napako in izdelke, ki bi ne bili obremenjeni s trgovsko maržo. Taki trgovini bi koristili predvsem občanom z nižjimi osebnimi dohodki. Trgovine, ki delujejo na takem principu, v Sloveniji niso novost, zato bi jih tudi v Krškem z veseljem pozdravili.

Ž. Š.

študijske politike, republiški sklad pa naj bi bil le njen koordinator. Z gospodarstvom se bo izobraževalna skupnost morala še več dogovarjati o tem, kako bi le-to lahko storilo več za vzdrževanje in povečevanje šolskega prostora in domov za učence s področja strokovnega šolstva. Zelo mnogo pa so razpravljali tudi o tem, da je naše izobraževanje včasih resnično zelo drago in da je bilo doslej malo storjenega za racionalizacijo mreže zavodov in izobraževalnega procesa, saj smo doslej ukinili s težavo komaj dve, tri šole, šolanje natakara, kot je nekdo dejal, pa nas stane že skoraj toliko kot šolanja upravnika.

Slavko Grčar, ki je obrazložil stališča predsedstva RO SDD Slovenije v zvezi s predlogom Izvršnega sveta, je med drugim dejal, da je treba jasno odgovoriti na vprašanje, kakšen fizični obseg izobraževanja zagotavljamo. Solstvo ob naporih za stabilizacijo gospodarstva mora dati svoj solidarnostni prispevek, toda ob tem ne bi smeli odstopiti od štirih skrajnih minimumov: vztrajati na tem, da se ob lanskim potrošnji za materialna sredstva upošteva resnično zvišanje cen v letošnjem letu; opozoriti, da novih oddelkov pri strokovnih šolah ne bomo ustanavljali na račun standarda obstoječih šol; osebne dohodke prosvetnih delavcev je nujno zaščititi, se pravi povišati za realno gibanje osebnih dohodkov v letu 1970, kar pa bo do konca leta očitno 20 %, če ne upoštevamo zaostanka iz leta 1969 za 2 % (take osebne dohodke predvideva variantni predlog izvršnega sveta SRS, za katerega pa ni predvideno materialnega kritja). In četrtič, sindikat se zavzema za minimalna

sredstva za sklade skupne porabe.

Ob koncu naj povemo, da so tudi predstavniki temeljnih izobraževalnih skupnosti in občinskih skupščin v razgovoru s predstavniki RISK dejali, da se za nobeno ceno ne bi smeli vrniti v obdobje, ko so po šolah razpravljali le o osebnih dohodkih, pedagoški problemi pa so bili potisnjeni ob stran.

SONJA GAŠPERŠIČ

ribnica

PRODAJA
POLKNA
VRATA
OKNA
NA KREDIT

Neizterjane devize

Čeprav komunalni zavodi za socialno zavarovanje sedaj hitreje opravljajo svoje naloge v zvezi z zdravstvenim varstvom družin delavcev, zaposlenih v tujini, je še vedno precej pomanjkljivosti. Skoraj tretjina tistih, ki imajo pravico do tujega varstva, tega ne izkorišča. Dokler se ne dokaže, da imajo na to pravico, jih kreditirajo naši zavodi, čeprav jim tuje zavarovalne blagajne, ki so vzele prispevke od naših delavcev v višini 66 do 10 % plače, tega še niso povrnila. Ti dolgovi znašajo že več milijard din. Razen počasnosti, slabe evidence in podobnega, so krivi za to sami delavci, ker si ne priskrbijo dokumentov o družinskih članah, ne prijavljajo vseh sprememb – kraja bivanja, dela, bolniške blagajne itd.

Vendar pa se razmere izboljšujejo, saj vemo bolj točno kot pred letom dni vsaj to, koliko nam katera država dolguje.

Računov s plačilnimi nalogi pa menda tudi ne bo težko sestaviti – še zlasti, ker gre za devize.

S. G.

Kaj bo odgovoril proizvajalec?

Z gospodarskimi organizacijami, ki jih želimo čim bolj razbremeniti različnih prispevkov, se bodo izobraževalne skupnosti v prihodnje gotovo morale še bolj tesno kot doslej povezovati in se z njimi dogovarjati o tem, kakšna in kolikšna bo njihova neposredna skrb in materialna pomoč zlasti pri štipendiranju in izgradnji šol, delavnic ter domov za strokovne in poklicne šole v prihodnje. Vemo, da napor gospodarstva v tem pogledu tudi doslej niso bili tako nepomembni kot bi jih nekateri radi prikazali. Učinkovitejšo pot skupnega razreševanja problematike s področja izobraževanja je terjala tudi konferenca ZKJ, ki je oblikovala stališča v zvezi s stabilizacijo našega gospodarstva in pri tem poudarila, da sfera izobraževanja ne sme biti prizadeta. Za večjo mobilizacijo gospodarstva pri razreševanju problemov izobraževanja se zavzema tudi Izvršni svet SRS v svojem Predlogu ekonomske politike in izhodišč za zbiranje ter uporabo sredstev za kritje splošno družbenih potreb za leto 1971, pri čemer je poudarjena misel, da naj razbremenjeno gospodarstvo svojo perspektivo gradi tudi na večji, neposredni skrbi za kadre.

Bolj mobilizirati gospodarstvo pri izvajanju programov s področja izobraževanja in njegovega razvoja pa seveda pomeni navajati k razmišljanju in odločanju o vsem tem same proizvajalce. Danes poznamo le dve več ali manj nasprotujoči si prepričanju: predstavnikov šolstva, ki menijo, da bi za razvoj šolstva v Sloveniji morali dati več (čeprav dajemo ob narodnem dohodku 100 ND toliko kot Italija in več kot Avstrija), predstavniki gospodarstva, lahko rečemo njegova „špica“, pa v to niso tako prepričani, če ne celo obratno. A kaj menijo proizvajalci?

Izvršni odbor Republiške izobraževalne skupnosti je sklenil proučiti možnosti, da bi v Sloveniji strokovno izvedli javno anketo, ki naj bi pokazala, koliko so proizvajalci (različne skupine proizvajalcev) pripravljeni dati za izobraževanje in razvoj šolstva, za izobraževanje kadrov, ki so razvoju gospodarstva nadvse potrebni, seveda pa naj bi tudi odgovorili, kakšne so njihove kritične pripombe na sedanji sistem in prakso izobraževanja.

Za splošni zakon

Na področju obrtništva, gostinstva in prevoznitva, kjer je dovoljeno dopolnilno delo drugih oseb, so možne tudi svojevrstne oblike meznega dela. Zvezni pravni svet zato meni,

da je neobhodno, precizneje razjasniti, kaj je dopolnilno delo in kako določiti limit za zaposlovanje tuje delovne sile: to tem bolj, ker obstajajo objektivni pogoji, da to delo preraste v združeno delo.

Novi zakon o osebnem delu mora biti samo splošni zvezni zakon s splošnimi načeli, ki naj republike zaveže, da bodo spoštovale dogovorjena načela, in zagotovi neobhodno enotnost družbeno-ekonomskega in političnega sistema; vsa razmerja v osebnem delu pa naj regulira republiška zakonodaja. Novi zakon bi moral odpreti tudi perspektive za tiste delavce, ki s prihranki prihajajo iz tujine z željo, da bi se vključili v socialistično gospodarjenje.

pohištvo
in oprema
za vaš dom

lesnina

centrala ljubljana titova 51

OB NAKUPU
NE POZABITE

MARKET

SUPERMARKET

Kršitev osnovnih samoupravnih pravic

V našem dnevnem tisku je vsak dan več vesti o odstopanju naših delavcev tujim podjetjem v okviru poslovno tehničnega sodelovanja oziroma izvajanja investicijskih del v tujini. Ta „dejavnost“ se je že tako razmahnila, da namerava o tem pojavu razpravljati tudi zvezna skupščina.

Poglejmo, kako takšno „posojanje“ (če ne že kar prodaja) delovne sile poteka.

Naša podjetja zaradi različnega zakonodajnega režima posameznih tujih držav sklepajo z njimi tudi različne poslovne pogodbe. Najpogostejše sklepajo poslovne odnose preko mešanih družb ali pa tudi s sklepanjem pogodb, pri katerih domače podjetje prispeva k izvajanju investicijskih del le delovno silo.

Naše delavce posojajo podjetja tujim firmam najpogostejše tako, da tuji partner zahteva določeno število delavcev ustreznih profilov za delo za določen čas, domače podjetje pa zagotovi število takšnih delavcev bodisi iz vrst svojih delavcev, bodisi z oglaševanjem ali neposrednim nabiranjem delavcev pri drugih podjetjih. Ti delavci sklenejo nato s tujimi podjetji pogodbo o delu za določen čas. Naša podjetja tem delavcem formalno zagotovijo „mirovanje delovnega razmerja“ (če so bili pred ostipitvijo v stalnem delovnem razmerju pri njih), z delavci, ki so jih nabrali drugod, pa sklenejo ali formalno delovno razmerje ali pa pogodbo o delu.

Tudi v številnih drugih poslovnih odnosih, ki jih naša podjetja sklepajo preko mešanih družb in „subakordnih razmerij“, gre v bistvu za čisto posredovanje pri zaposlovanju naših delavcev pri tujih firmah z namenom, pridobiti si premoženjsko korist.

Zaradi takega „novačenja“ strokovne delovne sile prihajajo posamezna naša podjetja v zelo nezaviden položaj – ne samo zaradi odtekanja strokovnih delavcev, marveč tudi zaradi tega, ker pride do odhodov delavcev v tujino nenadoma, tako da podjetja ne morejo izpraznjenih delovnih mest takoj zasedeti z drugimi delavci ustreznih kvalifikacij.

Posojanje delavcev tujim podjetjem spremljajo tudi posledice, ki zadevajo njihov položaj oziroma njihove delovne in življenjske razmere, kot so: raven zaslužka, socialno zavarovanje in otroški dodatki, delovni čas, nastanitev, hrana itd. Delavce najpogostejše pošljejo na delo v tujino nepravilno, brez vseh nujnih dokumentov in vnaprej določenih pravic in obveznosti.

Tako velik del teh delavcev nima pravice do deleža pri delitvi sredstev podjetja, ki so namenjena za osebne dodatke, ker imajo to pravico le delavci, ki delajo v naši državi. Vse pravice iz socialnega zavarovanja ter tudi pravico do nadomestila za letni dopust uveljavljajo delavci na podlagi osebnega dohodka, ki je prijavljen v Jugoslaviji, ki pa je pogosto znatno nižji od osebnega dohodka, ki so ga imeli pred odhodom na delo v tujino.

So primeri, da delavci redno delajo več kot poln delovni čas, pa jim naša podjetja ne izplačujejo vseh dodatkov, ki jim grede poleg rednega zaslužka. In še: da se hranijo in stanujejo v zelo neugodnih razmerah, da težko bolne pošiljajo na zdravljenje v Jugoslavijo, da imajo predstavniki podjetij potne listine delavcev pri sebi, s čimer so delavci prisiljeni ostati dogovorjen čas pri podjetju, v katerega so jih poslali na delo itd.

Razen tega vodijo in kontrolirajo poslovno politiko velikega števila podjetij v zvezi z izvajanjem del v tujini v glavnem še vedno vodilne osebe delovnih organizacij. Delovna skupnost v državi in delavci, ki so v tujini, nimajo skoraj nikakršnega vpogleda v poslovanje podjetja v tujini. Delovna skupnost je največkrat obveščena o učinkih del šele takrat, ko pride do izgub, ki jih je treba kriti iz skladov delovne organizacije v državi.

Razmere v odnosih med našimi in tujimi podjetji so torej dokaj neurejene, ogrožajo osnovne samoupravne pravice delavcev in krnijo naš ugled v tujini. Zato je skrajni čas, da tudi zvezna skupščina resno spregovori o tem.

Lepo vreme je podaljšalo gradbeno sezono. Marsikateremu naselju bodo lahko še pred snegom uredili tudi okolico in delavci bodo lahko prišli v prijetnejše okolje. Na sliki: novo stanovanjsko naselje v Zalogu pri Ljubljani.

NOVOMEŠKI SINDIKATI O NOTRANJI ZAKONODAJI DELOVNIH ORGANIZACIJ

TIK PRED DVANAJSTO

Občinski sindikalni svet v Novem mestu je svojo zadnjo sejo v glavnem posvetil razpravi o statutih in notranjih aktih novomeških delovnih organizacij. Tako rekoč tik pred dvanajsto – delovne organizacije morajo komisiji za samoupravno zakonodajo pri občinski skupščini poslati najkasneje do 1. januarja 1971 v pregled dopolnjene in popravljene statute – delo ni opravljeno niti do polovice. Od skupaj 85 delovnih organizacij, ki morajo imeti svoje statute, je doslej poslalo občinski statutarji komisiji svoje statute v pregled le 35 delovnih organizacij. Pa tudi od teh 35 statutarjev jih je le malo takih, da bi lahko rekli zanje, da so zadovoljili zakonske obveznosti in da nosijo v sebi duh novega časa.

DOPISNIKI JAVLJAJO

LAŠKO

Kolektiv zdravilišča v Laškem se je na referendumu odločil, da bo najel kredit, ki bo potreben za gradnjo novega zdraviliškega poslopja za sedanjim starim. Gradnja bo predvidoma veljala 20 milijonov dinarjev. Zanj pa so se odločili zato, da bi prišli do novih in kakovostnejših nočitev zmogljivosti, pa tudi do novih kopalnic, gostinskih in drugih prostorov, ki bi zadovoljili tudi petičnejše goste v tem zdravilišču.

Med drugim bo v novi zgradbi 100 ležišč v udobnih sobah. Načrte za novo zgradbo pripravlja celjski zavod za napredek gospodarstva. Graditi pa jo bodo pričeli predvidoma v začetku prihodnjega leta.

M. B.

VELENJE

Medobčinski odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti Velenje – Mozirje je na zadnji seji, bila je v Velenju, obravnaval priprave na občne zbornice osnovnih organizacij sindikata in v tej zvezi o predlaganih spremembah v organizacijski strukturi sindikata.

Tako je soglašal s predlogom, naj bi v prihodnje v Šaleški dolini namesto 2 delovale 4 osnovne organizacije sindikata. Člani izvršnih odborov vseh štirih OOS na šolah (po dva v Velenju in po eden v Šostanju in Šmartnem ob Paki) pa bi sestavljali konferenco prosvetnih delavcev, ki bi izvedla posebno skupino sindikalnih delavcev, ki bi delovala v okviru medobčinskega odbora kot komisija za šolstvo.

(vš)

Novomeški sindikati opozarjajo na tri stvari:

– na rok, do katerega morajo biti statuti in drugi samoupravni akti prilagojeni, in na dejstvo, da se v delovnih organizacijah zlasti vodilni delavci premalo zavzemajo za to, da bi bilo delo pravočasno opravljeno;

– na določila, ki so v nasprotju z veljavnimi predpisi, in na posamezne rešitve, ki so v statutih in ki ne ustrezajo družbeno-političnim prizadevanjem;

– na premajhno kadrovske zasedbe v komisiji za samoupravno zakonodajo pri občinski skupščini, ki je sicer zelo delavna, manjka pa ji redno zaposleni strokovni delavec, ki bi strokovno pregledoval statute, od 35 poslanih statutarjev, je komisiji namreč doslej uspelo pregledati le devet, čeprav ima dober način dela in se sestaja vsak teden.

Ob tem, ko so sindikati opozorili na pomanjkljivosti v zvezi z oblikovanjem novih določil v statutih in drugih samoupravnih aktih novomeških delovnih organizacij, so tudi odločno povedali, da morajo prav sindikalne organizacije biti v delovnih skupnostih pobudniki, da bi bilo to delo opravljeno dobro in do roka.

Člani komisije za samoupravljanje pri občinskem sindikalnem svetu bodo v teh dneh obiskali vse večje delovne organizacije, ki svojih statutarjev še niso poslale občinski komisiji. V osebnih razgovorih bodo ugotovili, kako daleč so s pripravi za ureditev svoje notranje zakonodaje, na kakšne težave zadevajo in kakšna pomoč jim je potrebna. Ti podatki in pa zaključki s seje OSS bodo osnova

za nadaljnje akcije sindikatov, ki bodo usmerjene predvsem v razgovore s političnimi aktivci in vodstvi delovnih organizacij o

problemih notranje samouprave zakonodaje delovnih skupnosti v novomeški občini.

R. Š.

Kovači smo in naša sila... To je lahko tudi pesem kovačev umetnega kovaštva Plamen Kropa. Njihovi lepo oblikovani izdelki gredo dobro v denar.

BOLJŠA POVEZAVA Z ODVETNIKOM

Pravna posvetovalnica pri Obalnem sindikalnem svetu Koper, ki deluje v Kopru, Izoli in Piranu, je v preteklem letu nudila nasvete 1517 strankam, obravnavala pa je 575 zadev. Pravnega nasveta se je torej poslužilo skoraj 7% zaposlenih. Najbolj naraščajo spori s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja, z najbolj gro-

bim izigravanjem predpisov o delovnih razmerjih pa se pravniki srečujejo pri zasebnih delodajalcih.

V zadnjem letu se je zelo povečalo število pravnih sporov, ki se kot tožbe končajo na sodišču. Da bi ustvarili boljše pogoje za povezavo strank z odvetnikom, ki rešuje njihove spore, je predsedstvo Obalnega sindikalne-

ga sveta Koper zaprosilo, odvetnika odvetniške pisarne Službe pravne pomoči pri RS ZSS Ljubljana, tovariša Jordana Trajčeva, da bi dvakrat mesečno (prvo in tretjo soboto v mesecu) nudil pravne nasvete delavcem, katerih spore rešuje. Prošnji je bilo ustreženo in tako se je še bolj izboljšala pravna pomoč delavcem na tem območju.

Modna hiša je za jesensko – zimsko sezono 70/71 pripravila bogato kolekcijo damske konfekcije v aktualnih krojih, barvah in materialih. V prodaji bodo tudi ekskluzivni, visoko modni modeli plaščev, kostimov in oblek v zelo majhnih serijah.

PRODAJNI SERVIS

modna hiša

LJUBLJANA – MARIBOR – OSIJEK

ČIMPREJ ENA DELAVSKA UNIVERZA

Seminarji za sindikalna vodstva, ki jih je na obalnem območju izvedla delavska univerza „Ivan Regent“ iz Kopra, so bili uspešni. Tako so jih ocenili tudi člani komisije za izobraževanje in kadrovske politike OSS Koper. Na tem sestanku so se dogovorili tudi za sistem izobraževanja za nova sindikalna vodstva v prihodnjem letu.

Na obalnem področju so si vse bolj edini v tem, da bo treba čimprej ustanoviti eno delavsko univerzo ter združiti v njej dosedanje izobraževalne ustanove za odrasle. Tako bi lahko strokovno, kadrovske in materialno okrepljena ustanova zadovoljivo uresničevala vedno večje zahteve po strokovnem in družbenem izobraževanju. K. C.

Gojenci Poklicne šole kovinarske stroke v Ljubljani pri praktičnem delu.

Brez posluha

Vsem je jasno, da je znanstveno-tehnična izobrazba naši mladini potrebna in nujna. To dokazuje tudi neustrezna kvalifikacijska struktura naših delavcev, saj je razmerje med ročnim in strojnim delom v naši proizvodnji 78:22. V ZDA znaša sila pogonskih strojev na delavca (v kW) 11,5, v ZSSR 6,5, v ČSSR 5,5, v Madžarski 3,6 m v Jugoslaviji pa 2,3. Pridobivanje tehnične izobrazbe se pri nas začne že v osnovni šoli in nadaljuje na vseh šolah II. stopnje, na višjih in visokih šolah, v klubih mladih tehnikov itd. Vendar poleg vsega tega še vedno velja splošna ocena, da tehnična izobrazba ne zadovoljuje in da s sedanjim sistemom tehničnega izobraževanja tega dejstva ne bomo popravili. Programe splošnotehničnega izobraževanja v mnogih šolah obravnavajo skrajšano, ob pomanjkanju kvalificiranega učnega kadra in s slabo materialno osnovo. Ne posvečajo dovolj pozornosti samostojnemu delu učencev, metodika izobraževanja za ustvarjalnost in ustvarjalni odnos do dela pa nista razvita. Zato ta pouk v naših šolah ni zanimiv. Učence bi npr. mnogo bolj zanimala avto šola kot pa le teoretično obravnavanje motorja z notranjim izgorevanjem in mnogo bolj kot teoretična radiomehanika bi bil koristen tečaj TV mehanike.

Brez vneme, načrtnosti in posluha za želje mladih tudi ni mogoče tehnično naglo napredovati. Te resnice pa se pri nas vse premalo zavedamo.

KADROVSKA POLITIKA V MEŽIŠKI DOLINI ŠE NI SESTAVNI DEL CELOTNE POLITIKE

PLANIRANJE KADROV NAJŠIBKEJŠA TOČKA

Skrb za vzgojo strokovnjakov in usposabljanje delavcev še ni stalna ● Gospodarstvo potrebuje sodobne kadrovske službe ● Vpliv samoupravnih organov na kadrovske politiko je še premajhen

Sredi letošnjega leta so začeli v Mežiški dolini s širokimi razpravami o kadrih in kadrovske politiki. Analizirali in ocenjevali so razmere v delovnih organizacijah, predvsem z namenom, da bi zastavili kar najširšo družbeno akcijo, da bi kadrovska politika postala osnovna sestavina poslovne politike.

Analiza je zajela 22 delovnih organizacij, ki zaposlujejo 7.345 delavcev. V teh delovnih organizacijah je le 1,5 % oseb z visoko izobrazbo, 0,9 % z višjo tero 6,3 % s srednjo izobrazbo, nadalje 5 % visoko kvalificiranih delavcev, 34,6 % kvalificiranih delavcev in pa 17,8 % polkvalificiranih delavcev. Zaposlenih z nižjo strokovno izobrazbo

je blizu 9 %, nekvalificiranih delavcev pa nekaj nad četrtino. Po podatkih delovnih organizacij bi le-te takoj potrebovale 148 delavcev z visoko, višjo in srednjo izobrazbo, torej v petih letih najmanj 400 novih strokovnjakov. Študentov pa so imele delovne organizacije takrat, ko je bila končana analiza komaj 179, in to v vseh letnikih.

V Mežiški dolini so nadalje tudi ugotovili, da delavce pre slabšo uvajajo v delo, saj organizira uvajalne seminarje le polovica delovnih organizacij. Sicer pa te seminarje ne organizirajo kadrovske službe, pač pa v največ primerih obratovodje.

Pri sprejemanju v delovno razmerje je pri polovici anketiranih delovnih organizacij odločujoča kvalifikacija, stopnja strokovnosti in strokovni izpit, v petini delovnih organizacij praksa, rezultati poskusnega dela in čut odgovornosti, v tretjini delovnih organizacij pa druge odlike. Ob tem pa je zlasti zaskrbljujoče, da vplivajo na odločitve komisij za sprejem kar v 80 % primerov vodje sektorjev, kadrovske službe in direktorji.

V večini delovnih organizacij v Mežiški dolini šele pripravljajo sistemizacijo delovnih mest. Ponekod visoke oziroma višje izobrazbe za vodilna delovna mesta sploh ne predvidevajo, pa čeprav je v nekaterih delovnih organizacijah razkorak med sistemizirano in dejansko zaposlobo vodilnih delovnih mest občuten. V anketiranih delov-

nih organizacijah ima le četrtina vodilnih delavcev potrebno visoko izobrazbo, na delovnih mestih z višjo izobrazbo je komaj 40 % takih, ki imajo primerno izobrazbo itd. Gospodarstvo Mežiške doline zaposluje, le 30 % potrebnih visoko kvalificiranih delavcev, medtem ko je, na primer, nekvalificiranih delavcev kar petkrat preveč.

Najšibkejša točka kadrovske in poslovne politike delovnih organizacij v ravnem občini pa je planiranje kadrov. V večjem številu delovnih organizacij sploh ne vedo, koliko in kakšen kader bodo potrebovali. V investicijskih programih tudi ni denarja za vzgojo in usposabljanje kadrov. Zato so težave za uveljavitev načrtnosti pri sprejemanju, izobraževanju in usposabljanju kadrov. Potrebe po kadrih ugotavljajo dokaj različno, na osnovi perspektivnega razvoja le 6 % anketiranih delovnih organizacij, na osnovi letnih planov polovica, na osnovi naročil, potreb obratov, izpraznjenih delovnih mest oziroma novogradenj pa 44 % anketiranih delovnih organizacij. Le petina delovnih organizacij, ki jih je zajela anketa, pa ima dolgoročni program potreb po kadrih.

Ker delovne organizacije iz ravnem občine premalo poznajo potrebe po kadrih, tudi premalo štipendirajo, pa čeprav se je v zadnjem letu dni v tem oziru marsikaj spremenilo, seveda na bolje ...

Znanje in še enkrat znanje

V trboveljskem obratu tržiške tovarne »Peko« skrbijo za strokovno izpopolnjevanje

Ustanovitev obrata, ki so ga odprli letos poleti, sta omogočili občinska skupščina v Trbovljah in tovarna obutve »Peko« iz Trbiča. Trboveljčani so prispevali denar za izgradnjo tovarniške hale, Trbičani pa sredstva za nakup opreme. V obratu so zaposlene skoraj izključno ženske, bolj natančno, dekleta v starosti od 16 do 20 let. Tako sodi kolektiv, ki zdaj šteje že okrog 200 članov, med najmlajše trboveljske občine.

Na dan izdelajo 800 parov vrhnjih delov obutve. Ko pa se bo 80 deklet, ki se pri sedaj priučujejo svojemu delu, polno vključilo v proizvodnjo, bodo proizvajali dnevno do 1350 parov izdelkov.

Ta tečaj za priučevanje novih zaposlenih pa ni edina oblika strokovnega izobraževanja delavcev. Tudi sicer posvečajo tem vprašanjem veliko pozornost. In ker jim za zdaj primanjkuje strokovnjakov vseh vrst, bodo najbolj marljivim delavkam omogočili nadaljnje izpopolnjevanje, to pa je nedvomno jamstvo, da bodo obratu lahko še povečali proizvodnjo in izkoristili vse zmogljivosti.

V središču revirjev računajo, da bodo sčasoma uspeli še razširiti obrat. Ogrevajo se za tako imenovano drugo etapo izgradnje tovarne, da bi lahko zaposlili še več žensk. V Trbovljah je letos sicer manj nezaposlenih, vendar pa je med njimi še vedno največ žensk.

VEDNO NE PRIDOBIŠ

Znano je, da so se občani na številnih občinskih referendumih izrekli in zadolžili za prihodnjih pet let za 600 milijonov ND samoprispevkov v korist investicij za šolstvo. Razen v Mariboru in pred kratkim v Ravnah so taki referendumi vedno uspeli, kar izraža ne le z besedami, pač pa z dejanji potrjeno skrbjo občanov za razvoj šolstva na Slovenskem. Finančna udeležba republike pri takih gradnjah šol še bolj spodbuja ta njihov interes, istočasno pa vpliva na načrtnost, organiziranost, racionalnost in funkcionalnost gradnje šolskega prostora. Zato danes, ko že razpravljamo o ukrepih, s katerimi bi omejili splošno potrošnjo in razbremenili gospodarstvo in ga tako stabilizirali, vendarle ni brez vsake utemeljenosti skrb nekaterih, da bi zmanjševanje planiranega deleža republiških sredstev za investicije v šolstvo zmanjšalo tudi interes občanov kot soinvestitorjev. Prihraniti tu, zgubiti tam! To torej ni tako enostavno matematično opravilo.

S. G.

(vš)

22. NOVEMBRA JE BIL V OBČINI RAVNE NA KOROŠKEM REFERENDUM

Občani so rekli »ne«

Prebivalci Mežiške doline so vse letošnje leto odločno podarjali zahtevo, da se takoj začne odpravljati pereče probleme v šolstvu in otroškem varstvu. Zatrjevali so, da so pri tem pripravljeni tudi sami sodelovati, ker sprejetega srednjeročnega programa investicij na noben drug način ne bi bilo mogoče uresničiti.

Kljub tako odločnim zagotovilom občanov o pripravljenosti pri reševanju perečih proble-

mov na področju osnovnega šolstva in otroškega varstva pa nedeljski referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka v občini Ravne na Koroškem ni uspel. Od 15.956 občanov jih je prišlo na volišča 11.579 oziroma 72,6 %, za krajevni samoprispevek pa jih je bilo 6354 oziroma 39,9 %. V Črni je bilo za krajevni samoprispevek 42,2 % občanov, na Prevaljah 40,7 %, na Ravnah 38,5 % in v Mežici 38,3 %.

Uresničitev srednjeročnega programa razvoja osnovnega šolstva in otroškega varstva, ki ga je spomladaj sprejela občinska skupščina Ravne na Koroškem, se bo tako močno zavlekla, spremeniti pa bo treba tudi vrstni red. Čeprav so težave zaradi neprimernih in pomanjkanja prostorov že zdaj, pa jih bodo občani – starši v vsej popolnosti občutili najpozneje 1972. leta.

(ma)

Bodo pobudo sprejeli?

V Velenju naj bi delovne organizacije pri TIS združevale denar za štipendiranje kadrov, ki jih trenutno ne potrebujejo

V Saleški dolini so se istočasno, ko so začeli obravnavati predlog družbenega dogovora o štipendiranju in kreditiranju učencev in študentov, odločili, da bodo delovnim organizacijam predlagali sklenitev posebnega občinskega dogovora o štipendiranju in kreditiranju. V Velenju prevladuje mnenje, da bi bilo mogoče v prihodnje na ta način kar najbolj uspešno rešiti vse dokaj zahtevne in odgovorne naloge, ki se porajajo na področju kadrovske politike v zvezi z nadaljnjim gospodarsko-družbenim razvojem.

Kaže pa, da samoupravni organi delovnih organizacij, vsaj za zdaj, niso preveč navdušeni za sprejem tega občinskega dogovora o štipendiranju in kreditiranju. To stališče je

še posebej nerazumljivo spričo velikih potreb delovnih organizacij po kadrih v prihodnjih letih. Verjetno bi kazalo o občinskem dogovoru o štipendiranju in kreditiranju učencev in študentov ponovno razpravljati in osvetliti vsa vprašanja, ki terjajo sklenitev takega dogovora.

V Velenju so predlagali, naj bi s posebnim občinskim dogovorom poudarili, da se mora začeti skrbna kadrovska politika že v osnovni šoli, zaradi česar bi morali materialno pomagati nadarjenim učencem. Ob pripravi programov razvoja občine in delovnih organizacij bi morali izdelati tudi programe potreb po kadrih, ki bi služili štipenditorjem, šolam in strokovnim službam pri usmerjanju v poklice.

Najpomembnejše pa je, da so se v Velenju tudi odločili predlagati delovnim organizacijam, naj bi pri temeljni izobraževalni skupnosti združevale denar za štipendiranje tistih kadrov, ki jih same trenutno ne potrebujejo, a so gospodarstvu in sploh Saleški dolini potrebni. Višina tega prispevka bi se postopoma zviševala tako, da bi npr. gospodarstvo v letu 1971 prispevalo za to po 0,08 % od izplačanih bruto osebnih dohodkov, 1974. leta pa 0,24 % od izplačanih bruto osebnih dohodkov. S pomočjo teh prispevkov bi v Saleški dolini dosegli raven števila štipendistov, ki je predvidena s srednjeročnim razvojnim načrtom občine Velenje.

(vš)

DIREKTORJI IN NOVATORSTVO

Medobčinski odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva za občine Ptuj, Ormož in Slovenska Bistrica je pred dnevi sklical posvetovanje o novatorstvu in racionalizatorstvu v delovnih organizacijah. Vabilu sindikata so se v lepem številu odzvali inženirji in tehniki, medtem ko je od 22 vabljenih direktorjev prišel na posvetovanje le eden, predstavnikov političnih organizacij in skupščin pa na sejo sploh ni bilo.

Malomaren odnos do tega gospodarstva tako pomembne dejavnosti je zrcalo odnosa, ki ga imajo v delovnih organizacijah. Letos sta v ptujski občini le dve podjetji prispevali za to dejavnost skupaj 25.000 dinarjev, od 22 delovnih organizacij, kolikor so jih anketirali, da bi zvedeli, kako imajo novatorstvo in racionalizatorstvo urejeno, pa je odgovorilo le 9 delovnih organizacij, medtem ko obstajajo pravilniki o tej dejavnosti le v dveh.

Ptujski občina in občine Podravja že itak zaostajajo v gospodarskem razvoju in zato je nujno, da začne tudi v delovnih organizacijah resno obravnavati te probleme. Konkretno pomoč pri izdelavi ustreznih pravilnikov o novatorstvu in racionalizatorstvu, ki bi jih morali imeti v vseh večjih delovnih organizacijah, bodo dali inženirji in tehniki iz TGA „Boris Kidrič“ Kidričevo. Razen tega bo pri medobčinskem odboru sindikata delavcev industrije in rudarstva delovala stalna komisija za novatorstvo in racionalizatorstvo, ki bo skupaj z Društvom inženirjev in tehnikov pospeševala to dejavnost.

O teh stvareh pa naj bi spregovorili tudi na občnih zborih osnovnih organizacij sindikata, v začetku prihodnjega leta pa bodo študijo o tem predložili tudi zboru delovnih skupnosti občinske skupščine Ptuj.

Minuli ponedeljek se mi je mudilo na važno sejo. Dež je lil in težki svinčeni oblaki so bili kot prilepljeni na zemljo. Pred menoj je šla skupina mladih — maksijev. V takšnih oblačilih in z lasmi, ki so dolgi, težko razločiš spol.

Ob rdeče prižganem semaforju pred zebro, smo se ustavili. Tam je že stala stara ženička v ponošenem plašču, z ruto na glavi, obuta v gumijaste škornje in z moškim dežnikom, skozi katerega se je tu in tam svetilo.

Čakali smo na zeleno luč za pešce, vsak s svojimi mislimi. Eden od mladincev je zagledal v luži svetleč dinar. Brnil ga je, da nas je voda poskropila, zasmijali so se in ko je semafor pokazal prosto pot, so odšli.

„Saj ni nič vreden,“ smo se slišali in že jih ni bilo več.

Ženica je obstala in jaz tudi.

„Je vaša?“

„Ne. Nekdo drug ga je moral izgubiti“, je rekla. Ozrla sva se naokrog, nikogar ni bilo, samo dež. Pobral sem dinar in ga dal ženi.

„Hvala. Še enkrat hvala“, se je zahvalila in neko trdo je življenje. 55

človeku — za družbene službe.

„Tovariši, prav vsi se moramo vključiti v stabilizacijske ukrepe, tudi družbene službe“, je rekel tovariš, ki je sejo vodil. Še veliko je bilo pomembnih besed in le malo lokaterim od njih bi mogel pameten človek oporekati. Dokler...

participacija?

„Tudi o diferencirani participaciji smo veliko razpravljali in o možnosti, da bi ljudje z nižjimi dohodki bili prispevka oproščeni, tisti z višjimi pa bi plačali dvojnega. Vendar smo prišli do zaključka, da bi to terjalo tolikšno tehnično angažiranost, da potlej participacija ne bi dosegla svojega namena“, je o tej temi zaključil razpravo predsedujoči.

V dvorani je bilo tiho, morda so vsi poslušali razpravo predsedujočega, morda pa so razmišljali o čem drugem. Moje misli so se sukale okrog tistih, ki jim je vsak dinar vreden kot zlato, ker vedo, da si brez njega ne morejo kupiti kruha. Zasukale so se tudi za 27 let nazaj, ko smo rekli: „temelji naše republike bodo sloveli na solidarnosti in tovarštvu.“

N. LUZAR

DINAR

takah dobim na mesec. Če bi zdravje služilo, bi se šlo, tako pa s takšno socialno podporo ne moreš živeti ne umreti.“

Razšla sva se. Na seji so te njene besede skoraj zbledele. Razprava je bila pomembna, saj je zadevala stabilizacijske ukrepe tudi za tiste dejavnosti, ki neposredno služijo

„Verjemite tovariši“, je rekel predsedujoči, „da imamo tudi mi, kadar razpravljamo o participaciji, dva obraza. Ene, ko se pojavljamo kot varovanci in moramo dati participacijo, drugega pa, ko razpravljamo o sredstvih, ki so potrebna za zdravstveno varstvo.“

Kaj pa diferencirana

(NE) VSAKDANJA ZGODBA

O jari kači in steklem...

Marijan Dečman se bo moral, če bo hotel priti do primerne stanovanja ali družinske hišice, še tožariti in hoditi po sodiščih

Ljudje bi si v Ljubljani in neposredni okolici radi gradili družinske hišice, pa zaradi najrazličnejših ovir ne dobijo gradbenega dovoljenja. Po normalni poti že ne. Le s poznanstvi pri raznih vplivnih ljudeh in z veliko potrpežljivostjo ter mnogokrat z maratonskim čakanjem le pridejo do dovoljenja. Trenutno je v Ljubljani 1200 takih, ki potrpežljivo čakajo.

PRIMER MARIJANA DEČMANA

Opisali bomo le enega izmed primerov, kako je pravzaprav težko priti do gradbenega dovoljenja za lastno stanovanjsko hišo, in to primer delavca iz ljubljanske tovarne ROG Marijana Dečmana. Ta je namreč že pred dvema letoma zaprosil Ljubljanski urbanistični zavod za izdajo lokacijske dokumentacije za gradnjo družinske hiše v Savljah pri Ljubljani. Doslej še ni dobil pozitivnega odgovora.

„Po treh tednih sem dobil negativen odgovor z obrazložitvijo, da zemljišče leži izven zazidljivih površin, v rezervatu za vodovodna črpalnišča“, pripoveduje. „Ponovno sem zaprosil za omenjeno dovoljenje v decembru lani in tudi tokrat sem dobil negativen odgovor s povsem enako obrazložitvijo.“

Marca letos je Marijan Dečman že tretjič zaprosil Ljubljanski urbanistični zavod za izdajo lokacijske dokumentacije. Šele po šestmesečnem zavlačevanju so mu odgovorili — negativno, kljub temu, da je predložil

soglasje Mestnega vodovoda in komunalnega podjetja Kanalizacija.

Skupaj z Marijanom Dečmanom smo si ogledali prostor v Savljah, kjer naj bi si postavil lastno hišico. Tam že stojita dve novi stanovanjski hiši. Ena je bila menda zgrajena na črno. Povsod okoli travnika, kjer bi gradil Dečman, pa so še druge starejše stanovanjske hiše.

„Sem lastnik zemljišča, na katerem želim graditi. Toda ne zaradi muhavosti in nagajivosti, ker mi ne dajo lokacijskega dovoljenja, marveč zato, ker drugače sploh ne morem priti do stanovanja. Z ženo zdaj živiva pri starših, v sobici, razsežnosti petih kvadratnih metrov...“

Marijan Dečman vztraja naprej in spet čaka na odgovor Ljubljanskega urbanističnega zavoda.

Ali bo kdaj dobil pozitivnega?

SPORNA PARCELA: DE FACTO — NEZAZIDLJIVA

Odgovor z Ljubljanskega urbanističnega zavoda nam je posredoval dipl. geogr. DUŠAN FATUR, ki je odgovoren za izdajo lokacijskih dovoljenj. Takole pravi:

„V generalnem planu Ljubljane so bile res omejene določene površine v merilu 1:25.000 in proklamirane kot zazidljive. Znotraj teh površin je tudi sporna lokacija tovariša Dečmana. Že takoj ob sprejetju generalnega plana pa je bil tedaj na ljubljanskem Mestnem svetu sklenjen dogovor z nami in Mestnim vo-

dovodom o tem, kako se bodo obravnavale površine v naseljih Savlje in Kleče, ki v celoti leže v vodovodnem rezervatu črpalnišča v Klečah.

Po tem dogovoru lahko dobe lokacijsko dovoljenje v Savljah samo tisti investitorji, katerih parcele leže direktno ob novozgrajenem kanalizacijskem kolektorju iz leta 1966. Vsi ostali pa morajo počakati do izdelave detaljne študije, ki bo podala maksimalne možnosti širjenja naselja Savlje. Ta študija je bila naročena šele lani, Ljubljanski urbanistični zavod pa je zaradi rastočih pritiskov skupaj z Mestnim vodovodom in Sanitarno inspekcijo že pred

tem pripravil predlog oziroma mejo, znotraj katere bo mogoče pridobivanje lokacij. Ta razmejitev je pripravljena, ni pa še bila potrjena s strani skupščine mesta Ljubljane.

Glede na vse povedano so bili vsi proslenci na parcelah 783 oziroma 784 k.o. Ježica, že pred tovaršim Dečmanom, kot tudi tovariš Dečman, ki je večkrat pozneje, prvič pa 24. februarja 1969. leta, zaprosil, naj mu Ljubljanski urbanistični zavod izda lokacijsko dokumentacijo, obveščeni, da je sporna parcela de facto nezazidljiva, kljub temu, da je v generalnem planu Ljubljane prikazana med zazidljivimi površinami.

Ljubljanski urbanistični zavod je še vedno prepričan, da je določila o generalnem urbanističnem planu razlagal dovolj korektno. Pravne možnosti, da Marijan Dečman mimo negativnega stališča Ljubljanskega urbanističnega zavoda doseže svoj namen, pa tovariš Dečman zelo dobro pozna. Ni nam znano, zakaj jih ne izkoristi?

Komentar k temu ni potreben. Zdaj se bo moral Marijan Dečman, če bo hotel priti do primerne stanovanja oziroma do gradnje družinske hišice, še tožariti in hoditi po sodiščih. To pa bo spet trajalo leta in leta in zgodba se bo nadaljevala kot tista o jari kači in steklem polžu.

Kje so zdaj tiste sile, vprašuje Marijan Dečman, ki na sestankih in preko časopisja vpijejo, da je treba delovnemu človeku omogočiti, da bi gradil v lastni režiji?

MILAN ŽIVKOVIČ

Pa še res je

Ko so na seji medobčinkega odbora sindikata gradbenih delavcev Celje razpravljali o pomanjkanju delavcev v tej dejavnosti, je eden v razpravi dejal: „Kako nam ne bi manjkalo delavcev, ko pa so tisti, ki so bili vsaj malo pametni, hitro izračunali, kje je več v denarnici, in so zato odšli — v tujino.“ Naslednji pa je dodal: „Z delavci v gradbeništvu je tako, kot z našo nataliteto. Začela je padati, ko so se pojavili prvi fički in hladilniki, ki so, žal, začeli žreti otroke.“

Med gradbenimi delavci bi res na prste lahko sešteli tiste, ki imajo fičke in hladilnike. Zato gredo iz gradbeništvu vsi tisti, ki takšne želje želijo uresničiti.

— Ali imaš kaj otipljivega v mislih?

— Afero z „Olimpijo“ v Sarajevu. Vsa Ljubljana je šušljala, da bi bilo že takrat treba nekaj napraviti, pa se ni.

— Že ni bilo dokazano! Če bi bilo, bi se. Prosim te, Peter, nikar tako na splošno in po reku: rekla — kazala! Pridi na dan s podatki, drugače pa bodi tiho! To, kar praviš, ni tvoja stvar, to je stvar sodišč in drugih pristojnih organov. Brez skrbi bodi, svoje bo odsedel in pika!

— Ja, zdaj bo, ja, ko se je vse, kar leze in gre, zgrnilo nanj. Zakaj pa ne že prej?

— Saj sem rekel, da ni bilo dokazano!

— Kaj pa njegovo dikta-

torstvo, ki so ga zdaj polni vsi časopisi?

— Razmerje sil znotraj je bilo takšno, kaj hočemo. Tudi partija in sindikat nista imela nobene besede...

— Zakaj pa ne?

— Zakaj ne, zakaj ne, kaj proviciraš! Saj veš, kako je v podjetjih, če ima direktor glavno besedo in zveze. Kaj me boš stiskal ob zid: prav tako dobro veš, kako je v takšnih podjetjih, kot jaz.

— Zveze praviš?

— Govorijo, tega nisem rekel jaz! Sicer pa na enem primeru ne moreš graditi generalnih zaključkov. Kaj pa pravzaprav hočeš povedati s tem?

— Nič posebnega. Kako bi bilo enkrat mogoče priti do kraja! Samo to! Pa čeprav ob enem samem primeru.

VINKO BLATNIK

hitro sprevrže v čisto navaden lov na čarovnice. Jaz sem za jasno besedo o vsem, kar nas tišči. Sem pa hkrati tudi za konstruktiven dialog, kot se temu reče, za pozitivno alternativo v sklopu dane problematike.

— Prosim?

Na sestanku

— Kot sem rekel!
— Po domače povej, kar mi hočeš dopovedati!

— Sem za to, da se tudi konkretno pogovorimo, če je treba, vendar tako, da se bo videlo izhod in perspektivo. Jasno?

skupnosti, če ne še za kaj več. Taki primeri terjajo odločno obsodbo vse naše samoupravne javnosti...

— Kako, da se tega ni vedelo prej?

— Kdaj prej?
— Predno so ga pokopale kljuke in tranzistorji.

PODOBE NAŠEGA ČASA

— S tem bi jaz končal. Človek za mizo olajšano vzdihne, klop se sprosti in presedejo. — Kakor vidite, situacija ni posebno rožnata, ni pa tudi brezupna. Razen tega smo takšne situacije že imeli: leta enainšestdesetega, leta enainšestdesetega in to zdaj. Le ta razlika je, da se prej ni šlo do kraja, a zdaj se bo šlo, kakor vse kaže. Kdo želi besedo?

Več rok zleti v zrak. Človek za mizo pokaže najbližjo: — Prosim, Peter!

— Kako, da se vsega tega ni vedelo prej?

— Kdaj prej?

— Ja, prej, ko bi se dalo še kaj več napraviti, kot je zdaj ta zmrzal cen.

— Kaj potem ti nisi za to, da se gre ven iz pereče situacije. Nisi za podporo sklopom, ki so doživeli enotno podporo na nedavni...

— Nikar tako, Janez, ne trapi me s pridigo! Ti dobro veš, da sem ZA, kot smo vsi, ZA in sem bil tudi ZA enainštiridesetega in petinštiridesetega. Ampak vprašam te: kaj se je zgodilo?! Nič, dvakrat nič! Se je koga, ki je kriv, po parkljih?

— Ne tako, Peter, prosim te! Če bomo na splošno toliko po vsem, ne bomo nikamor prišli. Vsa stabilizacijska akcija se lahko kaj

REPUBLIŠKI RAČUNSKI CENTER LJUBLJANA-STEAGNE PRIPRAVLJA
SVOJO RAZŠIRITEV

Elektronski možgani za človeka

Pred dvema letoma, t. j. 1968. leta, so ustanovili v Ljubljani Republiški računski center. Ustanovili so ga: Republiški izvršni svet Slovenije, Univerza Ljubljana z Inštitutom „Jožef Stefan“ in „Vesoljna“ ISKRA. Kupili so računalnik CDC (ameriški control data corporation), računalnik, ki je pred letom dni še lahko ustregel vsem potrebam izvršnega sveta, potrebam zapletenih znanstvenih raziskav našega inštituta „Jožef Stefan“, problemom podjetja Iskra in Republiškem zavodu za statistiko. Danes pa je računalnik že premajhen. Zapleteni programi in množica podatkov ter novi bodoči uporabniki že terjajo nov, večji računalnik.

Za tiste, ki se za elektronsko računanje ne zanimajo še posebej, je Republiški računski

centra, magister matematike Janez Grad in sistemski programer Janez Lesjak. Ni jima bilo

Njemu dajemo program – komando, kako bo podatke, ki jih bo posnel iz diska traku in spomina, pomešal med sabo in na koncu dal zelen podatek.

Tretji del je vhodna in izhodna enota. Vhodni enoti dajemo podatke, ki jih že prej na posebnem stroju zapisujemo na papirnate kartončke, tako da jih na določenem mestu preluknjamo. Vhodna enota te luknjice bere in posreduje centralnemu spominu. Kot izhodna enota pa je tiskarski stroj – printer, ki želene rezultate odtiskuje. Ni to navaden pisalni stroj. Vrstico, ki je še enkrat daljša od tipkane vrste, odtisne naenkrat. Takih vrstic je printer zmožen odtisniti 1000 na minuto. Sploh ima računalnik sposobnosti, ki presenečajo. V eni sekundi izračuna sto tisoč osnovnih računskih operacij in je torej približno milijonkrat hitrejši kot človek, ki računa „peš“.

Pravzaprav sem bil nekako razočaran, ko sem vstopil v prostor, kjer je računalnik. Malo večja soba, zelo svetla, omare razvrščene ob stenah, v sredini komandni pult pa mize z nekajstimi gramofonskimi ploščami (diski), magnetni trakovi v steklenih vitrinah in ljudje v belih haljah. Če ne bi vedel, kam sem prišel, bi se mi najbrž zdelo čudno, da ne vidim nobenega mikrofona, saj izgleda vse tako, kot v radijskem studiu.

Najprej je treba vse podatke prenesti na papirnate kartice in to z luknjicami. To je računalniku najlažje razumljiva govorica, sicer pa govorijo celo o več jezikih računalnikov, kar pa s človeško govorico nima nič skupnega.

Imel sem srečo. Prav tedaj je eden od programerjev prinesel šop kartic in program. Potrebnoval je določene podatke.

„Sedaj boste videli, kako naš računalnik dela,“ je rekel tovariš Lesjak in me povabil h komandni mizi. Pritisnil je na gumb in z njim vključil računalnik. Bil je to eden neštetihi gumbov. Poleg gumbov ima komandna miza še pisalni stroj, ki pa ni čisto navaden. Zna se „pogovarjati“. Ko je tovariš Lesjak pritisnil na gumb, se je stroj takoj „oglasil“ in napisal, da hoče datum. Ko ga je dobil, je sporočil, seveda pismeno, da naprava za čitanje kartic ni vključena. Tovariš Lesjak je vključil napravo s karticami, stroj pa je protestiral.

vrtil pod steklenim pokrovom. Nekaj časa je bilo tako, kot smo navajeni gledati v filmu na vesoljski ladji. Potem je zabrnul za nami printer in z bliskovito naglico odtiskoval vrstice rezultatov, ki jih sproti nismo uspeli niti gledati.

„S tem se bo ukvarjal programer, kajti le on ve, kaj je hotel od stroja.“

Odhajal sem iz razmišljanja. Stroj, ki ima nad sto tisoč tran-

zistorjev in še več diod in uporov, stroj, ki zahteva natančno vlago, temperaturo in natančno električno napetost, se o določenih problemih pogovarja s človekom. Veliko hitrejši je od človeka, milijonkrat, pravijo, vendar brez človeka kup žic. Ljudje, ki z njim delajo, ga obvladajo, le njih uboga in njim pomaga.

Tekst in foto
ANDREJ AGNIČ

Laiku izgleda vse enostavno. Treba je sesti samo za „komandno ploščo“ in pritiskati na gumb. Pa ni tako. Za možgane računalnika je treba več glav, popolno ekipo, ki mu streže.

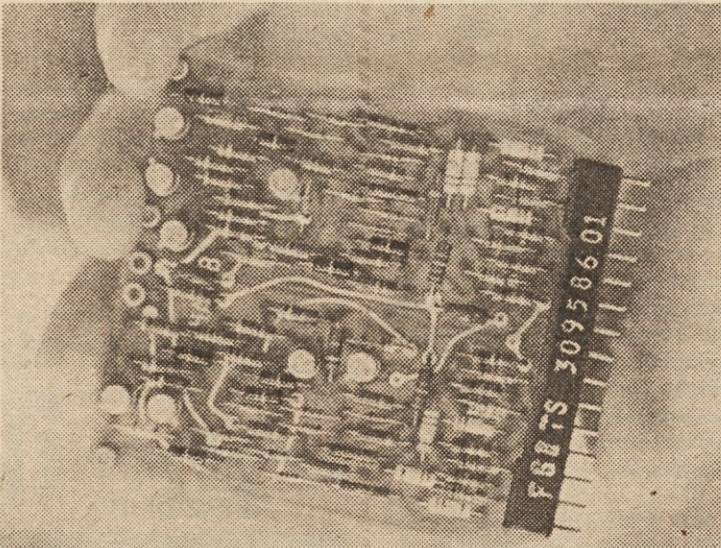
center postal znan ob svetovnem prvenstvu v umetnostnem drsanju. Svoj sloves in popularnost je potrdil na prvenstvu v košarki in nazadnje ob svetovnem prvenstvu v gimnastiki. S telefonsko povezavo hala Tivoli-Stegne in nazaj, seveda preko neštetihi celic elektronskega računalnika, so televizijski gledalci po vsem svetu dobivali rezultate in razvrstitve posameznih tekmovalcev in ekip. To je bil le primer, kaj tak računalnik zmore. Običajno poteka delo bolj umirjeno.

Zadnjič sem obiskal ta naš največji elektronski računski center. Gostuje v kletnih prostorih Iskrine tovarne elementov za elektroniko v Stegah pri Ljubljani. Sprejela sta me vodja

lahko meni, kot laiku, ki elektronskega računalnika še ni nikoli videl, kaj šele, da bi vedel, kako deluje, razložiti namen in način delovanja tega zapletenega stroja.

„Poglejmo si najprej osnove,“ je pričel tovariš Grad. „Računalnik je sestavljen iz treh glavnih delov: centralni spomin, ki si lahko zapomni 128.000 znakov. Te znake lahko odčituje, briše in znova zapisuje. Ima še dodaten spomin, ki pa je posnet na magnetnih trakovih, od katerih na vsakem je lahko po 20 milijonov znakov. Drugi dodatek spominu so magnetni diski, od katerih vsak mnogo hitreje kot magnetni trak spravi in odda 8 milijonov znakov.“

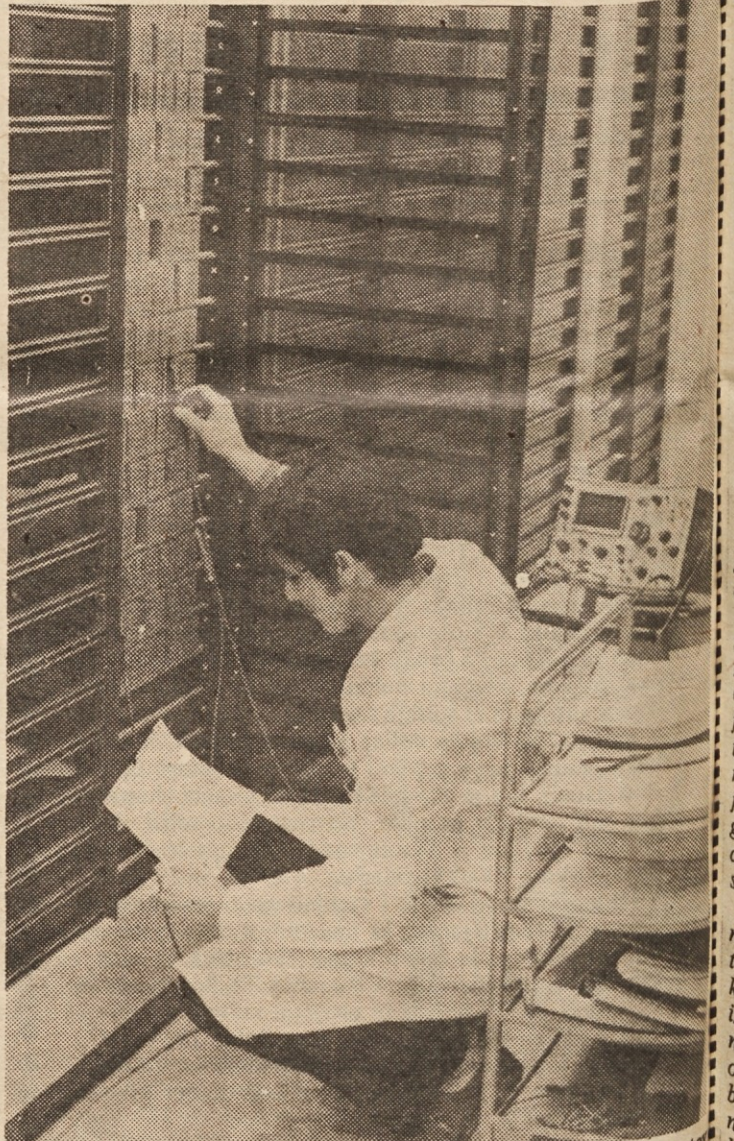
Drugi del je kontrolna enota, lahko bi rekli možgani stroja.

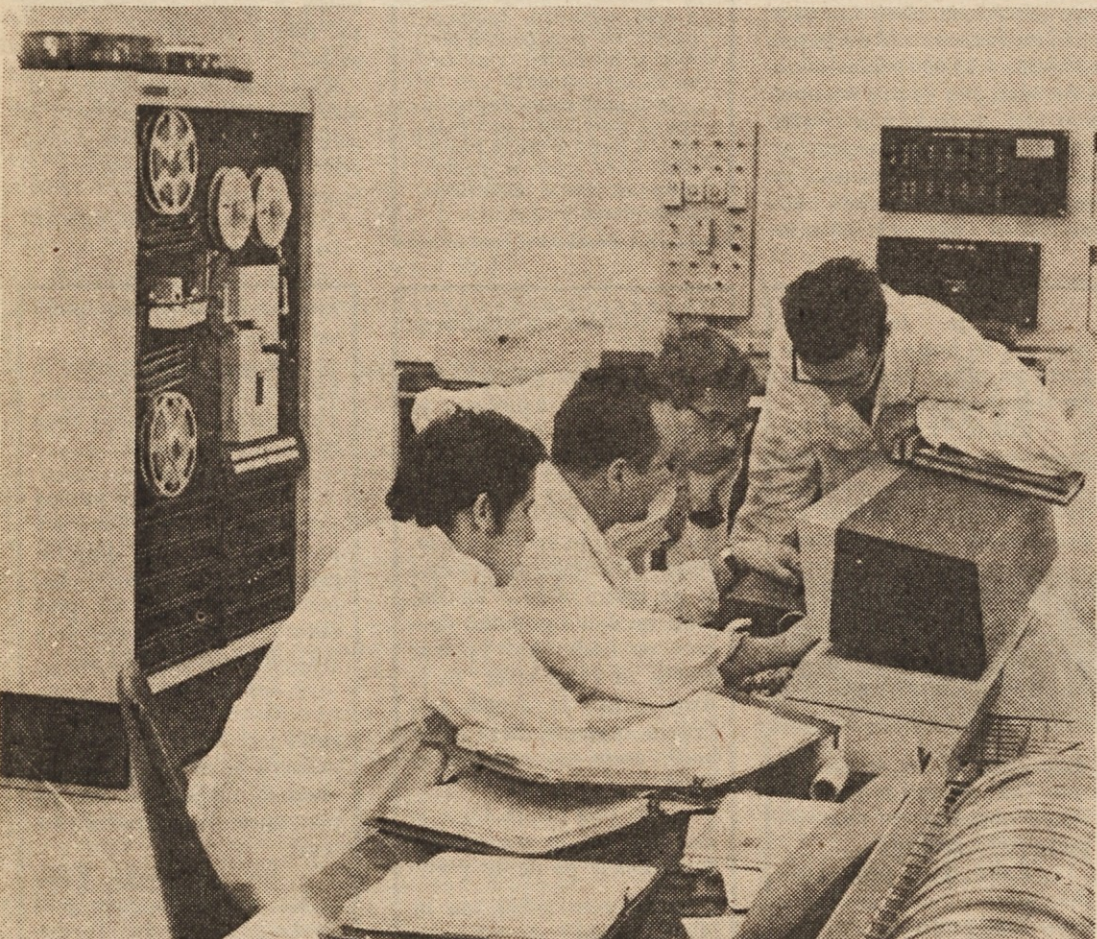
Možgani računalnika so sestavljeni iz majhnih ploščic, te pa iz tranzistorjev, uporov, diod in še marsičesa. Ogromno satovje teh ploščic zna „misлити“, kar mu človek ukaže.

„Ga vidite, ni zadovoljen! Pozabil sem, da so še vedno prazne kartice v stroju.“

Uredili so tudi to in računalnik je začel s polno paro. Na komandnem pultu so se kazale številke, številke in še številke. Spreminjale so se, naraščale in se manjšale. Magnetni trak se je sunkovito odvijal, disk se je

Zgodi se, da računalnik odpove. Majčken člen v verigi elementov spomina ali možgan se pokvari. Le strokovnjak, ki ima računalnik v malem prstu, bo našel napako, in še to s kopico instrumentov.

Ekipa republiškega računskega centra pri komandni plošči elektronskega računalnika.

Tovariš Lesjak je vstavil nov magnetni trak. Dvajset milijonov znakov je na njem, ki predstavljajo podatke o prometnih nesrečah na naših cestah ali o gibanju cen v preteklem mesecu.

Za pokal Colorja

Preteklo soboto in nedeljo je bilo na avtomatskem kegljišču v Medvodah tekmovanje za pokal Colorja ob otvoritvi nove tovarne in 20-letnici samoupravljanja, ki se ga je udeležilo kar 9 ekip sindikalnih organizacij. V izenačeni borbi je prvo mesto in pokal osvojila ekipa Hidro iz Medvoda, ki je v disciplini 5 x 100 lučajev podrla 2235 kegljev. Sledijo ekipe Tesnilke, Celuloze, Gradlesa, Colorja itd. Med posamezniki je bil najboljši leše (Tesnilka) s 394 podrtimi keglji, sledita pa mu Zelnik (Avtoprevoz) s 390 in Rozman (Celuloza) s 388 keglji.

F. R.

Nogometna ekipa kolektiva TAM je osvojila v občinski sindikalni nogometni ligi drugo mesto.

ŠE VEDNO NEIZKORIŠČENE MOŽNOSTI UČINKOVITEJŠEGA REGRESIRANJA DOPUSTOV

Malo svetlih primerov

Glavna sezona rednih letnih dopustov je za nami.

Nekateri smo svoje proste dneve preživeli na morju, drugi na potovanjih, tretji – in ti so v veliki večini – doma. Vsi, ki smo se v času svojega dopusta utrgali vsaj za teden dni iz utrjujočega vsakdanjega okolja, smo se vrnili domov in na svoje delovno mesto vedri in zadovoljni. Na počitnicah so nam voda, sonce in brezkrbno življenje vrnilo moč in veselje do dela.

V številnih delovnih organizacijah se samoupravni organi že dolga leta zavedajo pomena letnega oddiha svojih delavcev. Zavedajo se, da se bo vsak dinar, ki ga bodo vložili v rekreacijo svojih ljudi, bogato obrestoval, da denar, namenjen letnim dopustom, še zdaleč ni zgubljen. Zavedajo se, da je delovna organizacija dolžna poskrbeti za to, da se bodo delavci vsaj enkrat na leto pošteno odpočili.

Res..., v tem pogledu je velika večina zaposlenih v celoti odvisna od politike svojih samoupravnih organov. Če so ti spoznali, da je ob današnjih osebnih dohodkih, ob današnjem življenjskem standardu ljudi potrebno vsako leto odriniti nekaj skupnih sredstev v korist letnega oddiha delavcev, potem imajo zaposleni običajno vso možnost, da izkoristijo svoje počitnice za to, čemur so namenjene. Še posebno, če je pravilnik za regresiranje letnih dopustov sestavljen premišljeno in zagotavlja smotno koriščenje namensko oddvojenih sredstev.

Tam pa, kjer jemljejo regresiranje letnih oddihov le kot obvezo, kot nekaj, kar pač mora biti, regres seveda ne doseže svojega namena. Delavci si v mesecu, ko prejmejo regres, le malce izboljšajo svoj osebni dohodek, na počitnice pa gredo le v primeru, če so njihovi redni mesečni prejemki nadpovprečno visoki in če jim je letovanje, na primer na morju, že „prešlo v kri“.

Skratka, čuda je možnosti in poti

za delitev sredstev, ki naj bi jih delovne organizacije namensko oddvajale za rekreacijo svojih zaposlenih.

Seveda v mnogih primerih na račun tistih z nizkimi in najnižjimi osebnimi dohodki. Na račun tistih, ki so po čitnic najbolj potrebni, pa si jih ne morejo privoščiti. Brez izdatnejše pomoči delovne organizacije že ne...

Torej, praksa je na tem področju še vedno na moč različna. Kljub temu, da vse skupaj ni nekaj od včeraj, da bi se lahko v minulih letih že marsikaj naučili. Zelo nepremišljeno postopajo na primer tam, kjer se poslužujejo „uravnalovke“ oziroma načela „vsem enako“. Nepremišljeno zato, ker običajno namen s tako politiko regresiranja ni dosežen. Delavci z visokimi osebnimi dohodki bi namreč šli tako ali tako na počitnice, medtem ko bi zaposleni z nizkimi osebnimi dohodki potrebovali malce več, kot pa jim pripada po „uravnalovki“, če bi želeli vsaj del svojih prostih dni izkoristiti za resničen počitek izven vsakdanjega okolja.

Še krivičnejše postopajo v tistih delovnih organizacijah, kjer dobijo v obliki regresa najmanj tisti, ki prejmejo konec meseca najtanjše kuverte, in največ oni, ki zaslužijo največ ter regresa za počitnice tako rekoč sploh ne potrebujejo. Te politike delitve namenskih sredstev se danes še marsikje poslužujejo, čeprav je do skrajnosti krivična in le povečuje še tako boleče socialne razlike med zaposlenimi.

Prav bi bilo, da bi s tako in podobno prakso enkrat za vselej opravili in da bi tistim, ki se je kljub vsemu še vedno poslužujejo, odkrito povedali, kar jim gre.

Resnici na ljubo moramo zapisati, da praksa politike regresiranja letnih dopustov tudi v minulih letih ni bila najbolj razveseljiva. Zato ne, ker je večina delavcev še vedno ostala v času svojega rednega letnega dopusta lepo doma, možno-

sti smotnega regresiranja letnega oddiha pa so ostale v marsikaterem primeru neizkoriščene.

Svetlih primerov, kot temu pravimo, na področju regresiranja letnih dopustov delavcev še vedno ni veliko. Jih je pa iz leta v leto več, v celoti pa jih je še vedno premalo. Precej premalo...

Še dobrih šest mesecev in sezona počitnic bo spet tu. Prav bi bilo, da bi samoupravni organi mislili na ustreznejše pravilnike že danes. Če bodo delavci pravočasno vedeli za svoje možnosti, če bodo pravočasno natančno obveščeni, s kolikšnimi sredstvi bodo razpolagali in kje vse bodo lahko preživeli v krogu svoje družine vsaj teden dni prijetnih počitnic, potem bodo čez leto dni podatki malce drugačni.

In prav bi bilo, da bi bili. Saj radi poudarjamo, da je vedno v prvem planu človek, potem šele vse ostalo...

A. ULAGA

Priznanja metliškim športnikom

V ponedeljek, 23. novembra, je bila v Metliki večja svečanost, na kateri so razdelili priznanja športnikom iz delovnih kolektivov in šolskih športnih društev metliške občine. Zaključek tega uspešnega tekmovanja, na katerem je sodelovalo več kot 200 športnikov, sodi v sklop praznovanja letošnjega občinskega praznika. Med delovnimi kolektivi je v skupni uvrstitvi zmaga-

BETI – Metlika, sledijo mladinci iz Slamne vasi itd. Med šolskimi športnimi društvi pa je na prvem mestu osnovna šola Metlika.

Zmagovalci v posameznih disciplinah – rokomet: 1. aktiv ZMS Metlika; odbojka – 1. sindikat družbenih dejavnosti Metlika; šah – 1. sindikat družbenih dejavnosti Metlika; mali nogomet – 1. aktiv ZMS Slamna vas, streljanje z zračno puško –

1. aktiv ZMS Slamna vas; posameznik – 1. Jože Šuštar (Novoteks); kegljanje – Metlikatrans; posameznik – Jože Gerbec (Metlikatrans); namizni tenis – 1. BETI; posameznik – Zvone Hauptman (BETI).

Na sliki: predsednik ObSS Metlika Andrej Smuk (na levi), izroča pokal predstavniku Metlikatransa.

SLAVKO DOKL

Prvi kandidati za zlato sindikalno rekreacijsko značko

Tekmovanje za sindikalno rekreacijsko značko, ki ga je razpisala komisija za rekreacijo pri Občinskem sindikalnem svetu Celje, je prineslo že prve rezultate. Komisija je dobila podatke o desetih tekmovalcih, ki so že izpolnili normo za zlato značko in dosegli 2500 točk.

Točke zbirajo športniki z kreativno aktivnostjo v okviru lastne sindikalne organizacije (največ 1.500 točk) in z rezul-

tati v planinstvu (največ 500 točk), plavanju (350), smučanju (300), kegljanju (200) in streljanju (150).

Tekmovalci so razdeljeni v tri starostne kategorije: do 30 let, od 31 do 40 in nad 40 let. Letom primerne so tudi norme v posameznih panogah. Vsak mora izpolniti obvezno tri norme.

Več kot 2.500 točk je že zbral Milan Seničar. Sledijo mu Lojze Vehovar, Maks Lebič,

Marjan Veber, Ivan Glešič, Peter Hribnik, Dani Cafuta, Ivan Ahtik, Karel Jazbinšek in inž. Jože Topole.

Tekmovanje za sindikalno rekreacijsko značko v precejšnjem številu delovnih organizacij lepo poteka. Vse preveč pa je še odvisno od iniciative referentov za rekreacijo, ki so ponekod izredno marljivi, drugod manj ali pa so samo na papirju.

T. GORŠIČ

PTUJ

Lovorika strelcem iz Turnišča

Streljanje je ena izmed športnih panog, ki je v Ptuj uoziroma v ptujski občini na moč priljubljena. Zato tekmujejo posamezni strelci s tega območja celo v republiškem in zveznem merilu.

Nedavno je organizirala občinska strelska zveza Ptuj nagradno jesensko tekmovanje, ki so se ga udeležile štiričlanske ekipe in so se pomerile med se-

boj za prehodni pokal. Po pričakovanju je zmaga ekipa strelske družine iz Turnišča pri Ptuj, ki je dosegla 1.492 krogov ter s tem osvojila prehodni pokal. Drugo mesto je pripadlo strelski družini Železničar iz Ptuja, tretje SD Kidričevo in četrto SD Drava.

Čeprav ima SD Turnišče v svojih vrstah nekaj izrednih posameznikov, ne gre podcenjevati tudi ekipe SD Kidričevo. Da je temu tako, je dokaz prvo mesto med posamezniki, ki ga je dosegel Konrad Kramberger iz SD Kidričevo s 168 krogi, ki je zato prejel lep pokal. Sledje vrsta strelcev iz SD Turnišče, kot so: Mihelac Adolf, Skok Stefan, Vrtič Peter, Novak Franc in Gojkovič Srečo.

Nagradnega tekmovanja so se udeležile tudi članice, med katerimi je bila najuspešnejša Olga Kramberger iz Kidričevega s 154 doseženimi krogi. Med mladinkami je zmaga Kramberger Marjana iz Kidričevega s 141 krogi.

M. F.

BREST

POHIŠTVO

VAŠE POHIŠTVO V LETU 1970

Izbirajte **PATRICIJA CLAUDIJA ALEKSANDRA** ali nova **FLORIDA**

Za vas izdeluje **BREST Cerknica**

KOLEKTIV TOVARNE COLOR IZ MEDVOD JE ZGRADIL NOVO TOVARNO V PRESKI, KI JE ŽE ZAČELA Z REDNJO PROIZVODNJO

NOVA TOVARNA NOVE MOŽNOSTI

Ni veliko delovnih organizacij v Sloveniji, ki bi se s svojimi rezultati lahko kosale z uspehi, kakršne beležijo medvoški barvarji drugega za drugim že vrsto let...

Kolektiv Tovarne barv in lakov Color oblikuje življenje v svojem kraju. Nenehno nudi svojo roko pobudnikom številnih razveseljivih akcij in nikoli ne odkloni pomoči, pa najsi gre za gradnjo nove šole ali na primer za materialno podporo športnikom ali celo za kaj povsem tretjega.

Color, ki vzorno skrbi za več kot 400 svojih delavcev, nesebično pomaga tudi kraju in ljudem, ki nimajo s tovarno ničesar skupnega.

Res je, medvoški barvarji slo vijo že dolga leta kot zelo dobr gospodarji. Vztrajno in pre mišljeno izpopolnjujejo svoj proizvodni program in nenehno modernizirajo svoj proizvodni postopek. Pa čeprav z močno zategnjenim pasom.

Zato, ker vseskozi mislijo tu di na jutri...

In zahteve po povečani proizvodnji so med drugim narekivale kolektivno dograditev nove tovarne, ki je 27. novembra pričela z redno proizvodnjo.

To je bil za kolektiv Tovarne barv in lakov Color zares velik praznik. In tudi za Medvode. Nova tovarna v Preski, ki je veljala kolektiv več kot 41 milijonov novih dinarjev, bo omogočila delavcem, da bodo v petih letih skoraj potrojili vrednost svoje blagovne proizvodnje.

Od letošnjih 16 tisoč ton bo do leta 1975 poskočila proizvodnja na 40 tisoč ton letno. To z drugimi besedami pomeni skok od 120 na 300 milijonov novih dinarjev.

In čemu se je pravzaprav Color odločil za realizacijo tako velikopoteznega načrta...?

„Z izpopolnjenim strojnim parkom in sodobnejšo tehnologijo smo že leta 1965 dvignili proizvodnjo v stari tovarni na 11 tisoč ton. Kljub vsemu je bilo to še vedno premalo. Zaradi zamujanja dobavnih rokov so postali poslovni partnerji z nami nezadovoljni, saj je bila vsa naša proizvodnja prodana že mesece in mesece vnaprej. Delavski svet ni imel kaj dosti možnosti. Moral se je odločiti za revizijo investicijskega programa in izgradnjo nove tovarne v Preski...“, je na slovesni otvoritvi nove tovarne v Medvo-

dah obujal spomine Miloš Gabrijel, generalni direktor Colorja.

Odločitev delavskega sveta se je razlikovala od prejšnjega sklepa rekonstrukcije po tem, da je kolektiv dokončno opustil misel na obnavljanje stare tovarne, ki je stisnjena med prometno cesto Ljubljana-Kranj ter železniško progo, in se odločil, da bo vse svoje napore in sredstva vložil v prepotrebno novo tovarno.

Torej, gradnjo nove tovarne je narekovala potreba po večji proizvodnji, sodobni tehnologiji in ne navsezadnje tudi želja po boljših delovnih pogojih. Kolektiv je z realizacijo svojih smelih načrtov uresničil svojo veliko željo. Že v času poizkusne proizvodnje, ko je bilo potrebno marsikaj ustaviti stroje in popraviti zdaj to zdaj ono, je uspel delavcem povečati storilnost v nekaterih oddelkih celo za 100 odstotkov v primerjavi s storilnostjo v stari tovarni...

Sama gradnja in tehnološki proces proizvodnje sta v novi tovarni prilagojena tako, da bo ob slehernem času možna do-

datna gradnja z novimi proizvodnimi zmogljivostmi, ne da bi bilo potrebno pri tem kaj rušiti.

V ponazoritev razsežnosti in velikih investicij v novo tovarno v Preski le še nekaj podatkov:

— površine vseh novih prostorov štejejo več kot 11.500 kvadratnih metrov;

— samo vrednost gradbenih in instalacijskih del je znašala dobrih 28 milijonov novih dinarjev;

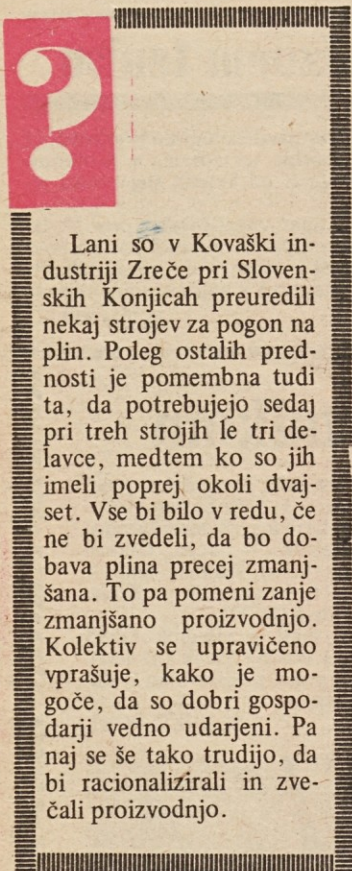
— dolžina tehnoloških cevovodov znaša v novi tovarni 20 kilometrov. Za skladiščenje topil in drugih tekočih surovin je v tovarni na voljo v cisternah 1000, za skladiščenje tekočih polizdelkov in gotovih proizvodov pa še nadaljnjih 1500 kubičnih metrov.

In ob koncu še tale presenetljiv podatek: celotno breme izgradnje nove tovarne nosi kolektiv Colorja izključno na svojih ramenih. Pred dvema letoma je sicer zaprosil Ljubljansko kreditno banko in Jugobanko za posojilo za osnovna sredstva, pa je ostal prazni rok, čeprav je član obeh bank.

A. Ul.

»PLAMA« V OGNJU

Ni se minilo mesec ani, odkar so Brkinci z veseljem in upravičenim ponosom odprli novo tovarno za proizvodnjo mehke pene v Podgradu. „Plama“, natančneje njeno dvesto metrov dolgo dvorano za konfekcioniranje so uničili v sredo zjutraj ognjeni zublji. Najsodobnejši stroji so se v silni vročini ob gorenju puha spremenili v kup železa. Materialna škoda, ki sicer še ni natančno ugotovljena, je velika. Delavci niso imeli časa premišljavati o izgubi. Požrtvalno so reševali, kar se je rešiti dalo. Reševali so svoje žulje, svoj kruh. Pomagali so jim prebivalci Podgrada, saj tudi njim „Plama“ pomeni boljši jutrajšnji dan. S pomočjo gasilcev so uspeli ogenj omejiti in tako preprečiti, da ni škoda še večja. Obvarovali so dvorano, kjer izdelujejo puhin, in skladišče, v katerem je bila razen gotovih izdelkov tudi velika količina lahko vnetljivih tekočin.

Lani so v Kovaški industriji Zreče pri Slovenskih Konjicah preuredili nekaj strojev za pogon na plin. Poleg ostalih prednosti je pomembna tudi ta, da potrebujejo sedaj pri treh strojih le tri delavce, medtem ko so jih imeli poprej okoli dvajset. Vse bi bilo v redu, če ne bi zvedeli, da bo dobava plina precej zmanjšana. To pa pomeni zanje zmanjšano proizvodnjo. Kolektiv se upravičeno vprašuje, kako je mogoče, da so dobri gospodarji vedno udarjeni. Pa naj se še tako trudijo, da bi racionalizirali in zvečali proizvodnjo.

IZVOZ ZNANJA IN SPOSODBNOSTI

Gorenje bo sodelovalo s proizvajalci strojev za gospodinjstva na Poljskem in Madžarskem

V želji, da bolje izkoristijo možnosti za gospodarsko sodelovanje med Madžarsko in Jugoslavijo, sta nedavno tega podpisali Tovarna gospodinjstev opreme Gorenje Velenje in madžarska tovarna IMI 5-letno pogodbo o poslovno tehničnem sodelovanju, ki predvideva menjavo v vrednosti 27 milijonov dolarjev. Po tej pogodbi bo velenjsko Gorenje sodelovalo z madžarsko tovarno IMI pri proizvodnji strojev za gospodinjstva in elektromotorjev.

Med zadnjim obiskom madžarske gospodarske vladne delegacije v Velenju pa so madžarski gostje izrazili željo, da bi Gorenje razširilo sodelovanje s tovarno IMI in navezalo stike še z nekaterimi drugimi proizvajalci, predvsem na področju elektronike in hladilne tehnike. Predstavniki TGO Gorenje Velenje bodo pripravili predlog o

tem, kakšno naj bi bilo sodelovanje s sorodnimi madžarskimi tovarnami, upoštevajoč osnovni namen, da bi bilo v kar največji meri uveljavljeno dopolnjevanje proizvodnih programov in skupno nastopanje na tržišču.

V kratkem bo podpisana tudi dokončna pogodba med velenjsko TGO Gorenje in združenjem „Prema“ iz Poljske, in sicer o sodelovanju pri uvajanju in širjenju proizvodnje strojev in opreme za gospodinjstva na Poljskem.

Združenje „Prema“ je po podrobnih preučitvah jugoslovanskih proizvajalcev strojev in opreme za gospodinjstva izbralo prav velenjsko Gorenje, da pomaga pri razvoju tovrstne industrije tudi na Poljskem. TGO Gorenje bo sodelovala s tovarno „Polar“ iz Wroclawa. Sodelovanje bo temeljilo na pomoči pri razvijanju proizvodnje pralnih

strojev (sklenjen je že dogovor o proizvodnji pralnega stroja Gorenje 663 BIO na Poljskem), na nujenju strokovne pomoči

SAMOUPRAVNI SKLEP

Delavski svet Agroservisa v Murški Soboti, ki je samostojna delovna enota Agrotehnike Ljubljana, je na svoji zadnji seji izrekel nezaupnico dosedanjemu direktorju Evgenu Škrabarju. Svojo odločitev je delavski svet utemeljil s tem, da je direktor podcenjeval samoupravne organe in pri reševanju konkretnih zadev zanemarjal organizacijo dela, ki jo zahteva proizvodni proces tega 190-članskega kolektiva.

ter pomoči za preusmeritev na najsodobnejšo tehnologijo pri proizvodnji hladilnikov. TGO Gorenje Velenje pa bo na posebno željo Poljakov izdelala tehnološke rešitve in načrte za proizvodnjo pralnih strojev in hladilnikov. Obstajajo pa vse možnosti, da naveže velenjsko Gorenje sodelovanje tudi z drugimi tovarnami v okviru združenja „Prema“.

Pogodba o poslovno-tehničnem sodelovanju s poljskim združenjem „Prema“ bo podpisana v decembru, z njo pa bo predvidena blagovna menjava v vrednosti 26 milijonov dolarjev.

Velenjska Tovarna gospodinjstev opreme Gorenje torej ne izvažajo samo hladilnikov, pralnih strojev in hladilnikov, pač pa tudi znanje in sposobnost strokovnjakov inženirjev, tehnikov, tehnologov, oblikovalcev, ekonomistov in drugih.

POSLEJ V JAME TUDI OB SOBOTAH

Osrednji delavski svet Zasavskih premogovnikov se, razumljivo, ni lahko odločil za sklep o tem, naj bi rudarji delali tudi ob sobotah, in sicer ne samo dopoldan, temveč v vseh treh izmenah. Vendar ni imel nobene druge izbire. Letošnji dolg premoga kupcem presega 80.000 ton.

Ob sprejetju skrajšanega delovnega tedna v tem podjetju, aprila letos, je samoupravni organ predlagal, naj bi do konca decembra imeli rudarji 22 ali 24 dela prostih sobot. Kasneje pa se je pokazalo, da proizvodnja ne dosega predvidenega delovnega programa, deloma tudi zaradi pomanjkanja jamskih delavcev in seveda zaradi manjšega števila delavnikov, vključno z avlo nekaterih težav v jamah, zlasti poslabšanih geoloških razmer na delovnih površinah. Zato so npr. v zagorskem rudniku pa tudi v sosednjih Trbovljah in Hrastrniku zadnje mesece delali tudi ob sobotah, vendar v eni izmeni. S sobotnim obratovanjem v eni izmeni so nekoliko povečali obseg proizvodnje, vendar še vedno ne v tolikšni meri, kot so pričakovali. Oktobra so imeli v rudnikih tudi nekaj dodatnih težav zaradi pomanjkanja železniških vagonov. Ljubljansko transportno podjetje jim je v tem mesecu dobavilo kar 479 vagonov manj, kot bi jih moralo. Spriču tega so morali premostiti na zagorskem rudniku začasnno deponirati, kar je povečalo proizvodne stroške, dobava premoga pa se je še bolj zakasnila.

Vsi ti razlogi so napotili samoupravni organ, da se je odločil začasno ukiniti dela proste sobote. Če bo potrebno, bodo rudarji delali tudi ob nedeljah dopoldan. Za sobotno delo bodo rudarji prejeli 25 % višji osebnih dohodek, medtem ko je za nedeljsko delo dodatek še večji. Z dosedanjim obratovanjem ob sobotah in ob nedeljah so pridobili precej več premoga.

VSEM POSLOVNIM PARTNERJEM
VLAGATELJEM HRANILNIH VLOG
VSEM DELOVNIM LJUDEM
ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE!

Ljubljanska banka

Kolektiv tovarne zdravil »KRKA«

ČESTITA IN ŽELI PRIJETNO PRAZNOVANJE
OB DNEVU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU
VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN DELOVNIM
LJUDEM

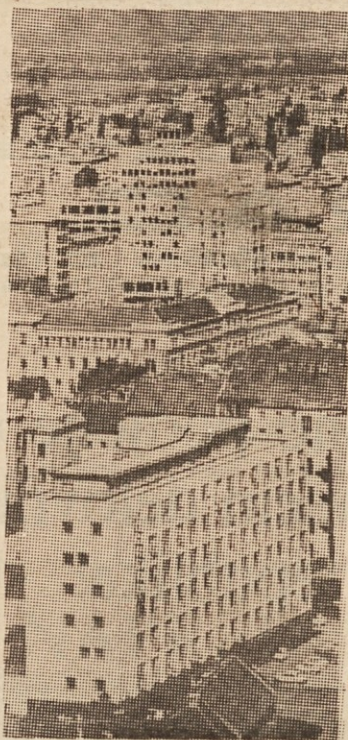
DUVANSKI KOMBINAT NOVI SAD

NOVO
NA TRŽIŠČU

POSKUSITE
ZETO —
LONG SIZE
FILTER

DUVANSKI KOMBINAT NOVI SAD
ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA DAN REPUBLIKE!

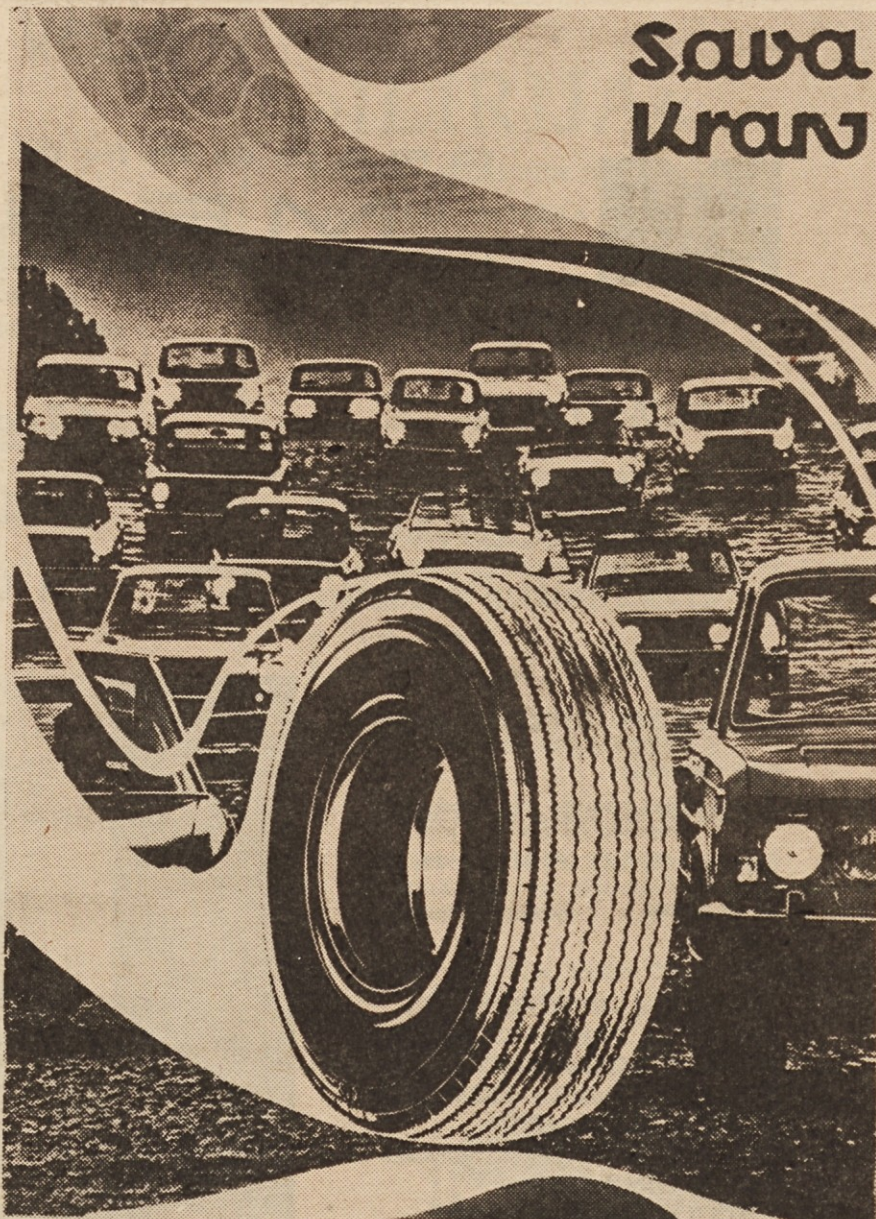

TEKSTIL

TRGOVSKO
GROSISTIČNO
IN UVOZNO
PODJETJE

LJUBLJANA
MOŠA
PIJADEJEVA C. 3

VSEM POSLOVNIM
PARTNERJEM,
KUPCEM IN
DOBAVITELJEM
ČESTITAMO
ZA DAN
REPUBLIKE!

Sava
Kranj

OB PRAZNIKU REPUBLIKE ČESTITAMO
VSEM DELOVNIM LJUDEM!

SAVA — INDUSTRIJA GUMIJEVIH,
USNJENIH IN KEMIČNIH
IZDELKOV

KEMIJA-IMPEX

EXPORT — IMPORT
ZASTOPSTVO INOZEMSKIH FIRM

LJUBLJANA, TITOVA 25
P. O. B. 418/VIII

Izvažamo in uvažamo blago v naslednjih skupinah proizvodov odnosno trgovskih strokah:

kemikalije, anilinska barvila, barve in lake, kavčuk; plastične mase; steklo, porcelan, keramiko; pisarniški material in stroje; papir in kartone; tekstilno blago in surovine; industrijske rastline; nafto, naftne derivate, mazila, olja in masti; usnje, krzno in usnjarske izdelke; medicinske in farmacevtske izdelke ter medicinske instrumente; les, lesne izdelke in celulozo; opremo in utenzilije za tekstilno industrijo, opremo za strojno, kovinsko predelovalno in drugo industrijo; kovinsko predelovalno in tehnično blago; fotografske in optične aparate ter potrebščine; blago široke potrošnje vseh strok; odpadke vseh vrst; gradbeni material; knjige in muzikalije; cestna motorna vozila, nadomestne dele in potrebščine; akustične aparate in elektrotehnični material.

Telex: 31-277 YU KEMIJA
Telefon: 322-441
Telegram: KEMIMPEX LJUBLJANA

s svojimi predstavništvi:

BEOGRAD, Dobrinjska ulica 3
ZAGREB, Pod zidom 3
RIJEKA, Dositeja Obradovića 1

LITOSTROJ

PRIPOROČAMO VAM:

- OPREMO ZA HIDROELEKTRARNE
- OPREMO ZA INDUSTRIJO
- OPREMO ZA ČRPALNE POSTAJE
- STROJE ZA PREOBLIKOVANJE
- TRANSPORTNE NAPRAVE
- OSEBNA VOZILA LITOSTROJ-RENAULT
- OPREMO ZA LADJEDELNIŠTVO
- NEOBDELANE IN OBDELANE ULITKE
- TIPIZIRANE STROJNE DELE

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE!

OB DNEVU REPUBLIKE

ČESTITAMO

VSEM DELOVNIM LJUDEM!

Silvaprodukt,
Ljubljana,
Dolenjska cesta 42

**Združeno kmetijsko
gozdarsko podjetje,
Kočevje**

S SVOJIMI OBRATI

ČESTITA
VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA DAN REPUBLIKE
29. NOVEMBER

GRADBENO PODJETJE
MEGRAD
LJUBLJANA CELOVŠKA C.134

TEL.: 56-341, 56-342, TELEGRAM: MEGRAD LJUBLJANA

PROJEKTIRA IN GRADI:

STANOVANJSKE, POSLOVNE, INDUSTRIJSKE, TURISTIČNE IN DRUGE OBJEKTE VISOKIH GRADENJ PO NAČELIH MODERNE TEHNOLOGIJE, STROKOVNO, KVALITETNO, HITRO IN PO UGODNIH CENAH

PROIZVAJA:

PENOBETON DIPESTR naslednjih dimenzij:
dolžina 49 cm, višina 24 cm in debelina 5, 6, 7,5, 10, 12, 15, 18, 20, 24 in 30 cm.

ZIDANJE Z DIPESTR BLOKI OMOGOČA PREPROST, HITER IN EKONOMIČEN NAČIN GRADNJE ZARADI ŠTEVILNIH DOBRIH LASTNOSTI DIPESTR BLOKOV, KI IMAJO TOČNE DIMENZIJE, OMOGOČAJO TRANSPORT NA PALETAH, SO NEGORLJIVI, LAHKO JIH JE OBDELATI (ŽAGATI, BRUSITI, REZATI) IN DAJO ODLIČNO TOPLOTNO IZOLACIJO

Stanovanjski bloki v Šiški, Ljubljana, ki jih je zgradilo Gradbeno podjetje »Megrad«

Gradbeno podjetje »Megrad«
čestita vsem delovnim ljudem
za dan republike!

**Kemična
tovarna
Podnart**

- Poslužujte se naših galvanskih izdelkov!
- Zahtevajte prospekte in ponudbe!

DELOVNA
SKUPNOST
SE PRIDRUŽUJE
ČESTITKAM
ZA PRAZNIK
REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

»HELIOS«

KEMIČNA INDUSTRIJA
DOMŽALE

Za potrebe industrije in široke potrošnje proizvajamo:
— osnovne temeljne barve in kite
— emajle DOM, LUMALIN, LUMALIN EXTRA, TESAROL, TESOLUX, PIRATOL, SUPER, za notranji in zunanji premaz
— nitro lake in emajle za les in kovino
— dvokomponentne lake in emajle za les in kovino
— HELIOPOL (poliester) lake in emajle
— eno in dvokomponentne kislinostrdilne lake in emajle
— NITROPLAST in HELIODUR
— premaze za embalažo in kovinsko predelovalno industrijo
— premaze za avtoindustrijo MOBIL in AVTOLUX
— alkidne in disperzijske barve HELIDON in HELIOPLAST
— svinčene okside (minij, glajenko)
— svinčeno belilo in sulfat
— kromove pigmente
— kazeinske in kolodijske barve za usnje
— škrobe (krmpirjev in koruzni) naravne in razgrajene
VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

TOVARNA KOVČKOV
IN USNjenih IZDELKOV

»TOKO« Domžale

Izdelujemo:

- najrazličnejše kovčke iz usnja in lepenke
- aktovke in pisalne mape
- damske torbice in potovalke
- usnjene rokavice
- listnice in denarnice
- vse vrste usnjenih etuijev
- damske in moške pasove

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO
ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

TOVARNA VIJAKOV

LJUBLJANA, TOMAŽIČEVA 2

PROIZVAJA:

- KOVINSKE VIJAKE
- VIJAKE ZA LES
- VIJAKE ZA PLOČEVINO — KNIPING —
Z ZAREZO IN S KRIŽNIM
UTOROM

KOLEKTIV TOVARNE VIJAKOV
ČESTITA

VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA DAN REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

PREVOZNIŠKO PODJETJE

transport

Radovljica

KOLEKTIV ČESTITA
VSEM DELOVNIM LJUDEM
OB DNEVU REPUBLIKE —
29. NOVEMBRU!

DINOS LJUBLJANA

PODJETJE Z INDUSTRIJSKIMI SUROVINAMI,
REPRODUKCIJSKIM IN ODPADNIM BLAGOM
posluje v vseh večjih krajih Slovenije
● V vsaki delovni organizaciji in pri vsakem posamezniku je vedno nekaj tudi za nas in obratno, vsakdo bo našel pri nas nekaj za svoje potrebe.
Kolektiv podjetja čestita vsem delovnim ljudem za dan republike!

GROSISTIČNO TRGOVSKO PODJETJE

»ŠOŠTANJ«

LJUBLJANA — TRUBARJEVA 30

ČESTITA
VSEM POSLOVNIM PARTNERJEM
IN VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA DAN REPUBLIKE!

TRGOVSKO PODJETJE

»ROŽCA«

JESENICE — GORENJSKA, DELAVSKA UL. 10

čestita vsem delovnim ljudem za praznik republike —
29. november!

Vsem
sodelavcem
in
poslovnim
prijateljem
iskreno
čestitamo
ob
dnevu
republike

SLOVENIJALES
Ljubljana

Tovarna verig Lesce

VAM NUDI
IZ ŠIROKEGA PROIZVODNEGA
GRAMA
VSE VRSTE VERIG IN VIJAČNEGA
BLAGA

KOLEKTIV OBENEM ČESTITA VSEM DELOVNIM
LJUDEM ZA DAN REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

»ILIRIJA«

TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV
LJUBLJANA, TRŽAŠKA 32

ČESTITA
VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA DAN REPUBLIKE!

NAPREDEK

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO
DOMŽALE, LJUBLJANSKA CESTA 64

Priporočamo se za obisk v naših poslovalnicah, kjer
boste solidno postreženi.
Kolektiv podjetja čestita vsem delovnim ljudem za dan republike!

DESTILERIJA IN TOVARNA LIKERJEV
LJUBLJANA

ŽELI PRIJETNO PRAZNOVANJE 29. NOVEMBRA IN
ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA DAN REPUBLIKE!

GOZDNO GOSPODARSTVO LJUBLJANA

S SEDEŽEM
V LJUBLJANI, TRŽAŠKA CESTA 2

- preko svojih obratov proizvaja in prodaja vse vrste gozdnih sortimentov
- opravlja gozdno gojitvena dela
- gradi ceste ter osnavlja gozdne plantaže in intenzivne nasade

KOLEKTIV ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA DAN REPUBLIKE!

TRGOVSKO
PODJETJE
murha
LESCE
NA VELIKO IN MALO

PRODAJAMO:

- TEKSTIL
- POHIŠTVO
- TEHNIČNO BLAGO
- ŠPECERIJO

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO
ZA DAN REPUBLIKE!

LESNO
INDUSTRIJSKI
KOMBINAT

IZDELUJEMO:

- VRATA — SOBNA, VHODNA IN GARAŽNA
- PARKETE IN SEDEŽNO POHIŠTVO

Vse naše izdelke dobite v poslovnih enotah Borovnica in Verd. Informacije po telefonu: Vrhnikar 70-139

CENJENIM STRANKAM,
POSLOVNIM PRIJATELJEM IN OBČANOM
ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

Industrija usnja Vrhnikar

VRHNIKA, TRŽAŠKA CESTA 31

ČESTITA VSEM OBČANOM
IN SVOJIM POSLOVNIM PARTNERJEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER

Obenem se vsem svojim odjemalcem priporoča s svojimi kvalitetnimi izdelki, kot so:

- oblačilni in obutveni velurji iz svinjske kože v vseh modnih barvah
- vegetabilno galatenterijsko usnje — gladko in prešano
- knjigoveško usnje — gladko in prešano
- naravne in barvne podloge
- tapetniško usnje
- izdelki usnjene konfekcije in
- sortirane svinjske ščetine

TRGOVSKO PODJETJE

VRHNIKA NA VRHNIKI

- se priporoča za obisk in za nakup živilskega in drugega potrošnega blaga v svojih prodajalnah

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO
ZA DAN REPUBLIKE!

KOMUNALNO STANOVANJSKO PODJETJE VRHNIKA

UREJA ZELENIČE IN PARKE
TER SKRBI ZA RED IN ČISTOČO
ULIC IN TRGOV NA VRHNIKI

VSEM OBČANOM ČESTITAMO
ZA DAN REPUBLIKE!

NOVOST

KROJAŠKO PODJETJE

LJUBLJANA — ČOPOVA 7

- SE PRIPOROČA CENJENIM STRANKAM ZA IZDELAVO DAMSKIH IN MOŠKIH OBLAČIL PO NAJNOVEJŠI MODI!

KOLEKTIV ČESTITA VSEM DELOVNIM
LJUDEM ZA DAN REPUBLIKE!

Komunalno podjetje

»RAST«

LJUBLJANA, Rimska cesta 24 — tel. 20-390

— vzdržuje, ureja in projektira zelene površine
— vzgaja, prodaja krasne rastline in razno cvetje
— dekorira izložbe, lokale, dvorane in razne prostore
Izdeluje in prodaja opremo za vrtno in pejsažne objekte (plošče, robnike, cvetlične posode itd.)

ČESTITA DELOVNIM LJUDEM JUGOSLAVIJE
ZA DAN REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

MARIBOR, Prešernova ulica 26 a

● obrtno podjetje za sobno in dekorativno slikarstvo, stavbno in pohištveno pleskarstvo in oblaganje zidnih tapet, črkoslikarski atelje
čestitamo vsem delovnim ljudem za praznik republike — 29. november!

Savske elektrarne

PODJETJE ZA PROIZVODNJO IN PRENOS
ELEKTRIČNE ENERGIJE

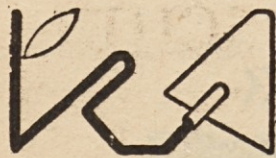
LJUBLJANA — HAJDRIHOVA 2

Z ENOTAMI:

- ELEKTRARNA MOSTE
- ELEKTRARNA MEDVODE
- RTP (razdelilna transformatorska postaja) KLEČE
- SLUŽBE ZVEZ

skrbi za pripravo izgradnje in za izgradnjo elektroenergetskih kapacitet in za oskrbo z električno energijo na centralnem področju Slovenije.

KOLEKTIV
SAVSKIH ELEKTRARN
ČESTITA
VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

KOMUNALNO
PODJETJE VIČ
LJUBLJANA

Delovnim ljudem, poslovnim prijateljem in cenjenim strankam čestitamo ob praznovanju dneva republike!

KOVINOPLASTIKA

LOŽ

IZDELUJE:

- OKOVJE
- KARNISE
- IZDELKE IZ PLASTIČNIH MAS IN
- IZDELKE IZ NERJAVEČE PLOČEVINE

SVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM
SE PRIPOROČAMO IN JIM ČESTITAMO
ZA DAN REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

TRGOVSKO PODJETJE

MODA

Ljubljana, Rimska cesta 24

S POSLOVALNICAMI:

- DOJENČEK, Cankarjeva 7
- MANON, Prešernov trg 3
- MODA, Nazorjeva 3
- OKRAS, Čopova 42

ČESTITA VSEM KUPCEM IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM ZA DAN REPUBLIKE!

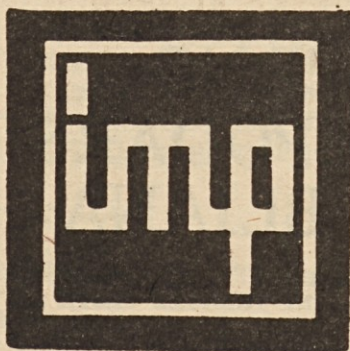
KOLEKTIV TOVARNE FARMACEVTSKIH
IN KEMIČNIH IZDELKOV

LEK Ljubljana

S SVOJO POSLOVNO ENOTO V MENGŠU

ČESTITA

VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA 29. NOVEMBER —
DAN REPUBLIKE!

Industrijsko montažno podjetje

LJUBLJANA

ČESTITA
VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA DAN REPUBLIKE!

● VAS VABI, DA OBIŠČETE NJENE PRODAJALNE V LJUBLJANI. OKREPČAJTE SE Z NAŠO SPLOŠNO ZNANO KAVO!
VSEM POTROŠNIKOM ČESTITAMO
ZA DAN REPUBLIKE!

CENJENIM STRANKAM, POSLOVNIM PRIJATELJEM IN OBČANOM ŽELIMO PRIJETNO PRAZNOVANJE PRAZNIKA IN JIM ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

KOVINARSKA VRHNIKA

SE PRIPOROČAMO!

OB DNEVU REPUBLIKE — 29. NOVENBRU ČESTITAJO

občanom občine Postojna

MESTNI
SINDIKALNI SVET
LJUBLJANA
IN MESTNI ODBORI

OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKA SKUPŠČINA
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKA KONFERENCA ZMS
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKI ODBOR ZB

SINDIKATA DELAVCEV INDUSTRIJE IN RUDARSTVA
SINDIKATA DELAVCEV GRADBENIŠTVA
SINDIKATA DELAVCEV KMETIJSTVA, ŽIVILSKE IN
TOBAČNE INDUSTRIJE
SINDIKATA DELAVCEV PROMETA IN ZVEZ
SINDIKATA DELAVCEV STORITVENIH DEJAVNOSTI
SINDIKATA DELAVCEV DRUŽBENIH DEJAVNOSTI
ČESTITAJO DELOVNIM LJUDEM OB PRAZNIKU
REPUBLIKE

OB DNEVU REPUBLIKE —
29. NOVENBRU ČESTITAJO

OBČANOM OBČINE LOGATEC

OBČINSKA SKUPŠČINA
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKA KONFERENCA ZMS
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZB

OB PRAZNIKU REPUBLIKE —
29. NOVENBRU
ČESTITAMO
VSEM DELOVNIM LJUDEM
JUGOSLAVIJE

Občinski sindikalni svet Dravograd

Sindikalna
organizacija

RUDNIKOV
IN TOPILNICE
MEŽICA

ČESTITA VSEM
DELOVNIM LJUDEM
ZA DAN REPUBLIKE!

OB DNEVU
REPUBLIKE —
29. NOVENBRU
ČESTITAJO

občanom občine Idrija

OBČINSKI
SINDIKALNI SVET
SKUPŠČINA OBČINE
OBČINSKA
KONFERENCA ZKS
OBČINSKA
KONFERENCA ZMS
OBČINSKA
KONFERENCA SZDL
OBČINSKI
ODBOR ZB

OB DNEVU REPUBLIKE —
29. NOVENBRU
ČESTITAJO

občanom občine Ajdovščina

OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKA SKUPŠČINA
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKA KONFERENCA ZMS
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKI ODBOR ZB

Sindikalna podružnica

TOVARNA POLJEDELSKEGA ORODJA
IN LIVARNA — MUTA

Vsem poslovnim partnerjem in članom
kolektiva čestitamo za praznik republike —
29. november!

OB DNEVU REPUBLIKE — 29. NOVENBRU
ČESTITAJO

občanom občine Slovenj gradec

OBČINSKI SINDIKALNI SVET
SKUPŠČINA OBČINE
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKA KONFERENCA ZMS
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKI ODBOR ZB

SINDIKALNA
PODRUŽNICA
KOMUNALNEGA
PODJETJA

RAST
LJUBLJANA
RIMSKA CESTA 24

ČESTITA
VSEM DELOVNIM
LJUDEM
JUGOSLAVIJE
ZA DAN REPUBLIKE
— 29. NOVENBER!

OB DNEVU REPUBLIKE — 29. NOVENBRU ČESTITAJO

občanom občine Tolmin

OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKA SKUPŠČINA
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKA KONFERENCA ZMS
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKI ODBOR ZB

OB DNEVU REPUBLIKE — 29. NOVENBRU ČESTITAJO

občanom občine Nova Gorica

OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKA SKUPŠČINA
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKA KONFERENCA ZMS
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKI ODBOR ZB

VSEM OBČANOM IN DELOVNIM LJUDEM
ŽELIMO VELIKO DELOVNIH USPEHOV
V BODOČE IN PRIJETNO PRAZNOVANJE
DNEVA REPUBLIKE!

SKUPŠČINA OBČINE BREŽICE

Zavarovalnica Sava

S SEDEŽEM V LJUBLJANI, MIKLOŠIČEVA 19/1
telefon 311-822

ČESTITAMO BRALCEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE!

Zavarujemo vas in vaše imetje ter vam nudimo
s tem

BREZSKRBNJEŠE
in
MIRNEŠE ŽIVLJENJE!
Z ZAVAROVANJEM
NE ODLAŠAJTE, KER NESREČA
NIKOLI NE POČIVA!

SIGMA

PODJETJE GUMI IN KOVINSKIH IZDELKOV
TER SERVISI, PTUJ

Vozniki motornih vozil, pozor!

- Prevoziti 100.000 km ni več skrivnost. Poznati je treba le podjetje Sigma — servisi Ptuj. Zaupajte nam vaše vozilo — s kvaliteto popravila, zmerno ceno boste zadovoljni! Servisi: Zastava, TAM, Tomos, Pretis, KZ in Prodajalna z rezervnimi deli.

KOLEKTIV SIGME ČESTITA VSEM OBČANOM
ZA DAN REPUBLIKE!

ABA

FOTO-OPTIŠKO PODJETJE
MARIBOR, GOSPOSKA 27

izdelava in popravila očal, popravila optičnih instrumentov in fotoaparatorov, prodaja fotomateriala in optičnih instrumentov.

KOLEKTIV ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA DAN REPUBLIKE!

Tovarna avtoopreme Ptuj

RAJŠPOVA ULICA 16
Telefon 77-016
Poštni predal 128
Telegram: Avtooprema Ptuj

- Priporočamo naša avtomobilska ogledala, senčnike, dvigala, stekla, razno karoserijsko opremo, rezervarje za gorivo in glušnike.
- Posebej priporočamo naše varnostne pasove, ki so izdelani iz najkvalitetnejšega materiala in preizkušeni.
- V zadnjem času smo osvojili tudi tahograf, ki je zanesljiv registrator številnih prometnih dogajanj med vožnjo s tovornimi avtomobili in avtobusi.

ZAHTEVAJTE NAŠE PROIZVODNE IN ZADOVOLJNI BOSTE.

SREČNO VOŽNJO VAM ŽELI
TOVARNA AVTOOPREME PTUJ!

VSEM DELOVNIM LJUDEM
ČESTITAMO
ZA DAN REPUBLIKE!

GRADBENO PODJETJE

»DRAVA«

PTUJ — OSOJNIKOVA 3

Tekoči račun pri SDK Ptuj, št.: 524-1-50
Telefon: direktor, presnala, in komerc: 77-468
Tehn. vodstvo, promet, računovodstvo 77-573
Poštni predal 18

IZVAJA
VSE VRSTE INDUSTRIJSKIH,
POSLOVNIH IN STANOVANJSKIH
OBJEKTOV PO NAROČILU IN ZA TRG —
PO SOLIDNIH CENAH

VSEM DELOVNIM LJUDEM
ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE!

NOVOGRADNJE IN REKONSTRUKCIJE ZAUPAJTE
NAŠEMU PODJETJU, IZVEDLI JIH BOMO V VAŠE
POPOLNO ZADOVOLJSTVO

OBRTNO GRADBENO PODJETJE

GRADNJE Ptuj

OB DNEVU REPUBLIKE ČESTITAMO
VSEM DELOVNIM LJUDEM!

IMONT

INDUSTRIJA KEMIČNE OBDELAVE LESA
DRAVOGRAD

ČESTITA VSEM OBČANOM
ZA DAN REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

OPEKARNA PRAGERSKO

Pragersko

ČESTITA
VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA DAN REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE PRIMORJE A J D O V Š Č I N A

GRADI:

- VIŠOKE, NIZKE, INDUSTRIJSKE IN HIDROGRADNJE PO NAROČILU, ZA TRG ALI PO SISTEMU INŽENIRING
- ZA POTREBE NAŠTETIH GRADENJ, KAKOR TUDI LOČENO, PO POSEBNEM NAROČILU, IZVAJA VSA ASFALTERSKA DELA

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO
ZA DAN REPUBLIKE!

za pripravo različnih jedi in obrokov vam priporočamo
— CELE IN KOSANE PIŠČANCE
— OSTALO PERUTNINO
— MESO IN MESNE IZDELKE
— VSEH VRST TER
— JAJCA IN DIVJAČINO

Vsi izdelki po konkurenčnih cenah pri Mesokombinatu
»Perutnina« Ptuj in v trgovski mreži.

SINDIKALNA ORGANIZACIJA
MESOKOMBINATA »PERUTNINA« PTUJ
ČESTITA
VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA DAN REPUBLIKE!

Tovarna rezalnega orodja

PREVALJE

- kvalitetno izdeluje vsakovrstno orodje za obdelavo lesa in umetnih snovi, krožne žage in drobilce HM, orodja za obdelavo kovin, pile in rašpe.

KOLEKTIV ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA DAN REPUBLIKE!

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ

Obrat TEHNOSERVIS Ptuj

- Opravljamo tekoča, srednja in generalna popravila
- Obnavljamo vinograde ter opravljamo druga dela s težko mehanizacijo
- Izdelujemo traktorske kabine in različne priključke za kmetijsko mehanizacijo

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO
ZA DAN REPUBLIKE!

Gozdno gospodarstvo Maribor

z gozdnimi obrati:

- Ruše, Lovrenc na Pohorju, Podvelka, Ožbalt ob Dravi, Maribor, Reka-Pohorje, Slovenska Bistrica, Oplotnica, Ptuj in Ormož
- obratom za gradnje
- obratom za urejanje gozdov
- obratom za lov in ribolov in
- obratom za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami

ureja, neguje, vzgaja in gospodari z gozdovi SLP ter gozdovi v državljski lastnini, samostojno gradi gozdne komunikacije in gozdne stavbe, goji divjad in izvaja lovski in ribolovni turizem.

Kolektiv gozdnega gospodarstva Maribor česta za dan republike!

INDUSTRIJA DELOVNIH ZAŠČITNIH SREDSTEV

PREVENT

(PREJ KOMFORT-ZAŠČITA)
SLOVENJ GRADEC

izdeluje vse vrste zaščitnih sredstev za različna delovna mesta ter se s svojimi kvalitetnimi izdelki še nadalje priporoča.

Čestitamo za dan republike — 29. november!

KOLEKTIV

Opekarne ŽABJAK pri Ptuj

čestita

ob dnevu republike —
29. novembra
vsem poslovnim
partnerjem
in se tudi vnaprej
priporoča s svojimi
kvalitetnimi
izdelki!

LESNO
INDUSTRIJSKO
IN TRGOVSKO
PODJETJE

LES PTUJ

z obratom v Apačah pri
Gornji Radgoni

proizvajamo:

- vse vrste rezanega lesa
- stavbenega pohištva in
- sobnega pohištva

Prodajamo:

- vse vrste gradbenega materiala pa konkurenčnih cenah

Čestitamo vsem kupcem
ob prazniku republike —
29. novembra!

KADARKOLI POTUJETE SKOZI POSTOJNO,
OBIŠČITE SVETOVNO ZNANO POSTOJNSKO JAMO!
PRIDITE MED PRAZNIKI V POSTOJNO!
VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE!

KOLEKTIV SAMOSTOJNEGA ZAVODA

»POSTOJNSKE JAME« POSTOJNA

OB PRAZNIKU REPUBLIKE
ŽELI KOLEKTIV
GOSTINSKEGA PODJETJA

LETOVIŠČE GRAD BORL

MNOGO DELOVNIH USPEHOV

Vsem cenjenim gostom se še vnaprej pripo-
roča za cenjeni obisk!

MONTAŽNO PODJETJE

Elektrokovinar, Ptuj

ZADRUŽNI TRG 8, tel. 104, 178, telegram: EKO PTUJ, p. p. 66

Montaža termo-energetskih naprav — izdelava in montaža jeklenih konstrukcij in rezervoarjev — vodovodne instalacije in centralna kurjava — elektroinstalacije jakega in šibkega toka — klimatske in ventilacijske naprave. — Proizvodnja mikro električnih motorjev. Servisi: elektromehanika, radio in televizija, avtomehanika, ključavničarstvo, kleparstvo, vodovod in centralna kurjava

ČESTITAMO OB PRAZNIKU REPUBLIKE!

MIZARSTVO IN TAPETNIŠTVO

IG PRI LJUBLJANI

lg

PODJETJE ZA OPREMO GOSTINSKIH
IN TRGOVSKIH LOKALOV

izdeluje

- BLAZINJENO POHIŠTVO
- LETVE ZA OKVIRJE
- OKVIRJENJE SLIK

PRIPOROČAMO SE ZA NAROČILO
IN HKRATI ČESTITAMO
VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA DAN REPUBLIKE!

KMETIJSKO VINARSKA ZADRUGA

VIPAVA

PRIPOROČA SVOJA SLOVITA VINA:

- VIPAVEC
- REBULA
- BERBERA
- MERLOT

VSEM DELOVNIM LJUDEM
ČESTITAMO
ZA DAN REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

Vsem prebivalcem občine Radlje ob Dravi

čestitamo ob dnevu republike!

Občinski sindikalni svet RADLJE OB DRAVI

VELOX

OBRAT
GRADBENIH
ELEMENTOV

Predelujemo VELOX in

- Izdelujemo votle stropne elemente
- Po ceni in kvaliteti konkurenčno nadomestilo opencim polnilom (npr. monte, rapid)
- Izdelujemo montažne elemente vikend objektov
- Gradimo garaže (3 x 4,5 m, 3 x 5 m, 3 x 5,5 m in po želji kupcev)

Vsi tipi garaž so v izvedbi enokapnice ali dvokapnice, z dviznimi garažnimi vrati, kritina salonit ali pločevina — po izbiri kupca.

Čestitamo vsem delovnim ljudem za dan republike!

KOVINSKO INDUSTRIJSKO PODJETJE

»TRENTA«
BOVEC

proizvaja:
oljne čistilce, avtomobilske in kolesarske tlačilke,
žepna svetlobna telesa.

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO
OB DNEVU REPUBLIKE

VSEM DELOVNIM LJUDEM

ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE

Lesna industrija »Javor« Pivka

ZDRUŽENO PODJETJE
SLOVENSKE ŽELEZARNE

Železarna Ravne

S. O. P. O.
TOVARNA PLEMENITIH JEKEL
RAVNE NA KOROŠKEM
SR SLOVENIA — JUGOSLAVIJA

Izdeluje razne zvrsti plemenitih jekel v valjani,
kovani in liti obliki:

1620—1970

- VALJANE PROFILE
- KOVANO PALIČASTO JEKLO
- ODKOVKE
- ULITKE
- VZMETI
- VLEČENO, BRUŠENO IN LUŠČENO JEKLO
- INDUSTRIJSKE NOŽE
- PNEVMATSKO ORODJE

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE NAŠIH PROIZVODOV.
ZA KVALITETO JAMČI 350-LETNA TRADICIJA.

VSEM DELOVNIM LJUDEM
ČESTITATA
ZA DAN REPUBLIKE KOLEKTIV
IN SINDIKALNA ORGANIZACIJA
ŽELEZARNE RAVNE!

GOZDNO GOSPODARSTVO BREŽICE

- izvaja na osmem gozdno-gospodarskem območju v gozdovih SLP in zasebne lastnine gospodarjenja z gozdovi.
- Izvaja vsa gozdno gojitvena — varstvena dela, izkoriščanje gozdov ter prodaja gozdne sortimente po konkurenčnih cenah.

KOLEKTIV

GOZDNEGA GOSPODARSTVA BREŽICE

ČESTITA

ZA DAN REPUBLIKE!

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ

EKSPORT — IMPORT — PTUJ, MUZEJSKI TRG 2
Proizvodnja in prodaja na domačem in tujem tržišču:
— visokokvalitetna vina iz lastnih vinogradov v HALOŽAH: TRAMINEC, MUSKATNI SILVANEČ, SIPON, BURGUNDEC, RIZLING, RANINA
— prvovrstno belo vino HALOŽAN
— priznana ptujsko čajno maslo ZLATA,
— sladko in kislo smetano, jogurt, sladki in kisli kazein
— 1a mesnate prašiče bekone — pitano govedo baby beef
— kvalitetno sadje iz lastnih plantažnih nasadov in odkupa: breskve, hruške, jabolka, lešniki
— poljedelski pridelki: pšenico, koruzo, ječmen, krompir, čebulo, fižol, hmelj
— poliesterske plošče in rondele, galalit — jugolit
— lesne proizvode in sortimane, gradbeni les, rezan les, hlodovino
— gradbeno pohištvo, oprema gostinstva — trgovin
— tehnični servisi in popravila vseh kmetijskih strojev, tovornih in osebnih avtomobilov

Cestitamo za praznik republike — 29. november!

KREDITNA BANKA PTUJ

PTUJ

SE PRIDRUŽUJE
ČESTITKAM
OB DNEVU REPUBLIKE!

Tovarna poljedelskega orodja

BATUJE — p. ČRNIČE

proizvaja:

- POLJEDELSKO ORODJE — VPREŽNE PLUGE IN NJIVSKE BRANE
- ORODJE ZA GRADBENIŠTVO
- SPOJKE CILPEBSE ZA CEMENTNO INDUSTRIJO
- PALIČNO IN BETONSKO ŽELEZO — OKROGLJO IN PLOŠČATO

OB 29. NOVEMBRU ČESTITAMO VSEM POSLOVNIM
PRIJATELJEM, KUPCEM IN DOBAVITELJEM!

AJDOVŠČINA

z obrati:
AJDOVŠČINA, ILIRSKA BISTRICA, IZOLA, KOPER,
PIRAN, POSTOJNA, SEŽANA, SLAP OB IDRIJCI,
VRTOVIN, UMAG, IDRIJA IN TOLMIN
čestita vsem delovnim ljudem za dan republike —
29. november!

- Mlinotest predeluje vse vrste žitaric, proizvaja testnine, torteline, vafel proizvode, kruh in vse vrste peciva ter močna krmila.

Telefon:
HC 73-040, komerciala: 73-044, tehn. oddelek 73-037

ELEKTROMONTAŽA

LJUBLJANA ROŽNA DOLINA, C. VI/36

- ELEKTRO-INSTALACIJE JAKEGA IN ŠIBKEGA TOKA IN STRELOVODOV
- IZDELOVANJE RAZVODNIH OMAR

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

Koteks Tabus

IMPORT-EXPORT
LJUBLJANA

UVOZ-IZVOZ NA EVROPSKA IN PREKOMORSKA TRŽIŠČA:

- kože, usnje, čevlji, usnjena galanterija in konfekcija, umetno usnje, ščetine, dlaka, gumirana žima, volna, krzna, kožni in usnjeni odpadki, industrijske maščobe, strojila, pomožna sredstva za usnjarsko in čevljarsko industrijo, opremo za klavnice in obrate mesne predelave.
- Odkupujemo vse vrste kož, tudi kože divjadi!
- Odkupujemo in nagrajujemo!

ZASTOPSTVA INOZEMSKIH FIRM

Obiščite naš modni BOUTIQUE v poslovni stavbi, Ljubljana, Miklošičeva 5

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

KADAR ŽELITE SVOJEGA GOSTA POSEBNO POZORNO POSTREČI, TAKRAT VZEMITE IN PRIPRAVITE ZNANE IN KVALITETNE TESTENINE INTES ZA PRAZNIK REPUBLIKE ČESTITA

ŽIVILSKI KOMBINAT **intes**

Občinski sindikalni svet Maribor

S STROKOVNIMI ODBORI

SINDIKATA DELAVCEV INDUSTRIJE IN RUDARSTVA
SINDIKATA DELAVCEV GRADBENIŠTVA
SINDIKATA DELAVCEV KMETIJSTVA, ŽIVILSKE IN TOBAČNE INDUSTRIJE
SINDIKATA DELAVCEV PROMETA IN ZVEZ
SINDIKATA DELAVCEV STORITVENIH DEJAVNOSTI
SINDIKATA DELAVCEV DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

ČESTITA
VSEM DELOVNIM LJUDEM
OB PRAZNIKU REPUBLIKE!

Tovarna umetnih brusov Maribor

TRŽAŠKA CESTA 60

- IZDELUJE UMETNE BRUSE Z ZAŠČITNIM ZNAKOM

NA OSNOVI KERAMIČNEGA, BAKELITNEGA IN SELAKOVEGA VEZIVA

- PRIPOROČA SE S SVOJIMI KVALITETNIMI IZDELKI

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE!

SADJARJEM SREDSTVA ZA ŠKROPLJENJE SADNEGA DREVJA ZA ZIMSKO ŠKROPLJENJE:

- RUMESAN
- RUMESAN — PASTA
- PARAPIN

ZA PREDSPOMLADANSKO ŠKROPLJENJE:

- OLEODIAZINON
- FOLIDOL — OLJE

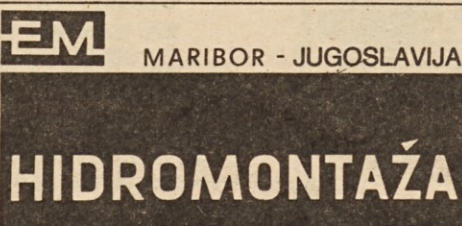
Odločite se pravočasno za škropljenje sadnega drevja. Sredstva naročajte v trgovinah, ki prodajajo reprodukcijski material za kmetijstvo. Naročajte sredstva tovarne PINUS.

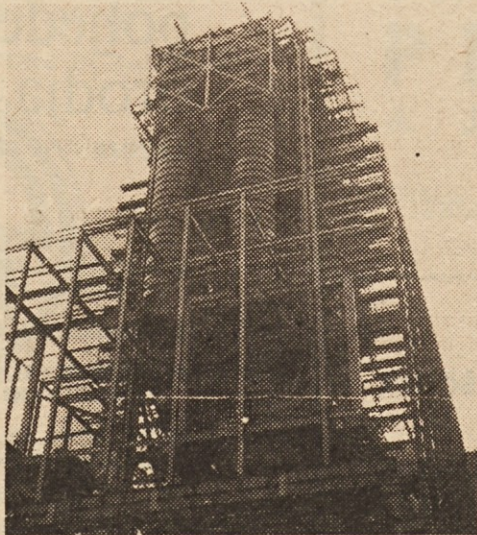
Zaščitni znak

Pinus

TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV
RAČE PRI MARIBORU

HIDROMONTAŽA

Termoelektrarna Šoštanj III — Montaža celotne kotlovske in elektrostrojne opreme

MONTIRA

- hidro in termoelektrarne vseh vrst in moči;
- nuklearne reaktorje;
- železarne, tovarne glinice in aluminija, petrokemijske naprave, rudniške naprave in ostale investicijske objekte;
- transformatorske postaje in razdelilne naprave vseh moči in napetosti;

IZDELUJE

- razne konstrukcije in naprave za energetske in industrijske objekte;

TRANSPORTIRA

- cestnim, železniškim, rečnim in pomorskim potom opremo največjih tež in gabaridov;

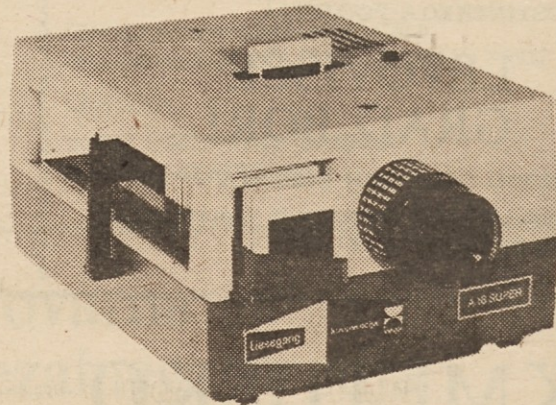
PROJEKTIRA

- transformatorske postaje, razdelilne naprave in električne razvode vseh vrst
- konstrukcije in strojne naprave;

EM-Hidromontaža, Maribor izvaja montažna dela doma in v inozemstvu ter nudi možnost zaposlitve tehničnim kadrom vseh profilov.

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE!

AVTOMATSKI DIAPROJEKTORJI

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE!

Loške tovarne hladilnikov

ŠKOFJA LOKA

OB DNEVU REPUBLIKE ČESTITAMO VSEM OBČANOM OBČINE VRHNIKA IN VSEM DELOVNIM LJUDEM!

OBČINSKI SINDIKALNI SVET VRHNIKA
SKUPŠČINA OBČINE VRHNIKA
OBČINSKA KONFERENCA ZKS VRHNIKA
OBČINSKA KONFERENCA SZDL VRHNIKA
OBČINSKA KONFERENCA ZMS VRHNIKA
OBČINSKI ODBOR ZB VRHNIKA

VSEM DELOVNIM LJUDEM OBČINE KRANJ ČESTITAJO ZA 29. NOVEMBER — DAN REPUBLIKE

OBČINSKI SINDIKALNI SVET KRANJ
SKUPŠČINA OBČINE KRANJ
OBČINSKA KONFERENCA ZKS KRANJ
OBČINSKA KONFERENCA SZDL KRANJ
OBČINSKA KONFERENCA ZMS KRANJ
OBČINSKI ODBOR ZZB IN VVI KRANJ